REDACTOR ŞEF

Col. (rtr) IOAN PĂREAN
Preşedintele Filialei Judeţene
Sibiu "Gl. Ilie Ştefleа"
a A.N.C.M.R.R.

COPERTE

I

Craiova
Statuia ecvestră a lui Mihai Viteazul

II

Cuprins, sponsori, caseta tehnică

III

Imagini din excursiile organizate de Filiala Sibiu a ANCMRR

IV

Imagini din excursia în Israel organizată de ANCMRR Sibiu

EDITORIAL

Col. (rtr) ***Ioan Părean***

Preafericitul Klaus

Au trecut și alegerile prezidențiale din acest trist sfârșit de toamnă. M-am abținut să scriu acest editorial în timpul campaniei electorale, ca nu care cumva să fiu acuzat că am influențat, chiar și într-o mică măsură, aceste alegeri prin opinia mea scrisă.

Se spune că fiecare popor sau națiune își are conducătorii pe care îi merită. Dacă nu s-au fraudat aceste alegeri, și se pare că nu, atunci trebuie să acceptăm voința electorilor. Zarurile au fost aruncate și ne-am pricopsit pentru încă cinci ani cu preafericitul Klaus, cel care, pe timpul campaniei, a refuzat orice confruntare în direct cu competitorul lui. Se pare că acest mod laș de neconfruntare directă este unicat în lume. Odată și odată, trebuia să se înceapă undeva și cu această formă nebărbătească de confruntare politică. La noi, în Românica, totul este original și pot lua și alții modelul nostru care, după cum am văzut, a avut mult succes. Băgați la cap, lideri politici ai Lumii! Învățați de la noi cum se câștigă alegerile!

În toată campania electorală și nu numai, n-am auzit nimic despre proiecte și programe de viitor, doar o luptă continuă contra PSD. Nu contra liderilor PSD, ci contra PSD în totalitatea lui, contra miilor și zecilor de mii de PSD-iști înregimentați în cel mai numeros partid politic din România. Nu fac parte din niciun partid politic și îi disprețuiesc pe toți politicienii veroși în egală măsură, indiferent din ce partid fac parte, dar această luptă turbată împotriva unui partid, oricare ar fi el, de pe scena politică românească, îmi pare o aberație. Mai lipsea să se monteze o ghilotină în Piața Victoriei din Capitală și să-i treacă pe sub ascuțișul ei pe toți p.s.d.-eii. Că doar suntem într-o viitoare Românie normală, cum altfel!?! De unde atâta ură față de niște conaționali? Vedeți că roata obișnuiește să se mai și întoarcă. Numai roata de rezervă stă cuminte la

locul ei în portbagajul maşinii, dar chiar şi ea se mai învârte odată şi odată. Şi atunci…? La beciul domnesc!

Încă o dată, ca şi la alegerile precedente, am fost silit să votez dintre două rele „răul mai mic”. Niciunul dintre competitori nu a fost pe placul meu, nici dintre cei 14, nicidecum dintre cei doi. Oare să fie un blestem pe capul bietei României să nu putem vota, cu mult drag, un conducător vrednic, patriot, cinstit şi… cu sânge în instalaţie?!

Fostul şi nou alesul preşedinte a furat… startul. De la începutul lunii septembrie, a umplut drumurile ţării cu panouri electorale din care ne zâmbea, cu un zâmbet (surâs) fals de giocondă gravidă şi ne propunea o Românie normală, de parcă până atunci trăisem într-o Românie nebună, într-o Românie a lucrului bine făcut, cum glăsuia pe panourile electorale din campania trecută. ,,Punct şi de la capăt!” mai spunea în campania din 2014.

Am constatat cu durere că mulţi dintre conaţionalii noştri evită să critice activităţile preşedintelui. Exact ca pe vremea lui Ceauşescu. De teama microfoanelor, se uită cu frică chiar şi la scrumiera de pe masa din restaurant sau la vaza cu flori. Am ajuns să ne „microfonăm” şi să ne „sertarizăm” ideile. Se pare că ne-am întors cu 30 de ani în urmă şi cercul s-a închis. Punct şi de la capăt!

Se tem de răzbunarea lui Klaus, la fel ca de răzbunarea lui Nicolae, din vremurile trecute. Frica ancestrală le macină sufletele, altfel cum ar da votul alogenilor ajunşi la cârma României? Am ajuns, deşi n-aş fi crezut vreodată, că o să-mi fie dor de un… escu!

Aş fi vrut să-i pun o serie de întrebări, dar le-au pus alţii înaintea mea. Şi ce folos? Nu răspunde nimănui! L-aş provoca la un concurs, televizat în direct, de cultură generală, gen „Câştigă România”. Ar spune, desigur, pas!

N-avem decât să mai înjurăm încă cinci ani. Pe cine? Cum pe cine?!

Doamne, rău ne-ai mai bătut că l-am împuşcat pe Nicolae în Sfânta zi de Crăciun!

***

Gl. bg. (rtr) prof.univ.dr. **Cristian Troncotă**
„Universitatea Lucian Blaga” din Sibiu

Colonelul Traian Borcescu (1989-1997)

Colonelul Traian Borcescu a fost șeful Secției a II-a Contrainformații din Serviciul Special de Informații (SSI) în perioada 1940-1944. A trăit momente importante ale participării armatei române la cel de al Doilea Război Mondial. O mică contribuție a avut și la schimbarea regimului condus de mareșalul Ion Antonescu. Dacă e să facem o comparație peste timp, ceea ce a făcut el, cum a gândit și acționat, cam seamănă cu felul în care s-a comportat generalul Iulian Vlad, șeful Departamentului Securității Statului, în decembrie 1989, adică s-a delimitat cu premeditare de comandantul suprem, fiind alături de nucleul de generali și ofițeri superiori care a preluat comanda armatei. Cu toate acestea, nu a scăpat de represiunea regimului comunist ce s-a instalat în România cu ajutor sovietic și care avea să dăinuie mai bine de patru decenii. Alături de sutele de ofițeri ai armatei române, participanți la războiul pe frontul de Est, a fost deținut timp de 16 ani într-un regim carceral inuman, fără sentință judecătorească, dar sub acuzația ridicolă de „activitate intensă contra clasei muncitoare”. A fost evident vorba despre o represiune politică specifică regimului comunist din România. Aberația venea din faptul că un ofițer al armatei române care și-a desfăşurat activitatea în structurile de informații și contrainformații militare, deci răspundea de informarea și protecția militarilor, nu a avut și nici nu putea să aibă vreo legătură cu urmărirea „clasei muncitoare”. Comuniștii se credeau reprezentanți ai clasei muncitoare, de altfel o mișcare politică scoasă în afara legii în România, încă din 1924, pe motivul bine întemeiat de altfel că reprezenta interesele politice ale statului Sovietic.

Semnatarul acestor rânduri, a avut fericita ocazie, dar mai ales onoarea, de a-l cunoaște direct pe colonelul Traian Borcescu, în perioada 1990-1997, cu care a stat de vorbă ceasuri întregi despre: Secția a II-a informații de la M.St.M al armatei române, SSI, spionaj și contraspionaj, ori multe alte evenimente pe care le-a trăit în timpul celui de al Doilea Război Mondial, cum au fost de exemplu pogromul de la Iaşi, crimele făcute de armata sovietică în Basarabia în anul de ocupație (28 iunie 1940-22 iunie 1941), pregătirea actului de la 23 august 1944 și, nu în ultimul rând, relațiile sale cu Emil Botnăraș, căruia, la un moment dat, i-a devenit șeful de cabinet. Mi-a acordat mai multe interviuri, ale căror consemnări le-am publicat sub formă de

articole la revista „Magazin istoric”. Îmi aduc aminte cu plăcere că regretatul Cristian Popișteanu, istoric renumit, pe atunci redactor-șef al „Magazinului istoric”, împreună cu colegii domniei sale, mă așteptau la redacție cu nerăbdare să afle „ce a mai destăinuit Traian Borcescu”. Am consultat și multe alte materiale din arhiva fostei Securități, atât documente de analiză și sinteză întocmite de SSI, unele care purtau chiar semnătura colonelului Traian Borcescu, ori dosare de anchetă penală, întocmite în anii ’50 de către temuții anchetatori ai Securității. Am identificat și un dosar la Fondul rețea, din care rezulta că ofițeri de securitate încercaseră, după punerea sa în libertate, să-l recruteze în calitate de informator. Dar, spre nefericirea lor, a trebuit să renunțe, pentru că fostul ofițer din SSI le-a răspuns convingător: „nu mă pot coborî de la funcția de șef al Contrainformațiilor la nivelul de agent”. Am mai consultat și alte două volume de memorii depuse de Traian Borcescu la Arhivele Statului din București. Am acumulat astfel o bogată documentație despre viața și activitatea unui personaj de excepție al frontului secret. Regretul meu este că nu mi-am făcut timp să-i dedic o lucrare monografică, așa cum am realizat pentru Eugen Cristescu, Mihail Moruzov și Ion Lissievici. Dar poate că timpul nu este pierdut.

Traian Borcescu s-a născut la 22 noiembrie 1899, în comuna Cireșani, județul Buzău. Tatăl său, Constantin, s-a ocupat cu agricultură, viticultură, negoțul cu cereale și închirieri de case. Într-un memoriu întocmit în 1964, Traian Borcescu spunea despre el că „[nu avea] decât 3 clase primare și n-a putut face nimic”. Mama sa, Sultana, era țărancă din comuna Tomșani, județul Prahova. Locuiau într-o casă cu cinci camere din orașul Ploiești, pe strada Primăverii nr.3. Nici unul dintre ei nu a făcut politică. Mama i-a murit în anul 1925, iar tatăl în 1929. Au fost șapte frați, șase băieți și o soră. Un frate, Mihai, a fost dat dispărut pe front în anul 1943. Reîntors acasă, după război, a absolvit ASE-ul. Un alt frate al său, Constantin, s-a înscris după 23 august 1944 în PCdR (Partidul Comunist din România).

Trei ani, între 1912 - 1916 – potrivit propriilor lui afirmații – a urmat gimnaziul la Liceul „Sfinții Petru și Pavel” din Ploiești. Clasa a V-a a urmat-o în 1917, la Liceul militar din Iași, unde a fost coleg cu Corneliu Zelea Codreanu, iar clasele a VI-a și a VII-a, în 1924 - 1925, la Liceul „Dr. Meșota” din Brașov. Clasa a VIII-a și bacalaureatul le-a susținut, în 1926, la același liceu din Ploiești. Între 1917 - 1919 a urmat Școala militară de infanterie, la Botoșani și București. În 1919, era sublocotenent, repartizat Regimentului 7 infanterie Ploiești. A urmat o frumoasă carieră militară[1]. La 20 mai 1927, se căsătorise la Ploiești cu Sevasta Popescu, fiică de țăran înstărit, din comuna Urlați-Mărunțiș, județul Prahova. Au avut împreună o fiică, Elisabeta Eugenia.

La 1 octombrie 1938, a fost mutat la Marele Stat Major, în cadrul Secției II, principalul compartiment cu sarcini informative și contrainformative al armatei, la „biroul de contrainformații în armată, având problema contraspionajului”. Ulterior, a fost înaintat la gradul de maior, iar la 1 aprilie

[1] *Din toamna anului 1920 și până la 1 iulie 1921 a urmat Școala Specială de infanterie la Sf. Gheorghe, revenind la regimentul său. În octombrie 1921 a fost mutat instructor și profesor la Școala de subofițeri infanterie din Brașov. A fost avansat locotenent la 1 aprilie 1923, iar la 1 octombrie 1925 revenea la Regimentul 7 infanterie. La 1 septembrie 1927 era detașat la Cartierul Diviziei 13 infanterie Ploiești, până la 1 octombrie 1928, când revine în același regiment. La 10 mai 1928 fusese avansat la gradul de căpitan. Din 1931 până la 1 aprilie 1932 a fost ofițer stagiar la Regimentul 19 obuziere Ploiești, până la 1 iulie 1932, tot ca stagiar, la Centrul de instrucție al aviației de pe aerodromul Pipera, între 1.07-1.08, la Școala de tragere și bombardament a aviației și la centrul hidroaviatic Mamaia. De la 1 octombrie 1932 și până la 1 noiembrie 1934 a urmat cursurile Școlii Superioare de Război, din București. Revenit pentru un an de zile la Regimentul 7 infanterie, a fost detașat în 1935 ca ofițer stagiar la Marele Stat Major. După ce primește brevetul de ofițer de stat major este numit șef al birourilor II și IV din statul major al Diviziei 13 infanterie Ploiești.*

1941, la cel de locotenent-colonel. La 1 mai 1941 a fost mutat la Ministerul de Război şi detaşat la Serviciul Special de Informaţii.

Pentru activitatea desfăşurată în cadrul armatei, fusese decorat astfel: în 1920 „Crucea comemorativă a Războiului 1916 - 1918", pentru activitatea desfăşurată la spitalul militar din Vaslui, în 1928 „Medalia Marelui Război pentru civilizaţie" şi Ordinul „Coroana României", mai întâi în gradul de cavaler şi apoi în gradul de ofiţer; în 1939 Ordinul „Steaua României" în gradul de cavaler. În perioada cât a lucrat la SSI a mai primit, în 1943 Ordinul „Steaua României" în gradul de ofiţer cu spade, „Semnul onorific pentru serviciu militar de 25 de ani" şi „Vulturul german cu spade".

Aducerea lui Traian Borcescu la SSI ca şi a altor ofiţeri din Marele Stat Major, se făcuse în baza unui acord încheiat între Ion Antonescu şi Eugen Cristescu. Pentru a accepta funcţia de director al SSI-ului, Cristescu prezentase şefului statului o serie de condiţii, între care trecerea Serviciului la Cabinetul militar al lui Antonescu, legalizarea funcţionării sale şi întărirea lui cu ofiţeri din MStM. Prin aducerea unui mare număr de ofiţeri, Eugen Cristescu urmărea blocarea accesului legionarilor în structura informativă şi contrainformativă a statului român, lucru care i-a reuşit pe deplin. Deşi la acea dată România era proclamată prin Înalt Decret Regal, semnat de Regele Mihai I, Stat naţional legionar, directorul SSI, Eugen Cristescu, a refuzat primirea legionarilor în structurile serviciului, apelând la ofiţeri recomandaţi de MStM şi menţinând astfel instituţia, pe care o conducea, pe o linie de echidistanţă politică, trăsătură fundamentală a intelligence-ului actual.

Între 1 mai şi 15 iunie 1941, Traian Borcescu a lucrat în cadrul Secţiei I, a SSI, la Agentura Frontului de Sud. Era, totodată, director de studii la şcoala SSI, în care calitate se ocupa de rezolvarea problemelor administrative, întocmea programa analitică, stabilea titularii cursurilor, controla desfăşurarea programului, evidenţa prezenţei la cursuri atât a elevilor, cât şi a profesorilor, centraliza caracterizările şi notele elevilor. Această şcoală – care, potrivit lui Traian Borcescu, a dat o singură promoţie, în 1941 - nu trebuie confundată cu o alta, aflată tot sub conducerea Secţiei I înfiinţată în 1944, în cooperare cu germanii şi care va avea ca scop pregătirea unor agenţi ce urmau să rămână în spatele trupelor sovietice, aflate în ofensivă pe teritoriul României.

De la 15 iunie până la 15 noiembrie 1941, Traian Borcescu a fost şef de birou la Secretariatul general al SSI, iar spre sfârşitul lunii a primit, tot în cadrul SSI, comanda Secţiei de contrainformaţii. Această secţie era cea mai importantă unitate a SSI. După cum rezultă dintr-o mărturie a lui Traian Borcescu: „Secţia de contrainformaţii organiza întreaga activitate contrainformativă pe întreg teritoriul ţării. Se ocupa cu strângerea informaţiilor din cercul partidelor politice în legătură cu războiul, urmărea activitatea legionară şi comunistă, minorităţile conlocuitoare care făceau agitaţie iredentistă sau şovină, problemele economice şi cele militare, adică starea de spirit din rândurile armatei... Întocmeam zilnic un buletin politic ce era trimis după avizul lui Eugen Cristescu la Preşedinţia Consiliului de Miniştri, Departamentele interesate şi uneori la Ministerul de Război. Întocmeam de două ori pe lună un buletin contrainformativ şi păstram contact cu Prefectura Poliţiei Capitalei, Inspectoratul General al Jandarmeriei, Legiunea de Jandarmi CFR, obţinând de la acestea toate datele de pe întreg teritoriul ţării cu privire la latura contrainformativă. Păstram legătura cu Ministerul de Război-Cabinet, Secretariatul general şi Marele Stat Major, Secţia a II-a pentru a obţine toate ordinele, instrucţiunile, circularele date unităţilor militare în scopul de a urmări, latura contrainformativă în rândurile armatei".

Să mai adăugăm o caracterizare făcută în februarie 1949, când era deja arestat: „În toată viaţa sa, Borcescu s-a condus după o singură indicaţie, aceea de a fi de partea armatei. Fără a fi milităros sub aspectul negativ de cazarmagiu. Borcescu era un militar convins şi permanent în mod cum a putut, greşit sau potrivit, să înţeleagă lucrurile, a căutat să fie de partea armatei".

Despre pogromul de la Iași, eveniment petrecut în zilele de 29 iunie - 1 iulie 1941s-a scris foarte mult în istoriografia română, uneori cu patimă și subiectivism, ceea ce a făcut ca adevărul istoric să fie grav amputat. Traian Borcescu a oferit în mai multe rânduri declarații și note explicative referitoare la acest tragic eveniment. Uneori, a fost forțat să declare lucruri nereale, dar asupra cărora a avut curajul și inteligența să revină ulterior și să spună adevărul. Dar și el și șeful lui direct, Eugen Cristescu, și nu în ultimul rând generalul Ion Antonescu au făcut referire la acele tragice evenimente. Concluzia era aceeași: responsabilitatea a fost a germanilor, întrucât Iașul intra în zona militară germană, singura în măsură să răspundă în fața tratatelor internaționale privind purtarea războiului, despre felul în care au fost respectate sau încălcate legile. Se indica drept executanți ai masacrului elemente din SS-ul german, poliție și trupă. Ofițerii germani, maiorul Gregori și căpitanul Rochseheld au avut și ei amestec în acele incidente, fapt pentru care SSI, în baza informațiilor și a documentației obținute în urma cercetărilor, a stăruit și obținut expulzarea lor din țară. De altfel, guvernul vest-german a recunoscut prin declarația făcută de ministrul de finanțe, din 24 august 1959, că își asumă responsabilitatea pentru pogromul de la Iași și acceptă să plătească despăgubiri familiilor de evrei uciși. Acest aspect demonstrează că autoritățile românești au fost învinuite pe nedrept în epocă, adică în urma procesului care s-a judecat în 1948 în legătură cu conceperea și executarea masacrului. Declarația mareșalului Ion Antonescu, în cadrul procesului din mai 1946 - document istoric de excepțională valoare, care a fost neglijat sau trecut sub tăcere – de cei care promovează teze antiromânești în spațiul public - este elocvent: *„[După pogrom] eu m-am dus la Iași și am vorbit cu comandantul general german, pentru că Iașul era atuncea în zonă militară germană, acolo operau trupele germane și era și zona de front și tot Iașul era ocupat de germani, de trupele care trebuiau să treacă Prutul. Și atuncea m-am dus la Iași și am vorbit cu generalul german și i-am spus: «Dacă se mai repetă acest lucru, dau telegramă Führerului și las comanda frontului». Și, atunci, generalul german mi-a spus: «Vă asigur, domnule general, că nu se va mai întâmpla»”.*

Într-un document cu caracter memorialistic, Traian Borcescu a menționat și un alt aspect, și anume că, prin intervenția sa a reușit să prevină un alt masacru pus la cale tot de germani. Iată textul: „În toamna anului 1943, germanii au cerut evacuarea Galaților de evrei, sub pretextul că ei amenință retragerea trupelor germane de pe frontul de est, în trecere prin oraș. … *Se urmărea un masacru similar celui de la Iași, în scopul de a ne îngreuna situația internațională*”. Însoțit de colonelul magistrat Radu Ionescu, Traian Borcescu s-a deplasat la Galați, iar în urma cercetărilor cei doi ofițeri au stabilit adevărul, în sensul că era o provocare, „contracarând astfel încercările germane de a comite un nou masacru la Galați”.

Traian Borcescu a fost un personaj total incomod pentru regimul comunist. Era depozitarul unor informații care puneau într-o lumină total nefavorabilă regimul sovietic de la Moscova. Este vorba despre crimele și atrocitățile săvârșite de NKVD, serviciul de securitate al URSS în timpul războiului. Astfel, la 10 iunie 1943, locotenent-colonelul Traian Borcescu din SSI semnează un raport pe care-l adresează Secției a II-a din Marele Stat Major, din care rezulta %, cu probe de necontestat, execuțiile săvârșite de NKVA asupra populației civile românești din Basarabia și Bucovina de Nord în anul de ocupație (26 iunie 1940-22 iunie 1941). S-a format o Comisie internațională de la Crucea Roșie din care făceau parte și doi medici sovietici, care în urma examinării cadavrelor rezulta că victimele „au fost ucise prin împușcare în ceafă de la o foarte mică distanță”. Cadavrele erau aduse noaptea de organele NKVD, cu camioane închise și aruncate în gropi comune. S-a estimate că erau în jur de 3000 de cadavre în gropile comune pe terenul denumit „Spolka”, situate la 7 km de linia ferată Odessa-Ovidiopol. Conform sistemului de drept umanitar internațional, din acea vreme, dar este valabil și astăzi, aceste fapte se încadrează la „crime contra umanității”, care

nu se prescriu. Pe vremea aceea, nu exista noțiunea de holocaust, ea fiind introdusă în circuitul public în anii ’60. Evident că pe făptași nu i-a judecat nimeni niciodată, pentru simplul motiv că, nu-i așa, la sfârșitul războiului au făcut parte din rândul învingătorilor. Traian Borcescu, cel care a făcut parte din structurile de intelligence ale celor înfrânți, a trebuit să suporte timp de 16 ani un regim carceral inuman, doar pentru faptul că știa despre adevărata față a marelui aliat de atunci al României. Istoria însă îi pune pe fiecare la locul ce i se cuvine.

Despre comunism, Traian Borcescu avea o idee clară: „[PCDR] a trăit în conspirativitate și nu prea a avut priză în țară, din cauza propagandei care s-a făcut contra cursului. Românul este cunoscut ca un conservator și iubitor de pământul lui, deci cum l-ai dezlipit de la ideea de proprietate a acestor bunuri, el rămâne refractar la ideea de comunism”. Dar contextul geopolitic și evoluția situației de pe front au impus SSI-ului să trateze nuanțat problema comunistă.

Traian Borcescu a fost avansat la gradul de colonel în retragere, după decembrie 1989. A decedat la 26 iulie 1997, fiind înhumat la Cimitirul Ghencea Militar cu onoruri militare. La mormânt, directorul SRI, de atunci, Costin Georgescu, a depus o coroană de flori din partea instituției.

Conf. univ. dr. ***Mihai Sofronie***

Nicolae Bălcescu (29 iunie 1819-29 noiembrie 1852)

În luna iunie, la două secole de la naștere, Nicolae Bălcescu, unul dintre liderii generației de la 1848, caracterizat cu acuratețe de poetul Vasile Alecsandri: „ patriotismul ocupa atâta loc că e de mirare, cum se puteau adăposti și alte simțăminte, în ochii lui limpezi și negri lucea o flacără tainică, ce părea a înota într-o rouă de lacrimi la cuvintele: patrie, glorie și independență națională,” a ajuns în zilele noastre, aproape să fie pe nedrept uitat.

Absolvent eminent al Colegiului de la Sf. Sava din București, pasionat îndeosebi de studiul istoriei, s-a decis să urmeze calea militară. Se pare că se îndrepta spre o carieră de succes, însă a fost nevoit să renunțe la prima sa aspirație, ofițer de cavalerie, întrucât se implicase într-un domeniu interzis și anume cel politic.

Aderarea, în anul 1940, la societatea secretă inițiată de boierul Dimitrie Filipescu, doctor în drept la Paris, ce își propusese modernizarea regimului medieval, perimat, pe baza unor reforme: republică, independență, întărirea armatei naționale, emanciparea și împroprietărirea clăcașilor, desființarea rangurilor și privilegiilor boierești.

Denunțați și condamnați la ani grei de detenție, cadetul Nicolae Bălcescu, încă minor, a fost internat la mănăstirea Mărgineni, unde în urma frigului îndurat s-a îmbolnăvit de tuberculoză, pe atunci o maladie incurabilă.

Spre sfârşitul lunii februarie 1843, noul domn Gheorghe Bibescu, cu studii la Paris, care în momentul investiturii apăruse într-o ţinută asemănătoare domnitorului Mihai Viteazul, o înfăţişare cu tâlc, dând dovadă de generozitate, i-a graţiat atât pe Nicolae Bălcescu, cât şi pe Dimitrie Filipescu, care s-a stins câteva luni mai târziu, la numai 35 de ani, în urma suferinţelor îndurate la mănăstirea Snagov, încercare ce demonstra că fără sacrificii societatea nu se poate reforma. În schimb, perioada dură de la Mărgineni nu l-a descurajat, ci l-a îndârjit şi mai mult pe Nicolae Bălcescu. „Eu mi-am început viaţa intrând în închisoare pentru revoluţie şi închisoarea obligă ca şi noblеţea”.

După eliberare, cu riscul pierderii iarăşi a libertăţii, fostul iuncăr s-a implicat în mai multe domenii, însă cel politic a ocupat un loc deosebit. Astfel, în anul 1843 a fondat societatea „Frăţia”, cu deviza „Dreptate-Frăţie”, cu intenţia de a înfăptui, într-o circumstanţă favorabilă, programul de la 1840. În acelaşi timp s-a străduit să intensifice legăturile cu conaţionalii din Moldova şi Transilvania. În fond, participarea la onomastica boierului luminat Costache Negri, un fruntaş al opoziţiei, la Mânjina, o localitate din sudul Moldovei, era de fapt un subterfugiu faţă de autorităţi, în vederea definitivării unor reforme, atât de necesare ambelor principate. Apoi, nu întâmplător, Nicolae Bălcescu şi George Barіţiu, autorul sintagmei „Deşteaptă-te române”, s-au întâlnit în mod discret la Vâlcele, lângă Braşov, întrevedere ce-a avut cu certitudine un substrat politic.

Concomitent cu activitatea politică secretă, s-a implicat cu tenacitate şi în cea culturală. Când, în 1845, s-a înfiinţat Asociaţia literară a României, s-a ales conducerea ei: preşedinte poetul Iancu Văcărescu, secretari: Nicolae Bălcescu şi Ioan Voinescu II. România din titlu ce anticipa viitoarea denumire a spaţiului geografic locuit de români, probabil a fost ideea tânărului istoric. Asociaţia a militat prin intermediul culturii la intensificarea legăturilor dintre români şi pe această cale, despărţiţi în decursul timpului prin graniţe, unele stabilite abuziv: Bucovina (1775) şi Basarabia (1812).

De asemenea în 1845 ardeleanul August Treboniu Laurean şi Nicolae Bălcescu au editat şi tipărit revista istorică: „Magazin Istoric pentru Dacia”, care a contribuit nu numai la dezvoltarea istoriografiei moderne, ci şi la întărirea conştiinţei naţionale. Nicolae Bălcescu prin colaborările sale a dovedit erudiţie, enumerând doar câteva dintre ele: Puterea armată şi arta militară la moldoveni în timpurile măririi lor; Cuvânt preliminatoriu despre izvoarele istoriei românilor; Românii şi fanarioţii; Despre starea socială a muncitorilor plugari în deosebite timpuri în Principatele Române.

De altminteri, ultimul studiu i-a fost fatal. Sensibil la suferinţele clăcaşilor, obligaţi să presteze anual 56 de zile, plus dijmele (a zecea parte din produse) şi capitaţia (impozitul), a susţinut cu fermitate emanciparea şi împroprietărirea lor. E o „monstruozitate soţială ca o ţară întreagă să robotească la vreo câţiva particulari. …Căci vai de acele popoare, unde un mic număr de cetăţeni îşi întemeiază puterea şi fericirea lor pe robia gloatelor! Ele pier!”. Cele relatate au consternat autorităţile într-o aşa măsură, încât l-au constrâns să părăsească ţara. Iată cum în 1846, la 27 de ani, fără voia sa, a plecat la studii în Franţa.

La Paris, pe de o parte, a avut posibilitatea specializării în domeniul istoriei, prin audierea cursurilor unor profesori celebri, iar pe de altă parte, începea documentarea la monografia dedicată domnitorului Mihai Viteazul. În noaptea de revelion, 1 ianuarie 1847, în discursul: „Privire asupra stării de faţă a trecutului şi viitorului Patriei” a susţinut necesitatea unirii românilor într-un singur stat, „Ţinta noastră socotesc că nu poate fi alta decât unitatea naţională a românilor, unitatea mai întâi în idei şi simţăminte, care să aducă cu vremea unitatea politică”.

Când nimeni nu se aştepta, a izbucnit revoluţia de la 1848. Întors în ţară a participat la elaborarea programului revoluţionar, insistând asupra problemei agrare, introdusă în Proclamaţia de la Izlaz.

În noul guvern, din 23 iunie, Nicolae Bălcescu a fost secretar de stat pentru afaceri externe. Din iniţiativa sa a apărut gazeta „Poporul suveran”, unde a publicat articolul „Drepturile

românilor către Înalta Poartă". „Să nu uităm că suntem datori a apăra naționalitatea și drepturile noastre, de vom fi nevoiți, chiar vărsând sângele nostru". Spre deosebire de moderatul Ion Heliade Rădulescu, un lider foarte respectat, Bălcescu a făcut parte din grupul radicalilor. „În împrejurări grele și extraordinare trebuie măsuri extraordinare". În vederea răspândirii ideilor revoluționare a condus Corpul comisarilor de propagandă.

După înfrângerea revoluției din Țara Românească, Nicolae Bălcescu s-a implicat și în cea din Ungaria, în încercarea de a se ajunge la o cooperare între revoluționarii români și cei maghiari. Tratativele cu Ludovic Kossuth au fost foarte condensate, întrucât guvernatorul în numele statului unitar nu dorea să recunoască drepturile naționale ale românilor transilvăneni. Pe baza acestui principiu, ordonase cucerirea Transilvaniei, românii rezistând eroic, mai ales, cei din Munții Apuseni conduși de Avram Iancu.

Abia în preajma capitulării, în urma intervenției trupelor țariste, la 14 iulie 1849, s-a semnat la Seghedin „Proiectul de pacificare" de către Ludovic Kossuth și Nicolae Bălcescu, prin care se garanta românilor dreptul de folosire a limbii române în administrație, justiție și învățământ. Românii se angajau să depună armele, beneficiind de amnistie generală. Pentru prima dată, Principatele Române apar într-un document oficial sub numele -România-.

Când s-a discutat despre amnistie, Kossuth a afirmat că e de acord să amnistieze pe toți românii, mai puțin pe episcopul Andrei Șaguna, care cu vorbe meșteșugite l-ar fi amăgit. Andrei Șaguna participase la ședințele parlamentului de la Pesta, iar când a aflat ce i se pregătește, a plecat în mod discret și a ajuns cu bine acasă.

Nicolae Bălcescu a părăsit Munții Apuseni cu un grup de moți, îmbrăcat ca ei, spre Serbia și de acolo la Paris. A continuat să fie foarte activ, înființând Comitetul Asociațiunii pentru conducerea emigrației române. Apoi, a editat periodicul „România viitoare" și a tipărit în limba franceză : „Chestiunea economică a Principatelor Dunărene", cu ecou internațional.

Grav bolnav, deprimat, presimțindu-și sfârșitul, cu un ultim efort, a încercat să revină definitiv acasă, însă autoritățile din Giurgiu i-au interzis intrarea în țară. Suportând cu stoicism ultimul și cel mai dureros moment al scurtei sale existențe. „Multe zile am petrecut departe de țara mea. Multe deziluzii am întâmpinat în calea mea. Dar, în sfârșit, viu să răsuflu încă o dată aerul patriei mele și, murind, voi să am o mângâiere de a fi înmormântat în pământul strămoșesc".

Profund mâhnit, singur, în sărăcie, se stingea la Palermo, în ziua de 29 noiembrie 1852, la numai 33 de ani, fiind o pierdere incomensurabilă a neamului românesc.

Vreme îndelungată rămăsese o enigmă locul înmormântării, însă în cele din urmă s-a dezlegat această taină. Își doarme somnul de veci, prin bunăvoința unor italieni generoși, într-o criptă sobră cu epitaful: „prof. N. Bălcescu".

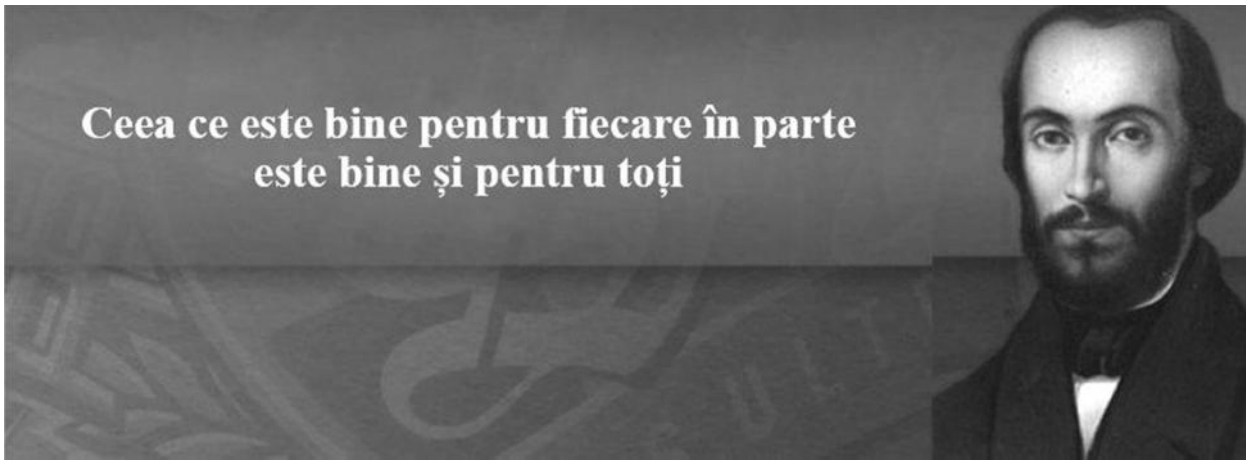

Gl. mr. (rtr) **Radu Theodoru**
- veteran de război -

EROICA ARMATĂ ŞI MAREA UNIRE. MĂRĂŞEŞTI (2)

ARMĂTURA DIN OȚEL ȘI SÂNGE A ROMÂNIEI MARI.

TRENUL SPECIAL FELDMAREȘAL MACKENSEN ARE O ÎNTÂRZIERE NEPREVĂZUTĂ ÎN GARA MĂRĂȘEȘTI. (1)

La 18 august 1917, feldmareşalul Mackensen este pe cale să se dezonoreze. Invitația publică făcută cu adresă specială pentru guvernul Marghiloman pe peronul Gării de Nord, acum 13 zile, de a-l întâlni la Iaşi peste două săptămâni a devenit caducă. Un fel de lăudăroşenie ca zonă de nivel sublocotenent de ulani . Nu toți cei obligați de protocol să fie prezenți acolo îi sunt fideli, sau favorabili. Mai ales unii din Armata a 9-a, atașați de fostul lor comandant Falkenhayn, care vor specula pe temă. Caducă s-a dovedit şi tactica sugerată de Marele Cartier de a da lovitura principală în sectoarele apărate de ruşi. Şi Marele Cartier şi el au subestimat posibilitățile și disponibilitățile armatei române înfrântă exemplar în campania anului trecut. Este un fel de consolare să numească „armata română” cele două mari unități de câmp care reprezintă încă statul român în acest război. Posibilități şi disponibilități care au barat net toate încercările de a exploata pătrunderile prin dispozitivul atât de permeabil al Armatei a 4-a ruse.

TRENULUI SPECIAL „FELDMAREȘAL MACKENSEN” BUCUREȘTI-IAŞI I S-A ATAȘAT O NOUĂ LOCOMOTIVĂ ÎN GARA MĂRĂȘEȘTI. (2)

La 18 august 1917, feldmareşalul Mackensen, „spărgătorul de fronturi”, are cheia acțiunii decisive care îi va deschide calea Iaşului, asta ține de orgoliul lui. În planul general va scoate România din război-aliata principală a Antantei în Est şi va oferi Germaniei grânarul numit Ucraina. Adică îşi va scoate patria din criza alimentară care o secătuieşte oferind socialiştilor subiectele esențiale pacifiste și antistatale. Va da atacul decisiv pe frontul armatei române căreia aliatul rus este incapabil de reciprocitate camaraderească, spre a-i oferi sprijinul necesar refăcându-i frontul şi umplându-i golurile.

O SINTEZĂ INDISCRETĂ (1)

CRIZA. Nu una din multele crize tactice când atacul inamic a pus pe fugă unele unități și subunități ruseşti contaminate de morbul bolşevismului anarhic producând goluri în linia frontului prin care au pătruns coloanele de atac germane creionând premizele catastrofei prin loviturile de flanc şi spate date unităților noastre din prima linie de apărare. Sau când violența tragerilor de artilerie şi superioritatea numerică a inamicului ne-a obligat să cedăm teren sau ne-au decimat companii şi batalioane întregi creând goluri în dispozitiv speculate de germani, momente tactice cu posibile urmări nefaste la scara istoriei dacă rapiditatea, eficiența şi ingeniozitatea soluțiilor n-ar fi fost transformate de trupă în contraatacuri la baionete date cu sacru spirit de sacrificiu, cu o tenacitate şi o îndârjire atingând limitele supraomenescului: numai în trei zile de luptă Divizia 9 pierde 143 de ofițeri, 6300 de gradați şi soldați, iar din tehnica de luptă 135 de mitraliere şi 10 tunuri.

CRIZA de comandament provocată de generalul rus Ragoza care schimbă unilateral, în mod criminal, chiar în timpul luptei, hotărârile luate în comun cu generalul Cristescu, comandantul Armatei I române. Şovăielile acestuia, prudența lui excesivă, folosirea defectuoasă a forțelor au condus la ratarea contraofensivei de la Mărăşeşti plătită cu hecatombe de morți la

unități, iar la nivel de comandament cu înlocuirea lui cu generalul Eremia Grigorescu, apărătorul Oituzului.

O SINTEZĂ INDISCRETĂ (2)

TEZAURUL... La 27 decembrie 1916, se conturează cotropirea Moldovei. Decidenții economico-politici (îi numesc pe Brătieni) hotărăsc evacuarea tezaurului Băncii Naționale a României la Moscova. Se parafează o convenție româno-rusă pe temă. Chestiunea nu ține exclusiv de competența și responsabilitatea guvernului perisabil și a posedanților și ei perisabili. Chestiunea privește națiunea, posesoare teoretică a Băncii Naționale.

CRIZA Rusiei țariste se conturase în tușe groase atât în capitala imperiului, cât și în armată. Între a lăsa tezaurul pradă de război lui Mackensen și a-l salva într-o Rusie incertă politic pe baza unui document semnat de o autoritate supusă anulării, decidenții au ales varianta Rusia, care ne-a costat și ne costă încă Tezaurul. Prima tranșă a însumat 314.580.456 lei/aur și 7.000.000 lei/aur bijuteriile reginei Maria. Lăzile cu tezaurul au fost depozitate în subsolurile Palatului Armurilor din Kremlin.

6 august 1917, după începutul ofensivei germane de la Mărășești. Aceeași decidenți, neținând cont de bolșevizarea armatei ruse, de răsturnarea de valori, de haosul, degringolada, părăsirea pozițiilor reflectând haosul politico-social din Petrograd și Rusia, neîncrezători în forța de rezistență a Oștirii, trimit la Moscova restul tezaurului-valori ale statului și ale particularilor, adică 1.600.000.000 lei, din care 600.000 lei/aur valorile particularilor aflate în depozitele tezaurului public și ale Casei de depuneri. Se adaugă manuscrisele și documentele istorice esențiale de la Academie și Arhivele statului, tablourile prețioase din pinacotecile statului, cele particulare și din colecțiile particulare. Adică o sărăcie dură a structurilor economico-financiare și cultural-spirituale. În panica celor de la vârf, nu s-a ținut cont -repet- de instabilitatea socio-politică din Rusia, s-a dat credit guvernului provizoriu semnându-se cu acesta un simplu proces verbal sub „Garanția Onoarei". Ce ironie crâncenă, onoarea cui? A lui Bronstein, zis Trotki, a lui Ziderblum, zis Lenin, că ei constituiau forța politică, actul având girul Aliaților... În august, s-au împlinit 102 ani de la acest act sărăcitor la nivelul națiunii; unde a fost și unde este „garanția onoarei" imperiului rus, sovietic, Federației Ruse, unde girul Aliaților: Franța, Anglia, Statele Unite? Să nu fi știut primul ministru I. I. C. Brătianu că ministrul rus de externe Sturmer (rus neaoș) încheiase o înțelegere cu împăratul Germaniei, Wilhelm al II-lea, în cazul că s-ar fi semnat o pace separată dorită de Rusia, prețul l-ar fi plătit România: Valahia împăratului german, Moldova, țarului rus. Nici să nu fi cunoscut afirmația lui Lenin, citez: .. Despre planul de împărățire a României între Rusia și cvadrupla Alianță se vorbește pe față în presa imperialistă germană.

LA RĂZOARE ȘI DECISIVA MACKENSEN

SECVENȚE PRELIMINARE

SECVENȚA 1 „Fug rușii! Fug rușii! 14 August, dealurile Panciului. Corpul alpin bavarez atacă Corpul 8 rus, în planul feldmareșalului de a sprijini ofensiva generalului von Grok, dezlănțuită convergent din Vest la Tg. Ocnei și în Vrancea. Divizia 14 rusă nu rezistă alpinilor. Cazacii Regimentului 4 din Divizia de cavalerie Zamurskaia patrulează spatele frontului, întorcând fugarii cu împunsături de lance sau biciuindu-i cu nagaicele.

Regimentul 10 vânători este masat într-o viroagă în poala înălțimii Chicera. Pornit la asalt să cucerească creasta intră în focul de baraj al artileriei germane care avea distanțele reperate. Fără a mai avea observatori în linia întâia, fără informații exacte, artileria rusă a Diviziei 14 deschide focul de baraj care lovește și din spate vânătorii noștri.

La asaltul dat pentru cucerirea înălțimii Pârlita-Chicere participa și Regimentul 38 infanterie. Căpitanul Vasile Șerbănescu comanda o companie de mitraliere. Mitraliorii însoțesc pușcașii și grenadierii. Trăgătorii-ochitori cad secerați de rafale și obuze. Căpitanul luptă singur cu ultima mitralieră validă. Moare cu degetul pe trăgaci anticipând gestul altui căpitan devenit legendă La Răzoare: Grigore Ignat, apărătorul tragicei Cote 100.

SECVENȚA 2. 16 august, seara. Divizia 10 română. Furtună năprasnică de vară. Ploaie în averse. Tunete. Fulgere. Infanteriști adăpostiți sub foile de cort în tranșeele inundate. Atac german prin surprindere. Fără pregătire de artilerie care să dea alarma. Artileria va dezlănțui focul odată cu asaltul. Regimentul 10 vânători cel mult încercat și artileria restabilesc situația. Pierderile inamicului îl obligă să suspende operațiunile spre a-şi reorganiza dispozitivul şi a-şi completa unitățile.

DECISIVA MACKENSEN-LA RĂZOARE, 19 AUGUST 1917

DECISIVA (1) PREGĂTIREA. 17 și 18 august. Aproape liniște pe tot frontul. Aparența nu înșală aviația noastră de observație. 17 august. Observatorii raportează mișcări de trupe în fața Corpului 5 de Armată. Studiul fotografiilor demonstrează concentrarea unei mase de artilerie în fața Diviziilor 9 și 13. Amplasamentul acestora camuflat superficial.

Aviația de observație germană, observatori din baloanele captive i-au furnizat feldmareşalului date exacte despre amplasamentele noastre din spatele frontului.

Reproduc dispozitivul român după schițele publicate în volumul „PROBA DE FOC", semnat de comodorul aviator Constantin Nicolas publicat în Editura ALBATROS-Bucureşti 1983; în august 1917 comodorul fiind sublocotenent provenit de la artilerie, observator pe avioane „Farman 40", participant zi de zi la bătălia de la Mărăşeşti. (comodor-grad între comandor şi general). Autorul este cel care în infernul de La Răzoare, zburând sub traiectoriile obuzelor amice şi inamice, prin mesaje lestate aruncate la posturile de comandă ale diviziilor şi a Corpului 5 de Armată a suplinit întreaga rețea telefonică distrusă de bombardament, informând asupra etapelor luptelor, de la cele Corp la Corp la pătrunderile inamicului în zona pădurii La Răzoare, dând astfel comandanților lipsiți total de vizibilitate și informații să ia măsuri urgente, transformând Decisiva lui Mackensen dintr-o victorie catastrofală pentru noi, într-o victorie a noastră care a curmat cariera strălucită a „spărgătorului de fronturi", oprindu-i trenul special Bucureşti-Iaşi în gara numai ruine fumegânde a satului Mărăşeşti. Și pe linia de garaj a istoriei.

DECISIVA (2) DISPOZITIVELE. Armata I-a română avea Corpurile 6 și 5 desfășurate de la Cosmeştii din Vale pe Siret spre Vest, până la Muncel. Mult încercata şi mucenicita Divizie a noua desfășurată de la Cosmeşti la calea ferată Focşani sud Mărăşeşti. În dreapta, Divizia 9 se lega cu divizia 13, desfășurată până la colțul de Sud-Est al pădurii La Răzoare. De la flancul ei drept până la satul Dumbrava divizia 10, având la flancul drept Divizia 103 din Corpul 8 rus al Armatei a 4-a comandată de generalul Ragoza. Stărui asupra acestui dispozitiv, fiind cel însemnat de destinul nostru spre a săvârşi Marea Unire. Neuitând Divizia a 5-a, aproape decimată. Se întâmplă ca documentele investigate să se mai contrazică. Kirițescu nominalizează în dreapta dispozitivului nostru Divizia 14 basarabeană. Nicolau care a zburat zilnic în misiuni de supraveghere, fotografice și de observație, numește Divizia 103 vecina noastră din dreapta.. Ciorovăiala pe temă rămână în seama istoricilor militari. Eu îl cred pe aviator.

Mackensen formează un „grup de atac" tare, de 5 divizii, pus sub comanda generalului Von Morgen.

Fixează sectorul de rupere între Panciu şi Mărăşeşti. Fotografiile din avion, recunoaşterile de luptă prin patrule indicau comandanților de divizii porțiunile de front fără rețele de sârmă ghimpată. Spațiile unde se articulează aripile de flanc ale regimentelor. Acoperirile care le pot masca mişcarea trupelor. Aici îmi exprim o mare nedumerire. Între linii se aflau ca și la Turtucaia, lanuri de porumb care dă în copt. Pe care ai noștri le cruță cu toate că și la Turtucaia şi aici inamicul le-a folosit cu iscusință să realizeze surprinderea. Bănuiesc că soldații noștri, țărani fiind, le-au cruțat să lase de mămăligă sătenilor rămaşi la vetre.

DECISIVA (3) INFERNUL. Orele 6:30. Masa de artilerie germană dezlănțuie tragerile de distrugere. Dublăm în carlingă echipajul plutonier aviator A. Sişu-pilot, sublocotenent aviator Constantin Nicolae-observator. Sub aripi, spectacol înspăimântător. Între pădurea Călini și Pădurea La Răzoare două covoare aproape paralele de foc, fum şi explozii marcând liniile

noastre şi ale inamicului. Vedem când din tranşeele inamice răscolite de artileria noastră țâșnesc deasupra valurilor de fum şi praf electrocutate de explozii, rachetele care cer artileriei lungirea tragerilor. Vedem țâșnind infanteriștii germani dintre grămezile de pământ răscolit, înaintând prin salturi pe la aripa dreaptă a Diviziei 9 şi tot frontul Diviziei 13. Val după val, într-o ordine perfectă. În spatele valurilor de asalt pe pachete mici, în coloane, vedem rezervele unităților din prima linie. În spatele lor mărşăluiesc rezervele Marilor Unități. Coborâm la 200 de metri sub traiectoriile încrucişate ale celor două artilerii cu riscul de a fi spulberați. Distingem cum se răresc valurile de asalt, sub focul de baraj al artileriei şi al mitralierelor. Nici cu binoclul nu distingem înaintarea prin porumbişti. Iată primul val de asalt pe linia noastră răguşită de obuze. Oprit în lupta corp la corp. Valurile doi , trei , patru şi cinci împing spre înapoi puținii noştri supraviețuitori. Situația devine gravă. Năvălesc rezervele. Spărtura se lărgeşte şi se adânceşte pe tot frontul Diviziei 13 cuprinzând pădurea La Răzoare în dreapta şi viile Negroponte în stânga. Observatorul vede bateriile noastre şi cele ruseşti din spatele Cotei 100, vede cum germanii formează trei vectori de asalt cu vârful spre Cota 100, un vector pe dreapta spre Mărăşeşti în spatele flancului stâng al Diviziei 13 şi al celui de extrema dreaptă al Diviziei 9, al treilea vector se rabate spre stânga să cadă în flancul şi spatele Diviziei 10. De la înălțimea de 200 de metri manevra inteligentă executată riguros îşi dezvăluie pericolul mortal. Cere pilotului să ia înălțime. Desfăşoară antena. Cere prin Morse postul de antenă al diviziei. Nici un răspuns. Cere postul de antenă al Corpului 5. Nici un răspuns. Cu mâna tremurândă, întocmeşte două mesaje cu situația gravă, le vâră în tuburi, dirijează pilotul spre posturile de comandă Divizie şi Corp unde le aruncă la sol.

DECISIVA (4) CUMPĂNA. Ce n-am văzut limpede din avion?.. Organizarea impecabilă a valurilor de asalt dirijate spre zonele lipsite de sârmă ghimpată. Înaintea primului val de puşcaşi sunt grenadierii. În spatele liniei a doua de puşcaşi, servanții şi ochitorii cu mitralierele. La 200 de metri în spate, companiile de rezervă. Mai în spate, rezervele de batalion. Kiriţescu notează că în spatele unui asemenea val ar veni ofițerii care amenință cu pistolul pe cei care şovăie. O răsturnare de 180 de grade față de locul ofițerilor noştri în dispozitivul de atac. În frunte spre a îmbărbăta prin exemplu. Comentariul ar cere un capitol de analiză sociologică, psihologică şi moral-etică. Chestiunea aduce în discuție locul ocupat de politrucii bolşevici în ambele războaie mondiale. Dar asta este altă poveste.

Între orele 9:30 şi 10:00, atacul inamic este oprit cu foc nimicitor în fața pozițiilor Regimentului 9 vânători. Comandantul diviziei, generalul Scărişoreanu, dirijează lupta din primele linii. Germanii manevrează pe flancuri. În dreapta se strecoară prin viile Negroponte. În stânga prin porumbiştile netăiate... Iarăşi porumbiştile..

Spre orele 10:40, bavarezii şi infanteriştii Diviziei 76 germană întorcând flancurile Diviziei 9 luptă între ruinele fabricii de zahăr şi marginea de sud a satului Mărăşeşti.

Aterizat pe aerodromul Tecuci, sublocotenentul aviator Nicolau raportează situația gravă de La Răzoare căpitanului aviator francez, Goulin (îl am notat pe set de fotografii aeriene din epocă, el fiind pilotul, iar ca observatori o seamă de ofițeri români, unii fiind generali în vremea sublocotenenției mele). Căpitanul care vorbea o limbă română ciudată îl urcă în camioneta escadrilei, ofițerul reține numele şoferului-Pascup, trimițându-l val vârtej la comanda Corpului 5. Sublocotenentul aviator Nicolau este martorul reflectării episodului de cumpănă tragică La Răzoare în atmosfera tensionată din Statul Major al Corpului 5. Şi pe fața împietrită a comandantului Corpului. Desigur a notat cum se împacheta febril arhiva Corpului.

DECISIVA (5) LOCOMOTIVA TRENULUI SPECIAL MACKENSEN SE PUNE ÎN MIŞCARE

Inamicul a realizat o pătrundere adâncă în dispozitivul nostru. Un fel de pungă în sectorul de apărare al Diviziei 13 împingând în spate supraviețuitorii Regimentelor 50 și 51, cu vârful de atac spre Cota 100 care domină ultima terasă a zonei coborânde spre Lunca Siretului. Aici se află şi linia a doua de apărare a diviziei. Intervin rezervele de batalion în crâncena luptă

corp la corp. Batalionul 2 din Regimentul 51 este distrus. Comandanții germani au cheia victoriei. Masează în spărtură val de atac după val de atac. Superioritatea numerică este zdrobitoare. Germanii împânzesc pădurea La Răzoare cu mitraliere, arma lor favorită atât în atac, cât şi în apărare. La noi sunt uciși toți comandanții de companii. Este rănit colonelul Rosetti, comandantul Regimentului 47. Este aproape distrusă aripa stângă a Regimentului 47 care se lega cu Regimentul 51.

Ora 11:00. Supraviețuitorii masacrului se retrag pe linia a doua de apărare, urmăriți de tromba invadatorilor. Linie de apărare cu lucrări incomplete. Discontinui. Superficiale. Ceasul tragic al istoriei ministatului român stă în cumpănă. Înfrângerea își ţăcăne minutele în ropotul mitralierelor. În exploziile grenadelor. În urletele luptătorilor... Dacă inamicul trece de Cota 100, cade în spatele armatei I-a. Pe care o îneacă în brațul vestic al Siretului. Sau o silește să capituleze dând verde trenului special Mackensen Bucureşti-Iaşi blocat în gara Mărăşeşti.

Generalul Ioan Popescu, comandantul Diviziei, 13 este conştient de povara uriaşă pe care momentul La Răzoare i-a aruncat-o pe epoleți. Inamicul i-a distrus rezervele de batalion. Rezervele de regiment. Mesajul lestat al aviatorului i-a desenat clar forma pătrunderii germane. Cu ambele flancuri descoperite. Cu vârful de atac spre Cota 100.Ordin: -Cota 100 nu se cedează. Se apără cu prețul vieții. Ordin: rezervele de brigadă să întârzie înaintarea inamicului. Ordin: -Rezervele diviziei de la Rateşul lui Haret în marş forțat la Cota 100.

...De executarea rapidă a acestor ordine depinde destinul României.

UN CĂPITAN -GRIGORE IGNAT- SE ÎNTÂLNEȘTE CU ISTORIA... Din Batalionul I, nimicit de inamic, a supraviețuit compania de mitraliere a căpitanului Grigore Ignat. Căpitanul şi-o amplasează în tranşeul care tiveşte Cota 100. Ordinul este fără echivoc. Cota se apără cu prețul vieții. Fiecare minut de întârziere a inamicului înseamnă un minut acordat apropierii rezervelor. Căpitanul Ignat este conştient de însemnătatea misiunii. Şi-a dispus piesele să poată trage de front. Dintr-o nișă de pândă se poate trage de flanc. Ultimii luptători ai Batalionului I cad străpunşi cu baionetele. Inamicul este la nici o sută de paşi în fața poziției.

-Foooc!

Răpăitul mitralierelor acoperă vacarmul luptei. Surprins în mişcare primul val al atacatorilor cade secerat. Se întâmplă ceva la nemți. O nebunie ordonată. O încrâncenare nebună. În salturi scurte susținute cu focul mitralierelor din spate, târâş pe coate şi genunchi, țâşnind ici şi colo în pas alergător, seceraţi, decimaţi, mereu şi mereu alte rânduri vin din spate, pădurea pare că le varsă din măruntaiele ei, la nici 50 de paşi în fața poziției se îngroaşe grămezile celor seceraţi.

Iată momentele care-l întâlnesc cu istoria pe căpitanul Grigore Ignat, până în 19 august 1917, spre orele 11:30, absolut anonim. Cad servanții. Ordona: -Gradații, la piese… Cad gradații. Ordona: -Ofițerii, la piese. Cad ofițerii. Trece la mitralieră. La singura mitralieră. Valul de asalt răzbeşte peste cadavrele camarazilor căzuți în fața tranşeei. Zeci de baionete îl străpung pe căpitanul Grigore Ignat.

Ordinul a fost executat.

Poziția a fost apărată cu prețul vieții.

ORA ASTRALĂ A ROMÂNIEI.

-MINUT 1: Inamicul se consolidează la teren. Roboteşte. Instalează mitralierele. Cade peste el compania 9 din rezerva Regimentului 51. Surprindere. Derută. Izbit cu furie inamicul aflat la lucrări dă înapoi. Un sergent, coincidență, tot Ignat dar Iliescu, cade cu secția lui pe gheba unui grup de mitraliori care îşi instalau piesele. Patru mitraliere. Toți servanții şi ofițerul comandant sunt făcuți prizonieri.

-MINUT 2: Pădurea La Răzoare varsă în continuare valuri, valuri de atac. Inamicul este la o jumătate de pas de victorie. Nici un kilometru nu-l mai desparte de pozițiile artileriei divizionare. Are decisiva pe vârful baionetelor. Dar:

-*MINUT* 3: sau minutul inginerilor. Căpitanul rezervist Drăgănescu, inginer în viața civilă, comandă Batalionul 3 din Regimentul 47 amplasat în partea de Nord-Est a pădurii La Răzoare. Are intuiția clipei. Fără nici un ordin ia inițiativa și contraatacă viguros flancul coloanei care atacă stânga Regimentului 47. Fără să știe că un alt inginer, căpitanul rezervist Miclescu, comandantul Batalionului I din Regimentul 50- rezerva diviziei-sosise la locul luptei de la Rateşul lui Haret şi ca şeful de Stat Major al diviziei, colonelul Dragu aflat în zonă i-a dat la fața locului direcția contraatacului. Se remarcă disciplina batalionului. Rigoarea dispozitivului. Iuțeala intrării în formație de luptă. Batalionul Miclescu are în dreapta Batalionului 2 din Regimentul 48 comandat de maiorul Tomescu. În linie de trăgători, Batalionul Miclescu coboară în iureş panta–de acum istoricei Cota 100- izbind năprasnic flancul drept al coloanei germane.

MINUT 4 sau DECISIVA DECISIVEI. Surprindere la inamic. Șovăială. Întoarcere cu fața la românii ieșiți ca din pământ. Foc dezlânat de oprire. Șovăiala se transformă în retragere spre colțul sud-estic al pădurii la Răzoare din care batalionul este lovit cu foc de mitraliere. Dreapta batalionului şovăie. Căpitanul rezervist Miculescu, de felul lui inginer în civilie țâșnește în fața liniei de trăgători, sunt sigur că a strigat : -„Înainte” sau „după mine copii’’, batalionul cu liniile rărite îl urmează păstrând riguros distanțele și intervalele, semn că inginerul căpitan l-a instruit ca la regulament.

Momentul de picanterie ostășească îl realizează tunarii ruși din bateriile așezate pe înălțimea Cotei. Doar în cămăși, strigând: „bravo rumanski” dezlănțuie la vedere un foc nimicitor de baraj care oprește net intervenția rezervelor germane.

Cade rănit căpitanul Miclescu.

Batalionul rănit sever fugărește inamicul care caută adăpostul pădurii La Răzoare. De pe coclauri se alătură batalionului mici subunități rămase între ai noştri şi inamici.

-MINUT 5. Batalionul Drăgănescu atacă din colțul de NE al pădurii flancul coloanei germane care căzuse în spatele Regimentului 47. Reacția inamicului este puternică. În focul nimicitor compania 9 își pierde toți ofițerii. Comanda o ia un sergent. Este lovit mortal comandantul companiei 10.

-MINUT 6. Batalionul maior Tomescu ajunge la obiectiv. Se desfășoară. Atacă coloana inamică din liziera stângă a pădurii La Răzoare. Coloana din dreapta a luat-o la fugă. Urmăriți din scurt soldații germani leapădă echipamentul care le stânjenește fuga. Coloana din stânga se retrage precipitat.

Artileria spulberă fugarii.

Ora astrală a României şi-a încheiat ciclul.

Trenul special FELDMARESAL AUGUST VON MACKENSEN BUCUREŞTI – IAŞI a rămas blocat în gara MĂRĂŞEŞTI.

Pentru amănunte, rog consultați specialiștii militari.

Descoperit, poziția „în genunchi”, fac aici apelul solemn colectiv al celor care ne-au asigurat STATALITATEA, MAREA UNIRE şi prin ea ROMÂNIA MARE. În 14 zile de lupte necurmate, din ARMATA ROMÂNĂ au căzut în sângele lor

-450 de ofițeri

-21.000 de gradați și soldați.

Morți. Răniți. Dispăruți.

Citiți.

Păstrați în cuget o clipă de reculegere.

Grădiștea pe Argeș
noiembrie 2019

Col.(rtr) dr.ing. ***Constantin Avădanei***
Vicepreşedinte Filiala Jud.Alba „GEMINA" a ANCMRR
Redactor la RTV UNIREA VIENA

Bătălia de la Baia - 14/15 decembrie 1467

Acum 552 de ani, la 14/15 decembrie 1467, avea loc bătălia de la Baia, care opunea oastea condusă de domnitorul Țării Moldovei și cea maghiară condusă de regele Ungariei, Matei Corvin. Ștefan cel Mare obținea o victorie de mare prestigiu, Baia fiind punctul culminant al campaniei întreprinsă de Matei Corvin în Moldova, în anul 1467.

În deceniul șapte al veacului al XV-lea Ștefan cel Mare a căutat să-și consolideze domnia, atât pe plan intern cât extern. Pe plan intern, și-a bazat regimul pe o nouă clasă conducătoare formată din oameni proveniți preponderent din mica boierime, ridicați la demnități pe baza meritelor militare, loialității față de domn sau a înrudirii apropiate cu acesta. De asemenea, a sprijinit foarte mult dezvoltarea răzeșimii prin împroprietăriri colective ale obștilor de răzeși, în special în urma războaielor și bătăliilor purtate, fapt care i-a asigurat loialitatea acestei clase, liniștea socială în țară și forța umană pentru a avea o armată de masă -„oastea cea mare".

Pe plan extern, a reușit să ducă o politică realistă având două mari linii directoare: impunerea sau susținerea unor conducători favorabili în țările vecine mici – Țara Românească și Hanatul Crimeii – și o politică de alianțe care să nu permită nici uneia din marile țări vecine – Imperiul Otoman, Regatul Poloniei și Regatul Ungariei să obțină o poziție hegemonică față de Moldova. A încercat, fără succes realizarea unui sistem de alianțe internaționale împotriva turcilor, trimițând soli la Papa de la Roma, Veneția, Ungaria, Polonia, Cehia și Persia.

În plan militar, a urmărit două direcții majore de acțiune. Prima a fost crearea unui sistem de fortificații permanent la granițele țării - în timpul său construindu-se sau dezvoltându-se rețeaua de cetăți de la Suceava, Neamț, Crăciuna, Chilia, Cetatea Albă, Tighina, Orhei, Lăpușna și Hotin.

Cea de-a doua direcție majoră a fost crearea unei armate moderne cu o componentă

permanentă, profesionistă şi semiprofesionistă şi o componentă de masă, formată din corpuri de răzeşi înarmaţi, mobilizaţi în cazul marilor campanii militare.

Motivele ostilităţii lui Ştefan cel Mare faţă de coroana regală ungară erau nenumărate.

Regele de la Buda îi oferise adăpost lui Petru Aron, fostul domn al Moldovei care îl ucisese pe Bogdan al II-lea, tatăl lui Ştefan cel Mare.

De asemenea, regele maghiar dorea să lanseze un atac împotriva Sucevei şi să-l instaleze acolo pe pretendentul Berindei.

Ştefan cel Mare intră în alianţă cu regele Poloniei, adversar al Ungariei, îi atacă pe secui în 1461, cucereşte Chilia de la maghiari şi, cel mai important, sprijină răscoala ardelenilor împotriva regelui Matei Corvin.

Matei Corvin, ofensat pe Ştefan, pregăteşte o expediţie de pedepsire. Pe 28 septembrie 1467, regele maghiar era la Cluj unde începea pregătirile. În prima parte a lunii noiembrie ajunge la Braşov unde angajează mercenari, îşi dotează oastea cu numeroase piese de artilerie, armata ajungând acum la 40.000 de oameni. Oastea maghiară pătrunde în Moldova prin pasul Oituz.

Domnitorul român, fiind bine informat de intenţiile Ungariei, ia decizia de a întări cu arbori şi stânci trecătoarea şi trimite o ceată pentru apărare. Mica oştire moldoveană rezistă eroic în faţa invadatorilor, dar până la urmă se recunoaşte învinsă, nu înainte de a fi pricinuit multe pagube adversarilor. Pe 13 noiembrie, Mateiaş cu trupele lui ocupă târgul Trotuş, continuând jaful spre nord, cu o amploare mai mare decât a păgânilor, a turcilor, a tătarilor, distrugând inclusiv biserici. Pe 19 noiembrie, Bacăul are aceeaşi soartă ca Trotuşul. În toată această perioadă, armata ungară era permanent hărţuită de cete ale lui Ştefan care atacau în special liniile de aprovizionare. Cetatea Roman este ocupată şi ea. Regele a rămas aici până pe 7 decembrie, la plecare tăciunarii (incendiatorii) regali dând foc oraşului. Aceeaşi soartă au avut şi întăriturile de lemn ale cetăţii Smedorova, aşezată pe malul stâng la Siretului.

Situaţia devine critică pentru moldoveni, când şi oraşul Târgu Neamţ este cucerit şi ars.

Matei Corvin avea intenţia să atace capitala Suceava, dar Ştefan îi barase drumul, aşa că ungurii s-au îndreptat spre Baia. Acolo pe lângă populaţia românească mai trăia şi o comunitate de saşi care însă nu-l simpatiza pe rege.

Regele s-a instalat în reşedinţa episcopului romano-catolic din localitate, imobil ce se afla la intersecţia celor două străzi principale care înconjurau biserica. Clericii, nobilii şi comandanţii au fost încartiruiţi în jurul locuinţei regale pentru a fi gata de luptă. După măsurile luate, s-ar părea că fiul lui Iancu de Hunedoara ar fi vrut să stea mai mult în Baia, ba chiar să serbeze Crăciunul acolo, deoarece întăriturile oraşului au fost dublate de frica unui atac surpriză din partea oastei lui Ştefan ce Mare.

Pe 14 decembrie 1467, Ştefan cel Mare s-a apropiat de Baia din direcţia sud, oprind la mică distanţă de oraş, între râurile Moldova şi Şomuz.

Aici a ordonat întregii cavalerii să descalece, adică de la cel mai înalt dregător până la ultimul ostaş şi să pornească pe jos spre Baia.

Între timp, la masa de seară, a fost adus în faţa regelui maghiar un secui care sosise în Baia, unde avea bunuri după soţie şi care a dat de ştire că nu departe de oraş a văzut o oaste de aproximativ 12.000 de moldoveni care se pregăteau de atac. Imediat s-a dat alarma. Au fost plasaţi pe străzi şi la toate intersecţiile detaşamente, iar în piaţa unde-şi avea suveranul cartierul general a fost concentrată garda şi 200 de veterani călîţi în lupte crâncene. Iscoadele lui Ştefan au reuşit să dea foc oraşului, creând mare confuzie în rândul inamicilor.

Lupta a început în seara de 14 decembrie, de la căderea nopţii şi a ţinut până în zorii zilei de 15 decembrie.

Cronicarul veneţian Bonfinius, aflat în anturajul lui Mateiaş, relatează că ungurii, la presiunea moldovenilor, au început să se retragă spre piaţa centrală. Pentru moment, soldaţii experimentaţi ai regelui au reuşit să-i oprească, salvându-l pe Corvin. Oamenii lui Ştefan au

început atunci să se concentreze pe luptele de pe străzile secundare și de pe ulițe. Regele maghiar, văzând situația disperată în care se afla, s-a avântat în primele rânduri, fiind rănit întâi de o lance în braț. Zgomotul și învălmășeala erau de nedescris. Incendiile făceau ca lupta să se dea ca la lumina zilei. Mulți unguri au pierit arși în case. Regele, pe lângă rana de la braț, a fost lovit în spate de o săgeată getică cu trei vârfuri, iar „Cronica breviter scripta" a menționat ironic faptul că a fost lovit de două săgeți pe care Mateiaș „le-a purtat cu el afară din țară".

După cum relatează cronicarul vremii Bonfinius, aceste lovituri i-au pricinuit regelui dureri mari, timp de patru ani. În luptă au murit mulți căpitani ai armatei ungare, inclusiv voievodul Transilvaniei, Ioan Darokzy, împreună cu cei 4000 de ostaşi ce-i avea sub comandă.

Cronicarul polonez Jan Dlugosz, foarte informat de această luptă, probabil de un martor ocular, a menționat că după ce a fost rănit, Matei era în pericol să fie luat prizonier, dar l-a salvat un moldovean care l-a scos din luptă. Mai târziu, acesta a fost decapitat din ordinul lui Ștefan.

În dimineața zilei de 15 decembrie, pe timpul unui contraatac al armatei maghiare regrupate, domnitorul Ștefan a fost la un pas de capturare, dar a reușit să scape prin vitejia gărzilor de corp.

Matei Corvin a fost scos pe targă din Moldova, în timp ce oastea sa era urmărită de detașamente moldovenești. Pretendentul Berindei se pare că a fost ucis la Baia, deoarece cronicile nu-l mai menționează.

Prada căzută în mâinile biruitorilor a fost considerabilă. Ștefan, într-o scrisoare către regele Poloniei, spune: „Și carele și corturile și diferite bombarde, mașini și tunuri mari și mici le-am luat aducând laudă lui Dumnezeu". Trupurile ungurilor căzuți- circa 10000- au fost strânse într-o movilă mare. „Și pe lângă aceștia- adaugă domnul- mai sunt mulți ale căror leșuri n-au fost adunate".

Cronicile vremii mai relatează că partea cea mai mare a oştilor ungureşti revenind în munţi şi aflând drumurile înţesate cu arborii care fuseseră tăiaţi de moldoveni, a ars carele şi bogăţia şi au îngropat 500 de bombarde, pentru ca moldovenii să nu se poată folosi de ele, a trecut în fugă în Ardeal. Au fost capturate şi câteva steaguri de luptă, pe care Ştefan vodă le-a trimis regelui polon Cazimir IV (1447 – 1492) prin solii săi, în semn de biruinţă.

Victoria de la Baia se pare că a avut și o pată de umbră, o parte din oastea moldoveană, în frunte cu vornicul Crasneș, l-a trădat pe voievod. Nu peste mult timp, la Suceava a avut loc o judecată și 24 de boieri mari au fost decapitați, iar circa 40 de rang inferior au fost trași în țeapă, unii pentru trădare, iar alții pentru că nu s-au luptat cum trebuie.

Prin victoria de la Baia, poziția internațională a Moldovei şi prestigiul militar şi politic al lui Ștefan cel Mare s-au consolidat. S-a recunoscut că Moldova dispunea de o puternică forță armată și că devenise un factor de stabilitate în această parte a Europei.

Ștefan a socotit însă cu nu era de ajuns. De aceea, a trecut în iunie 1468 „ca o furtună" în Ardeal, făcând mari prădăciuni. Îndată după această expediție, trimite lui Petru Aron o scrisoare falsă ca din partea boierilor nemulțumiți, poftindu-l să ia domnia. Rivalul mușcă momeala, se prezintă la locul stabilit, unde îl așteptau oamenii lui Ștefan, iar călăul a dat pedeapsa ce o merita un ucigaș de domn.

După dezastrul din Moldova, Mathias Corvin probabil a dorit să întreprindă o expediţie de revanşă, dar evoluţia situaţiei internaţionale, îndeosebi izbucnirea războiului ungaro-boem, nu i-a mai permis.

Col. (r) dr. **Alexandru Bucur**

Membru al Filialei Județene Sibiu
„Gl. Ilie Șteflea" a ANCMRR

Amintiri din viața de ofițer
Mârşa, 1993-1999 (II)

Viaţa cazonă în garnizoana Mârşa a fost o importantă lecţie da viaţă! O experienţă unică, irepetabilă, dificilă, dar plină de satisfacţii profesionale şi personale. Perioada de la Mârşa m-a călit, m-a determinat să socializez şi să cooperez cu toate serviciile din garnizoană, dar şi cu societatea civilă. Multitudinea de aplicaţii – de durată şi amploare mare sau redusă – majoritatea cu trageri de luptă de la: Cincu (foto 1, 2), Avrig (foto 3), Rotunda (foto 4, 5, 6), Bogata (foto 7, 8, 9, 10) ş.a. au dus la o coeziune strânsă şi benefică a colectivului de cadre, au determinat o colaborare extrem de bună dintre echipa de comandă şi ceilalţi. În plus, modul tiranic de conducere al comandantului de brigadă a contribuit şi el la modelarea relaţiilor dintre cadre, la unirea şi uniformizarea acţiunilor acestora.

Mârşa a fost construită în perioada interbelică, la poalele munţilor Făgăraş (foto 11), pe valea pârâului Mârşa, cu lucrători cehi şi polonezi. A fost atât de bine camuflată încât, în timpul celui de Al Doilea Război Mondial, nemţii au încercat – de nenumărate ori – să o bombardeze, dar nu au reuşit să localizeze depozitele de armament şi muniţie. Intrarea în garnizoană se realiza printr-o poartă monumentală, din lemn, expusă acum la loc de cinste, la *Muzeul Civilizației Populare Tradiționale „ASTRA"* din Dumbrava Sibiului (foto 12), intrarea 1. Controlul serviciului de gardă se efectua, de către ofiţerul de rond, cu trăsura, din cauza întinderii garnizoanei pe lungimea de peste 12 km. Câteva din vechile construcţii, cu destinaţie militară, se mai păstrează în localitatea Mârşa, la intrare, în dreapta şi stânga drumului, acum având alte destinaţii. Din păcate, din fostele unităţi au rămas doar ruinele, vizibile din satelit, (foto 13), terenul fiind preluat de *Primăria oraşului Avrig*. La înfiinţare, pentru asigurarea rezervei de apă necesară garnizoanei, a fost construit un imens bazin de apă, camuflat şi el. Peisajele oferite de zonă sunt spectaculoase.

Înainte cu ceva timp de desfiinţarea unităţilor din Mârşa (de Jos, 15 august 1998) am întocmit şi înaintat, la început de august 1998, un *Raport* prin care am solicitat mutarea mea la *Depozitul de Armament şi Muniţie* din Mârşa (de Sus). La acel moment, la respectiva unitate, funcţia de *Locţiitor pentru logistică* era ocupată de locotenent colonelul Ionel Ciudin care, din cauza vârstei, vechimii în grad şi funcţie, urma să fie trecut în rezervă. I-am sugerat să solicite anticipat pensionarea, pentru a beneficia şi de salariile compensatorii. Încăpăţânat, nu mi-a urmat sfatul şi a continuat să spere că va fi avansat la excepţional (colonel), aşa cum i-au promis şefii, şi va rămâne pe funcţie încă vreo câţiva ani. După câtva timp, la raportul meu am primit un răspuns care mi-a tăiat pofta de mutări! Depozitul făcea parte din alt comandament şi nu puteam să mă mut! Prin urmare, am optat pentru a fi pus „la dispoziţie", în cadrul fostei şcoli de artilerie din Sibiu (azi *Şcoala de Aplicaţie pentru Unităţi Sprijin de Luptă „General Eremia Grigorescu"*). Prin ordinul şefului S.M.T.U., D.P. 324 din 30.08.1998, începând cu 15 august eram pus „la dispoziţia S.M.T.U. pentru încadrare". Nu m-am hazardat să fiu numit pe o funcţie echivalentă, într-o altă unitate din Transilvania, care – mai mult ca sigur – urma să fie desfiinţată!

FOTO 1

FOTO 2

FOTO 3

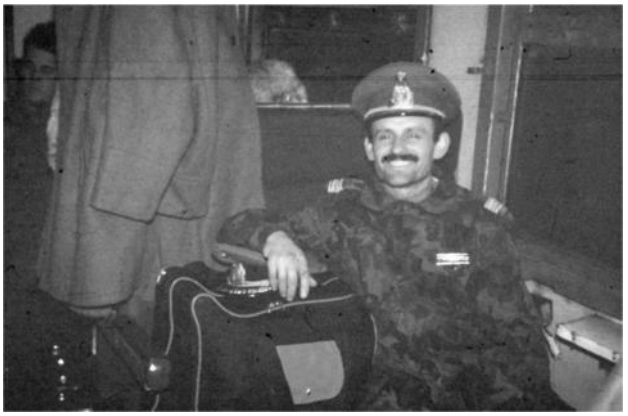

FOTO4

FOTO 5

FOTO 6

FOTO 7

Am încheiat socotelile cu Mârşa şi m-am prezentat la noua unitate, unde am fost primit foarte bine de către locţiitorul pentru logistică, colonelul de artilerie Toma. Am ajutat la diverse planificări şi, totodată, am început să-mi caut un alt loc de muncă. Din nefericire, toate funcţiile de locţiitor pentru logistică erau ocupate şi nu se întrevedea eliberarea vreuneia, în viitorul apropiat. Fratele meu mi-a sugerat să caut ceva la *Protecţia Civilă*. Pentru mine, ca şi pentru mulţi alţi militari, arma *Protecţie Civilă* era total necunoscută. Cercetările mele au dus la un rezultat promiţător. La *Inspectoratul de Protecţie Civilă Judeţean Sibiu* urma să fie scos la concurs un post de la „mobilizare". Domeniul nu reprezenta ceva necunoscut, în totalitate, pentru mine deoarece am lucrat la „mobilizare" atât la Timişoara, Sibiu şi Mârşa. Prin urmare, am solicitat *Bibliografia* necesară pentru concurs, am întocmit şi depus un *Raport* şi am solicitat să mi se comunice data concursului şi modul de desfăşurare. După câtva timp am fost căutat de către locotenent colonelul Nicolae Preuteasa (transmisionist), care mi-a înmânat câteva file ce cuprindeau *Bibliografia* şi celelalte date despre concurs. Timpul de pregătire era destul de scurt, prin urmare am solicitat şefului meu, colonelul Toma, un liber de două săptămâni pentru a mă pregăti. Cu foarte mare largheţe, mi s-a acordat răgazul necesar pentru învăţat. Am căutat *Bibliografia*, am listat ceea ce îmi trebuia şi am trecut, cu răbdare, atenţie şi consecvenţă, la învăţat. Trebuie să recunosc faptul că, majoritatea problemelor ivite erau noutăţi pentru mine! Prin urmare, mi-a fost destul de dificil să mă familiarizez cu ele!

Iată că a sosit ziua concursului! M-am prezentat la sediul *Inspectoratului de Protecţie Civilă* (atunci pe Bulevardul Victoriei, nr. 11 – la etajul II al *Palatului de Justiţie*) unde am constatat că, de fapt, erau libere două posturi, ceea ce îmi dădea speranţe pentru clarificarea viitorului meu ca ofiţer, fără a mă muta din Sibiu. La concurs erau înscrişi 12 ofiţeri. Unii dintre ei (vreo patru) au venit complet nepregătiţi. Au întrebat doar în ce dată să vină să-şi ocupe funcţia. Aflând că posturile trebuiau ocupate prin concurs, au renunţat – din start – la participare. Cei rămaşi pe poziţii am fost duşi la *Cercul Militar*, introduşi într-o sală, poziţionaţi în bănci, dotaţi cu coli de hârtie şi instruiţi privind modul de desfăşurare a „ostilităţilor". Comisia de examinare era formată dintr-un reprezentant de la eşalon (*Comandamentul Protecţiei Civile* Bucureşti), maiorul Balu, originar din localitatea Vale (jud. Sibiu) şi doi ofiţeri superiori (locotenent-coloneii Pantelimon Buzianu şi Ion Balcu). Examenul era doar scris. După citirea celor 15 întrebări, am trecut la răspunsuri. Aveam emoţii! După aproape două ore, am predat lucrarea şi am aşteptat, cu destulă strângere de inimă, decizia comisiei de examinare.

În după-masa aceleiaşi zile s-au anunţat rezultatele. Am respirat uşurat, în momentul în care am fost declarat reuşit! Al doilea reuşit a fost maiorul (de intendenţă) Adrian Nicolau, provenit de la desfiinţarea unităţii de radiolocaţie de la Dealul Ocnei. Specific faptul că respectivul mi-a fost elev, în prima promoţie pe care am instruit-o în *Şcoala Militară de Ofiţeri Activi „Nicolae Bălcescu"*, din Sibiu, în 1986. Nu l-am agreat pe timpul şcolii şi, sincer să fiu, nu tindeam să-l agreez nici la acel moment, având informaţii despre modul lui de comportare în decursul carierei sale. Dar, îmi devenea coleg de muncă şi, conform principiului meu „la locul de muncă, nu există simpatii şi antipatii, doar cooperare!", am încercat să omit informaţiile negative şi să constat singur modul lui de evoluţie şi comportament. Din fericire, funcţia ocupată de Nicolau era la *Inspectoratul de Protecţie Civilă Municipal Sibiu* (care îşi avea sediul la *Primăria Sibiu*). Urma să ne întâlnim doar dimineaţa, la şedinţe, bilanţuri şi aplicaţii.

Mi-am continuat activitatea la fosta *Şcoală de Artilerie*, aşteptând cu nerăbdare mutarea la *Protecţia Civilă*. Dar, din nefericire, nu a fost să fie aşa! Spre sfârşitul perioadei de punere „la dispoziţie", mi-a venit mutarea la Mârşa! Culmea culmilor! Nici în cele mai negre coşmaruri nu visam să mi se întâmple aşa ceva! A fost o puternică lovitură sub centură!

Explicaţia pentru ciudăţenia respectivă avea să vină în momentul în care m-am întâlnit cu colegul intendant Ionel Ciudin. Acesta era supărat pe sine pentru faptul că nu a ţinut cont de sfatul meu. Ciudin a fost pensionat (aşa cum am anticipat!) fără a fi avansat şi fără a beneficia de salariile compensatorii şi, din cauză că nu aveau un ofiţer dispus a lucra la Mârşa, cei de la Bucureşti (din MApN) au luat în calcul *Raportul* meu vechi şi m-au numit în funcţia rămasă vacantă. Nu am avut de ales!

Prin ordinul şefului D.P.E.R.U, D.P. 366 din 2 octombrie 1998, eram numit locţiitor pentru logistică (lt. col. 110/2,06) la *Depozitul 103 Armament, Muniţii şi Instrucţie* din Mârşa (ultima unitate rămasă în toată garnizoana!). M-am prezentat la Mârşa, la fostul meu şef, locotenent colonelul Mircea Iliescu, cel care m-a primit fericit şi care mi-a urat „Bun venit! De când te aştept!" Mi-am început activitatea obişnuită, am rezolvat problemele rămase de la vechiul locţiitor şi m-am acomodat rapid cu noul colectiv, noua unitate şi noile sarcini. Am avut noroc pentru că o parte dintre colegi proveneau din unităţile de la Mârşa desfiinţată. Sincer, nu mai aveam chef de navetă, controale, revizii, serviciile: alimente, echipament, cazarmare, G.A.Z. ş.a. Speram să vină ordinul de mutare la *Protecţia Civilă*! Cercetările mele referitoare la rezultatul concursului susţinut, nu au avut rezultatul scontat! Din cauză că *Ordinul de mutare* a fost emis – mai repede – de către cei din *Comandamentul Artileriei*, nu puteam să mă mut decât cu acceptul comandantului meu, Iliescu. Care nu vroia, în ruptul capului, să renunţe la mine!

Mi-am continuat, conştiincios, activitatea la noua unitate. Din când în când, mai sondam terenul, referitor la mutare. Nici o speranţă! Comandantul rămânea ferm pe poziţie! Am realizat aprovizionările de toamnă (pentru militari şi animalele de la G.A.Z.), am înaintat situaţiile de inventariere şi cererile pentru alimente şi echipament şi am realizat achiziţionarea unor produse strict necesare pentru desfăşurarea optimă a unor activităţi specifice: maşină de curăţat cartofi, maşini de tocat carne, veselă, materiale de resortul hranei, brazi pentru sărbătorile care se apropiau etc. Bineînţeles că, fiind considerat nou venit în unitate, am efectuat serviciile de continuitate în zilele festive: 25 octombrie, 1 Decembrie, 24, 25 şi 31 decembrie 1998, 1 şi 2 ianuarie 1999 (Revelion)! De parcă nu eram suprasaturat cu asemenea servicii!

La începutul anului următor, 1999, chiar în 3 ianuarie, m-am trezit cu controlul C.F.I. de la Braşov. Până atunci, nu mi s-a întâmplat să fiu verificat şi controlat chiar la începutul anului! Situaţia s-a clarificat în momentul în care un membru al comisiei de control m-a tras deoparte şi mi-a şoptit că „am fost dat în gât!" Oare cu ce? Eram ferm convins că nu am încălcat legea! Verificarea principală a fost realizată de colonelul Velescu, care m-a întrebat: „Ce mai cauţi aici? Parcă anul trecut te-am verificat, la desfiinţare! Şi am fost foarte mulţumit de rezultate!"

Întrebarea care persista, la ofiţerii controlori, era: „Ce ai cumpărat?" Răspunsul meu era ferm şi constant: „Verificaţi la *Compartimentul financiar*!" Pentru că nu au găsit nimic ilegal sau suspect, cei din comisie au încheiat documentele – după o săptămână de control „la sânge" – şi, ca să nu spună şefii lor că nu au găsit nimic, m-au pus să plătesc 2 kg salam, care cică „era eronat scăzut prin perisabilităţi".

Sătul de şicane, turnători, rău-voitori, controale, navetă ş.a., am căutat din răsputeri să scap de logistică! Până la urmă, l-am convins pe comandant să accepte mutarea mea, dar cu o condiţie clară, stabilită de dumnealui: cu înlocuitor! Mi-a luat ceva timp pentru a găsi un logistician dispus să se mute la Mârşa. Acesta a fost locotenent colonelul Coriolan „Cori" Russu, care mi-a fost coleg (ca şi comandant pluton intendenţă) la *Şcoala Militară* din Sibiu (1986-1990). Acesta lucra la *Centrul de perfecţionare a pregătirii cadrelor de logistică* (azi *Şcoala de Aplicaţie pentru Logistică „General Constantin Zaharia"*) de la Chitila şi era nevoit să facă naveta Chitila-Sibiu şi retur.

FOTO 8

FOTO 9

FOTO 10

FOTO 11

FOTO 12

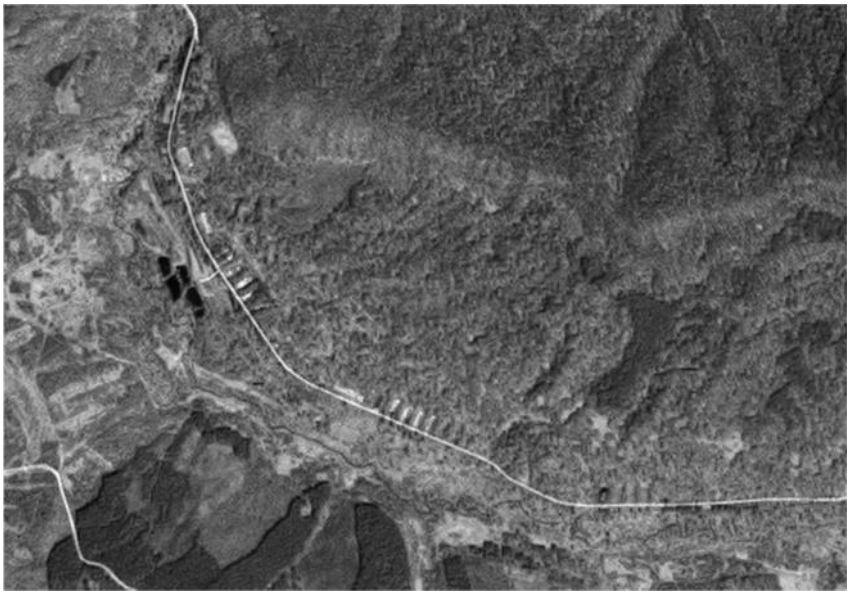

FOTO 13

Am depus o imensă şi susţinută muncă de convingere, a lui şi a comandantului, pentru a reuşi să obţin o amărâtă de semnătură prin care să determin mutarea mea la *Protecţia Civilă*. După câteva vizite la Mârşa, ale lui Cori, după laudele mele, referitoare la calităţile şi aptitudinile colegului, am reuşit înduplecarea şi convingerea comandantului. Pe la jumătatea lunii februarie 1999, am clarificat situaţia, am obţinut acceptul comandantului, am luat un ordin de serviciu – după ce mi-am planificat plecarea la Bucureşti – m-am „blindat" cu pachete cu produse agro-alimentare (carne, salam, caşcaval, şuncă) şi m-am deplasat la minister.

Ajuns la destinaţie, m-am prezentat la *Compartimentul Logistic* unde l-am întrebat pe şef dacă are vreun raft gol. Surprins, m-a întrebat: „Pentru ce?" I-am răspuns că am nevoie urgentă pentru depozitarea unor produse perisabile. Mi s-a indicat un dulap, am introdus „marfa" şi, destul de rapid mi s-au deschis toate uşile! Am întocmit un *Raport de mutare*, am fost direcţionat la *Compartimentul Personal* („Lumini şi umbre") unde l-am depus, împreună cu alt pachet consistent, pentru grăbirea declanşării operaţiunilor de mutare. Mi-am luat „La revedere!" şi m-am întors uşurat, fericit şi optimist la unitate. Comandantul a început să-şi exprime regretul că plec, spunea că l-am păcălit, că nu are încredere în înlocuitor. După aproximativ o jumătate de lună de aşteptare, mi-a sosit mutarea la *Protecţia Civilă*, conform ordinului şefului S.M.G, S.G. 81 din 5 martie 1999. Din data de 1 martie 1999, eram încadrat „ofiţer 2 la I.P.C.J. Sibiu", pe funcţie de locotenent colonel 052 (Protecţie Civilă, 2,06). Cu toate că nu mai deţineam funcţie de comandă, m-am bucurat enorm! Părerea de rău a comandantului a fost mare, nici nu a vrut să adune unitatea şi să anunţe plecarea mea, aşa cum cerea RG 1. Supărat, am anulat cheful stabilit pentru mutare şi am plecat mâhnit, ca de la „o casă pustie"!

Pentru activitatea desfăşurată la Mârşa am avut parte de regrete, pentru faptul că: am pus prea mult suflet în desfăşurarea activităţilor de serviciu; mi-am deteriorat sănătatea; mi-am sacrificat o mare parte din timpul meu liber pentru organizarea activităţilor specifice, întocmirea multitudinii de situaţii şi documente; mi-am neglijat de multe ori familia; am destinat timpul consacrat hoby-urilor pentru serviciu ş.a. Dar, judecând la rece, dacă nu puneam suflet, dacă nu mă dedicam meseriei alese, nu reuşeam să duc la bun sfârşit toate sarcinile complexe care îmi reveneau! Satisfacţia personală constă în următoarele: oriunde, în Sibiu şi în ţară, nu trebuie să mă feresc de nimeni, convins că am făcut doar bine, am ajutat pe toată lumea – în măsura posibilităţilor – am colaborat cu toate compartimentele, am realizat coeziunea colectivelor.

Cu colegii „mârşavi" (aşa ne denumeam cei care am lucrat în garnizoana Mârşa) am construit o relaţie specială, bazată pe prietenie, încredere, camaraderie şi colegialitate. Oameni faini, cu care mă întâlnesc, cu drag, şi astăzi (foto alăturat, împreună cu locotenent-coloneii (r.) Ioan „Ioani" Bogati şi Gheorghe „Gicu" Seghedin, în 12.09.2019)!

Col. (rtr) prof. univ. dr. **Alexandru Baboş**
Prim-vicepreşedinte al Filialei Judeţene Sibiu „Gl. Ilie Şteflea” a ANCMRR

100 de ani de la înființarea Armatei Ardelene (1919–2019) (partea I)

Armata Ardeleană creată în 1919 a consfințit dorința românilor din Ardeal de a contribui, alături de armata română la apărarea celor hotărâte la Alba Iulia în 1 Decembrie 1918, în condițiile în care Ungaria nu era de acord cu Rezoluția Marii Adunări Naționale. Necesitatea contribuției trupelor ardelene la susținerea efortului eliberator al armatei române este subliniată în organul de presă al Partidului Național Român, „Patria”: *„Noi ne dăm bine seama că Armata Română ar face jertfe prea mari dacă ea ar păzi întreaga Românie-Mare. Noi pricepem că e o ruşine pentru noi ca să vedem de strajă pe plaiurile Ardealului contingente vechi, din România, iar ai noştri să stea la vatră. De-aceea ne cerem partea noastră în desrobirea totală a românismului şi în paza României-Mari. N-am suferit veacuri întregi pentru ca acum să ni se pară mult ceea ce ni se cere pentru asigurarea şi întărirea noului stat român”,.*

Armata Ardeleană, parte componentă a armatei României Mari, a fost înființată datorită acțiunilor Consiliului Dirigent, guvernul provizoriu al Transilvaniei până la desăvârşirea Unirii cu Regatul României şi a guvernului de la București. În ședințele Consiliului Dirigent se discută despre necesitatea constituirii unor mari unități şi unități ardelene, se iau hotărâri în legătură cu chemarea şi mobilizarea unor contingente de tineri sub arme, cu instruirea trupelor etc., toate acestea în deplin acord cu guvernul din capitală.

Posibilitatea chemării la arme a fost inclusă chiar în primul Manifest al Consiliului Dirigent, intitulat *„Către naţiunea română din Transilvania, Banat şi Ţeara-Ungurească”*, lansat în Sibiu la 29 noiembrie/11 decembrie 1918: *„Dacă vă vom chema, veniţi sub arme cu dragă inimă, ca să ne apărăm moşia şi neamul”*.

La baza înființării Armatei Ardelene au stat acte normative emanate de la Bucureşti sau Sibiu. Deşi decretul-lege nr. 345 prevedea înființarea în Ardeal a Corpurilor 6 şi 7 Armată începând cu 24 ianuarie/6 februarie 1919, având în compunere Diviziile 16, 17, 18, 19, 20 şi 21 Infanterie, ținându-se cont de întinderea teritoriului administrat de Consiliul Dirigent, acesta, în consonanță cu Decizia ministerială nr. 40 hotăra înființarea, la început doar a Diviziilor 16 şi 18 Infanterie, câte una din fiecare corp de armată. Sarcina constituirii acestora a revenit Comandamentului General Teritorial Sibiu şi apoi „Secției Organizării VI, VII”, care va funcționa pe toată durata formării acestor două divizii (dar şi a Diviziilor 20 şi 21 Infanterie).

Măsurile concrete pentru înființarea primelor două divizii le ia Consiliul Dirigent care, prin Ordinul de chemare nr. 167 chema sub arme trei contingente, stabilind şi zilele de prezentare a lor: 17 februarie – cei născuți în 1896, 3 martie - cei născuți în 1897 şi 8 martie – cei născuți în 1898.

Pe măsura prezentării contingentelor respective se vor închega regimentele de infanterie şi celelalte unități ce intrau în organica Diviziilor 16 şi 18 Infanterie. Regimentele de infanterie şi unitățile de divizie vor purta, la început şi numele localității în care exista cercul de recrutare (de exemplu: Regimentul de Infanterie Cluj, Regimentul de Obuziere Sibiu, Batalionul Tehnic Alba Iulia etc.). Fiind 8 cercuri de recrutare şi două divizii în formare, fiecare divizie era alcătuită din

patru regimente de infanterie, astfel: Divizia 16 cu regimentele de infanterie Cluj, Dej, Târgu Mureș și Bistrița, iar Divizia 18 cu regimentele de infanterie Sibiu, Brașov, Alba Iulia și Orăștie.

Încadrarea cu ofițeri combatanți și necombatanți a unităților celor două divizii se va face cu ofițeri activi, foști în armata austro-ungară, care urmau să se angajeze în scris că doreau să intre în armata română, depunând jurământul legal. Textul jurământului militar, în limbile română și germană, fusese stabilit de Comandamentul General Teritorial Sibiu la 1 februarie 1919, printr-o Notă circulară semnată de generalul baron Boeriu.

Odată cu prezentarea contingentelor enumerate mai înainte se formează, în general, toate unitățile organice ale Diviziilor 16 și 18 Infanterie, chiar dacă nu aveau efective complete. Efectivele celor două divizii ajung la 22.508 militari, din care Divizia 16 Infanterie avea 339 ofițeri și 10.507 trupă, iar Divizia 18 Infanterie, 421 ofițeri și 11.241 trupă. Întreaga armată ardeleană avea 35.796 militari (1.211 ofițeri și 34.585 trupă), cu voluntari și jandarmi (în categoria trupă, la acea vreme intrau subofițerii, gradații și soldații).

Comandamentele celor două divizii se înființează începând cu 1 aprilie 1919, având în Cluj – Divizia 16 (în mod provizoriu, deoarece Bistrița era localitatea de dispunere) și la Sibiu – Divizia 18. La comanda celor două divizii se numesc următorii ofițeri: locotenentul-colonel Phleps Arthur, comandant și căpitanul Vancea Alexandru, șef de stat major la divizia de la Cluj (Bistrița), locotenentul-colonel Iacobich Iosif, comandant și căpitanul Săracu Ioan, șef de stat major la divizia de la Sibiu.

Se stabilesc unitățile militare care intră organic în componența celor două divizii, începând cu 1 aprilie, astfel: la divizia de la Bistrița (provizoriu la Cluj) – Batalionul de Vânători Miercurea Ciuc, Regimentele de Infanterie Dej, Târgu Mureș, Cluj și Bistrița, Regimentul de Tunuri Cluj, Regimentul de Obuziere Cluj, Batalionul de Pionieri Dej (provizoriu la Alba Iulia), Spitalul Divizionar Bistrița, Spitalul și Farmacia garnizoanei Târgu Mureș; la divizia de la Sibiu – Batalionul de Vânători Târgu Secuiesc, Regimentele de Infanterie Brașov, Sibiu, Alba Iulia și Orăștie, Batalionul de Pionieri Alba Iulia, Spitalul Divizionar Brașov, Spitalele și Farmaciile de garnizoană din Orăștie și Alba Iulia.

Deoarece încă nu se realizaseră efectivele complete ale celor două divizii ardelene, se mai mobilizează încă trei contingente, având ca termene de prezentare între 5 și 9 aprilie 1919. Cu aceste contingente se vor completa efectivele de mobilizare ale ambelor divizii, ajungându-se la cifra de 40.590 militari, din care 1.255 ofițeri și 39.335 trupă. Efectivele întregii Armate Ardelene, incluzând trupele neîndivizionate (jandarmeria și serviciile Diviziilor 16 și 18 Infanterie) și trupele neorganice (voluntarii) era de 55.597 militari.

De-abia după ordonarea mobilizării, unitățile care compuneau cele două divizii au fost numerotate, eliminându-se din titulatură denumirea cercurilor de recrutare unde s-au prezentat. Astfel, Divizia 16 Infanterie avea în organică Batalionul 16 Vânători (fost Miercurea Ciuc), Regimentul 81 Infanterie (Dej), Regimentul 82 Infanterie (Târgu Mureș), Regimentul 83 Infanterie (Cluj), Regimentul 84 Infanterie (Bistrița), Regimentul 31 Tunuri (Cluj), Regimentul 32 Obuziere (Cluj) iar Divizia 18 Infanterie era compusă din Batalionul 18 Vânători (Târgu Secuiesc), Regimentul 89 Infanterie (Brașov), Regimentul 90 Infanterie (Sibiu), Regimentul 91 Infanterie (Alba Iulia), Regimentul 92 Infanterie (Orăștie), Regimentul 35 Tunuri (Sibiu), Regimentul 36 Obuziere (Sibiu).

Prin gruparea câte două a regimentelor de infanterie s-au constituit patru brigăzi de infanterie, câte două la fiecare divizie, astfel: Brigada 41 Infanterie cu Regimentele 81 și 82, Brigada 42 Infanterie cu Regimentele 83 și 84, la Divizia 16 Infanterie și Brigada 45 Infanterie cu Regimentele 89 și 90, Brigada 46 Infanterie cu Regimentele 91 și 92, la Divizia 18 Infanterie.

Cu efective complete, cele două divizii ardelene puteau fi întrebuințate operativ, în scopul apărării prevederilor Hotărârii de Unire de la Alba Iulia. Acest aspect este subliniat și de presa din Sibiu (Telegraful român): *„Nu pornim la cucerire, nici la pradă, ci voim să ne apărăm și să mântuim țara noastră de cei ce răcnesc, că vreau să ne-o pună earăș sub jug, și râvnesc să ne jefuiască și să ne distrugă de pe toată întinderea plaiurilor strămoșești”*. Într-adevăr, din 10 aprilie, la dispoziția Armatei de Operații se vor pune numai părțile active ale Diviziilor 16 și 18 Infanterie, cu un efectiv de 21.683 militari. Diferența până la cifra de 40.590 militari o reprezenta partea sedentară a marilor unități militare. Ambele divizii vor participa la întreaga campanie a armatei române din 1919, îndeplinind misiunile ordonate de Comandamentul Trupelor din Transilvania, de la începutul lunii mai până în 26 iulie fiind în prima linie de luptă împotriva armatei Ungariei bolșevice.

Și în formarea următoarelor două mari unități ardelene, Diviziile 20 și 21 Infanterie, este implicat Consiliul Dirigent împreună cu „Secția Organizării VI, VII”. Observăm că se constituiau în același timp două divizii, câte una pentru fiecare din Corpurile de Armată 6 și 7. Aceste noi divizii vor avea aceeași organizare ca diviziile anterior formate, însă fără unitățile de vânători de munte. La baza formării Diviziilor 20 și 21 Infanterie va sta Ordinul de Mobilizare nr. 914, care mobiliza pe tinerii născuți în anii 1893, 1892 și 1891, prezentarea lor urmând a se face la cele opt cercuri de recrutare cunoscute, în zilele de 18 și 19 aprilie 1919. Pentru a nu se confunda cu regimentele create la început și care mai aveau în garnizoanele de origine părțile lor sedentare, în denumirea noilor regimente, pe tot timpul organizării se vor include atât numărul regimentului, cât și numele cercului de recrutare, fiecare cerc urmând a constitui un regiment de infanterie, astfel: Regimentul 97 Infanterie Dej, Regimentul 98 Infanterie Târgu Mureș, Regimentul 99 Infanterie Cluj, Regimentul 100 Infanterie Bistrița, Regimentul 105 Infanterie Brașov, Regimentul 106 Infanterie Sibiu, Regimentul 107 Infanterie Alba Iulia, Regimentul 108 Infanterie Orăștie.

Pentru a se realiza efectivele de mobilizare, în unitățile celor două divizii sunt incluși și militarii care rămân peste necesarul părților sedentare ale regimentelor ardelene din Diviziile 16 și 18 Infanterie, care deveniseră operative. Regimentele Diviziilor 20 și 21 Infanterie aveau în efectivele lor și circa 1.000 de „legionari” sosiți din Italia, care făceau parte din contingentele chemate până atunci sub arme – tinerii născuți între 1891 – 1899.

Organizarea noilor divizii de infanterie este mai îndelungată, cuprinzând și luna mai 1919. Pe timpul organizării lor au loc unele modificări. Astfel, printr-o adresă a „Secției Organizării VI, VII” se aduce la cunoștința Comandamentului Trupelor din Transilvania că Regimentul 97 Infanterie Dej se va numi Regimentul 104 Infanterie Sighetu Marmației (cu reședința provizorie tot la Dej), iar Regimentul de Voluntari „Horia-Odorhei” se va numi Regmentul 97 Infanterie Odorhei (cu reședința provizorie la Sighișoara).

Ca și în cazul Diviziilor 16 și 18 Infanterie și la noile divizii, regimentele au fost grupate în brigăzi, astfel: Brigada 49 Infanterie Odorhei (provizoriu la Târgu Mureș), cu Regimentele 97 și 98, Brigada 50 Infanterie Bistrița, cu Regimentele 99, 100 și 104 la Divizia 20 Infanterie și Brigada 53 Infanterie Sibiu, cu Regimentele 105 și 106, Brigada 54 Infanterie Alba Iulia cu Regimentele 107 și 108 la Divizia 21 Infanterie.

Pentru a completa efectivul celor două divizii, Consiliul Dirigent emite Ordinul de Chemare nr. 1294, prin care se înrolau tinerii născuți în anul 1890. Cu toate că tinerii au răspuns cu entuziasm ordinului respectiv, „Secția Organizării VI, VII” aprecia că nici un regiment din Diviziile 29 și 21 Infanterie nu se va putea pune la dispoziția Comandamentului Trupelor din Transilvania până în 5 iunie 1919, nefiind terminată completarea cu efective și instruirea lor.

Informat asupra pregătirii ofensivei ungureşti din iulie 1919, Comandamentul Trupelor din Transilvania intervine pe lângă Marele Cartier General pentru a i se pune la dispoziție Diviziile 20 și 21 ardelene în scopul: de a asigura cu aceste divizii spatele Armatei de Operații prin menținerea ordinii în garnizoanele principale, eliberând trupele operative de aceste misiuni, pentru a deveni disponibile pentru luptă; de a desfășura un program intensiv de instrucție pe lângă și sub influența diviziilor din Regat.

Marele Cartier General pune la dispoziția Comandamentului Trupelor din Transilvania, începând cu 15 iulie, doar brigăzile de infanterie ale acestor divizii, comandamentele lor şi celelalte unități rămânând pe mai departe în subordinea „Secției Organizării VI, VII".

Ultimele două divizii de infanterie care se vor forma în Ardeal, de data aceasta din teritoriile românești din afara fostului Principat al Transilvaniei, conform decretului-lege nr. 345 au fost Diviziile 17 şi 19 Infanterie. Sarcina organizării lor revine, în principal Corpurilor 6 şi 7 Armată, care înlocuiseră „Secția Organizării VI, VII" din 25 iulie 1919 şi Consiliului Dirigent. Nucleele noilor unități vor fi formate din tinerii mobilizați deja, care depășeau necesarul de efective al diviziilor existente.

La început iau ființă, prin Ordinul Ministerului de Război nr. 2363 din 21 iulie 1919 comandamentele celor două divizii, al Diviziei 17 Infanterie la Oradea şi al Diviziei 19 Infanterie la Timișoara. Apoi se înființează, treptat şi celelalte unități organice ale diviziilor: regimentele de infanterie, de artilerie, batalioanele de vânători şi pionieri, spitalele militare. Şi în cadrul acestor divizii, regimentele au fost grupate câte două, într-o brigadă de infanterie, iar cele două regimente de artilerie, cel de tunuri şi cel de obuziere s-au grupat într-o brigadă de artilerie.

La 14 august 1919, dislocarea celor două divizii era următoarea: Divizia 17 Infanterie – comandamentul diviziei la Oradea, Brigada 43 Infanterie la Salonta, având Regimentul 85 la Oradea şi Regimentul 86 la Beiuș (provizoriu la Oradea), Brigada 44 Infanterie la Satu Mare, cu Regimentul 87 în același oraș și Regimentul 88 la Sighetu Marmației, Batalionul 17 Vânători la Zalău, Brigada 33 Artilerie la Oradea (provizoriu la Râşnov), cu Regimentul 34 Obuziere la Oradea (provizoriu la Ghimbav) și Regimentul 33 Artilerie la Oradea (provizoriu la Râşnov), Batalionul 17 Pionieri la Satu Mare, Spitalul Militar al diviziei la Oradea; Divizia 19 Infanterie – comandamentul diviziei la Timişoara, Brigada 47 Infanterie în acelaşi oraş, având Regimentul 93 la Arad şi Regimentul 94 la Timişoara, Brigada 48 Infanterie la Lugoj, cu Regimentul 95 în acelaşi oraş şi Regimentul 96 la Caransebeş, Batalionul 19 Vânători la Oravița, Brigada 19 Artilerie la Timişoara (provizoriu la Braşov), cu Regimentul 37 Artilerie la Timişoara (provizoriu la Braşov) şi Regimentul 38 Obuziere tot la Timişoara (provizoriu la Ghimbav), Batalionul 19 Pionieri la Arad, Spitalul divizionar la Timişoara şi Spitale de garnizoană la Arad şi Lugoj.

În ziua de 18 august 1919, în Jurnalul de Operații al Comandamentului Trupelor din Transilvania se consemna că Diviziile 17 şi 19 Infanterie se aflau încă în curs de organizare. Organizarea lor se va încheia abia după ce Consiliul Dirigent, prin Ordinul de Chemare nr. 3786 cheamă sub arme tinerii români născuți în 1896, 1897 și 1898 din zona de responsabilitate a celor două divizii. După prezentarea acestora, între 1 şi 14 octombrie 1919, se consideră terminată constituirea ultimelor divizii ardelene. Cele două corpuri de armată din Ardeal aveau componența stabilită prin decretul-lege nr. 345 din 25 ianuarie/7 februarie 1919: Corpul 6 Armată cu Diviziile 16, 17 şi 20 Infanterie, iar Corpul 7 Armată cu Diviziile 18, 19 şi 21 Infanterie.

În cadrul Armatei Ardelene au fost incluşi şi voluntarii care luptaseră în Moldova şi Italia, alcătuind categoria „trupe neorganice", dar şi corpul jandarmeriei. Despre modul de constituire a lor, în numărul următor al revistei.

Amiralul Romulus Hâldan: România, o țară ocupată!

Armata Română nu mai are ce mobiliza, nu mai are resurse umane şi nici materiale. Nu avem variante de apărare şi nici industrie de armament, dotându-ne cu ce nu le mai trebuie altora

Amiralul (r) Romulus Hâldan afirmă că România nu mai are o armată națională, oştirea fiind slab înzestrată, se arată într-un articol publicat pe site-ul Infobraşov.net.

Amiralul Hâldan susține că „Nu există un sistem unitar de pregătire pentru apărarea națională”, deoarece toate „documentele elaborate, de regula cu foarte mare întârziere, de către cei cu obligații in acest sens (Președinție, Guvern, Parlament, ministere), sunt doar vorbe alambicate şi nimic altceva”.

Acesta a scris că nimeni nu ia în calcul varianta în care alianța militară din care face parte România nu ar funcționa, „așa cum s-a întâmplat şi se întâmplă în majoritatea cazurilor”.

Mai mult decât atât, acesta afirmă că bugetul alocat Armatei *„este destinat pentru îndeplinirea obiectivelor alianței, nu pentru îndeplinirea obiectivelor naționale”* şi că statul cheltuie bani *„bani pentru interoperabilitate, dar nu şi pentru operabilitate”*.

România, o țară ocupată! ARMATĂ avem! Dar SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ?

A. Armata este elementul maxim de siguranță al unei țări. Atunci când este națională. Să vedem ce înseamnă o armată națională. Şi să vedem dacă noi avem o armată națională. În dreptul fiecărui criteriu care defineşte o armată națională, vom pune DA sau NU.

1. Existența unui sistem național de apărare –NU

ARGUMENTE:

– Ministerele şi departamentele care au în organică structuri militare sau cu regim militar (Ministerul Apărării, Ministerul de Interne, Departamentul pentru Situații de Urgență) şi alte structuri tip militar (Serviciul de Protecție şi Pază, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale) nu au stabilită o strategie comună, o doctrină comună şi planuri de acțiune comune pentru a putea fi subsumate sintagmei de forte armate naționale.

Nu există un sistem unitar de pregătire pentru apărarea națională.

Documentele elaborate, de regulă cu foarte mare întârziere, de către cei cu obligații în acest sens (Președinție, Guvern, Parlament, ministere), sunt doar vorbe alambicate si nimic altceva. Nimic concret! Nimic aplicabil! Nimic ancorat în realitate! Nimic constructiv! Şi totul datorită faptului că sunt elaborate de farseuri diletanți şi semnate de persoane care, deşi au funcția prevăzută de lege, nu au pregătirea potrivită sau nu au nivelul de pregătire potrivit sau nu au o consiliere adecvată, mai ales din punct de vedere calitativ. Sistemul este, încă, infestat de foşti UTC-işti care, după revoluție, s-au transformat în experți în mobilizare, resurse umane şi, mai ales, în strategi de cabinet. Şi fac ce au învățat, adică să înşire vorbe, nu idei. Şi le este tare uşor,

deoarece indivizii cu funcții în stat, datorită incompetenței lor, au nevoie de ei. Unii au ajuns chiar miniștri sau consilieri de stat.

2. Existența unei concepții unitare de apărare a țării în care să nu fie luate în calcul alte elemente decât capacitățile naționale existente –NU

Toate concepțiile privind apărarea națională sunt croite pe principiul alianței, neexistând varianta când alianța nu funcționează, așa cum s-a întâmplat și se întâmplă în majoritatea cazurilor.

3. Cetățenii țării participă, sub diferite forme, la realizarea sistemului național de apărare, în structuri militare, economice, administrative sau sociale cu atribuții și sarcini în acest domeniu – NU

ARGUMENTE:

– Nu există structuri militare destinate, în exclusivitate, misiunii de apărare a țării. Toate structurile militare, sub o formă sau alta, sunt destinate executării de misiuni în teatre de operații, sub comandă străină, deși sunt considerate contingente naționale.

– Structura armatei române nu corespunde intereselor naționale și nevoilor de apărare și securitate națională;

– Bugetul alocat armatei este destinat pentru îndeplinirea obiectivelor alianței, nu pentru îndeplinirea obiectivelor naționale.

Cheltuim bani pentru interoperabilitate, dar nu și pentru operabilitate;

– Principala formă de serviciu militar nu este serviciul militar obligatoriu. Predominantă este forma de serviciu militar pe bază de contract, care este o formă mascată de mercenariat. Militarii angajați pe bază de contract sunt lefegii care, în orice moment, pot să își dea demisia din cu totul alte motive decât cele care țin de domeniul militar: oferte materiale mai bune în diferite structuri civile românești sau străine; faptul că, după parcurgerea perioadei de instrucție, pot pleca, deținând un document care să ateste că au făcut pregătire militară (cerut la angajare în foarte multe țări, dar și în diferite structuri de securitate și pază). De asemenea, acești militari nu pot fi reținuți peste program în unitate, decât în condițiile când sunt plătiți suplimentar sau primesc zile libere, care, cumulate, devin adevărate concedii de durată. Apariția rutinei, care, în timp, coroborată cu înaintarea în vârstă, duce la erodarea deprinderilor inițiale, practic, militarii angajați pe bază de contract, parazitând sistemul.

Normal ar fi ca, acești militari, începând cu vârsta de 30 de ani să fie pregătiți pentru a deveni maiștri și subofițeri sau, funcție de studii, chiar ofițeri, bineînțeles, în urma unor cursuri și, mai ales, în urma unui examen extrem de riguros. Cei ce nu trec acest examen, să mai fie menținuți în armată încă cinci ani, iar la vârsta de 35 de ani (când , în mod evident, nu mai pot face față, fizic, în structuri de luptă), să fie integrați în structuri logistice sau, de ce nu? Să părăsească sistemul. Trebuie înțeles o data pentru totdeauna că armata nu este instituție de protecție socială. Tot timpul, acești militari angajați pe bază de contract au revendicări de sorginte sindicală, transformând armata în altceva decât ceea ce ar trebui să fie. Și tot timpul sunt obosiți, blazați, nervoși și revendicativi, deoarece, majoritatea au și un al doilea loc de muncă în diferite structuri civile, la unitate venind să se odihnească. Practic, parazitează sistemul.

Un raport corect și eficient de militari angajați pe bază de contract și militari în serviciu militar obligatoriu, este, în opinia mea, de 1/5.

– Voluntariatul este o mare eroare. Este un fel de azil pentru tot felul de amatori de senzații tari care, cum nu le convine ceva, imediat pleacă și uită de voluntariat. Mulți confundă armata cu air softul sau tot felul de comicării militare din mass media.

– Armata este condusă de cadre militare a căror pregătire pentru funcții de conducere este, predominant, în străinătate, în special SUA. Se repetă situația din perioada stalinistă când cei care au condus armata erau școliți în URSS. Ulterior, s-a dovedit că majoritatea acestora fusese recrutată de serviciile secrete sovietice. Cazul generalilor Șerb, Militaru etc. Din păcate, pregătirea în străinătate nu aduce nimic nou, deoarece, logic, instituțiile unde se instruiesc

ofițerii străini trimiși la studii, nu asigură decât o pregătire superficială, mai mult politică decât militară, unde se însușesc noțiuni eminamente teoretice, ce pot fi găsite și pe internet. Este un fel de „ai noștri tineri la… învață, la gât cravatei cum se leagă nodul…"
Cine crede că fac afirmații gratuite, să studieze cazul diferitelor state, membre sau nu NATO, europene sau din alte zone ale lumii.

B. Nu avem o concepție unitară și continuă privind componența armatei, misiunile acesteia pentru apărarea națională și, mai grav, nu avem variante de apărare, pornind de la ideea greșită că singurul inamic probabil (ba, chiar sigur) este Rusia și că NATO rezolvă problema. Nu am învățat lecția istorică, trăită de multe ori, că aliațele sunt cele mai nesigure forme de apărare. Sunt valabile politic, dar nu și militar. Primii care sar la gâtul tău, sunt vecinii. Ei, întotdeauna, vor avea destule de împărțit cu tine.

C. Armata română nu are rezervă. Singurii rezerviști ai armatei române sunt pensionarii și aceștia, bineînțeles, pentru foarte scurt timp, deoarece, datorită vârstei, sunt scoși din lucrările de mobilizare.
O armată normală are rezerviști care rămân în statele de mobilizare cel puțin 20 de ani, nu câțiva ani (nu mai mult de 5). Mai grav, armata română nu are ofițeri, subofițeri și maiștri în rezervă. Cei existenți sunt cei care părăsesc sistemul înainte de vârsta de pensionare . Singura categorie de rezerviști unde avem excedent este cea a gradelor mari (locotenent-colonel, colonel, general), dar cea stringent necesară, grade mici și vârste tinere, cei care instruiesc nemijlocit trupa, nu există. Fiindcă, dispărând noțiunea de serviciu militar obligatoriu, a dispărut și noțiunea de militar cu termen redus, adică, acea categorie care asigura ofițeri de rezervă instruiți.
Avem Centre Militare Județene și Zonale, cu destul personal, dar care nu au obiectul muncii. Practic, acestea se ocupă cu evidența pensionarilor.

D. Nu avem planuri de mobilizare a economiei reale și viabile, deoarece componenta strict națională a economiei românești este insignifiantă.
În caz de război, o să ne trezim că trebuie să facem licitații. Că, de, suntem în economia de piață. Firmele străine, mai mult decât majoritare în țara noastră, vor face ce le dictează interesele lor nu cele ale noastre. Și este logic. Vedeți, cumva, Luk Oil-ul furnizând carburanți armatei române? Sau MOL-ul? Sau chiar Petromul? Am fi naivi să credem asta!
Reducerea efectivelor armatei s-a făcut de către politicieni total aserviți unor interese străine.

E. Peste noapte ne-am trezit că orice analfabet din politică se ocupă de strategii militare. Reamintesc doar un exemplu – machedonul electrician Costică Canacheu care chema generalii la ordin că, de, era la comisia de apărare și siguranță națională. Sau de metresele târâte după ei de către miniștrii apărării, în fața cărora generalii trebuiau să aibă grijă cum mișcă. Mai rău este că aceste hoarde hămesite erau mereu prezente în unități operative, împreună cu te miri cine suită, pentru a se bucura de viață, petrecând fără rușine pe banii cadrelor militare și pe norma de hrană a trupei. Puteai să zici ceva? Puteai să faci ceva? Poporul i-a ales, armata este datoare să suporte aleșii poporului!

Apar tot felul de pițifelnici care declamă emfatic: „De ce generalii nu își prezintă demisia în semn de protest?" Dar nu se întreabă de ce ei, prin votul lor exprimat ca la galeria de fotbal, au băgat pe gât generalilor aceste gunoaie nule, lacome și nesimțite și că pe ăștia îi doare undeva chiar dacă toți generalii și-ar da demisia.
S-au desființat unități și mari unități de-a valma, fără nicio logică, cu complicitatea unor generali făcuți la apelul de seară. Orice opoziție față de această frenetică demolare a fost stârpită din față.

S-au făcut greșeli grave, ireparabile. Dau un singur exemplu – în Munții Apuseni a mai rămas doar un batalion de vânători de munte, iar de la Curtea de Argeș până la Turnu Severin, unde munții întâlnesc Dunărea (250 Km.) nu există nicio unitate de vânători de munte. Exemplele pot continua. Nu mai este necesar să fac comentarii.

După reducerile masive şi prosteşti, norocul nostru a fost că au fost generali care au reuşit să convingă nulităţile politice şi sociale care au decis soarta apărării ţării şi, implicit, a armatei, că este neapărat necesar să se reînfiinţeze unele structuri. Aşa a fost cazul, spre exemplu, cu reînfiinţarea brigăzilor din Banat şi Dobrogea, unde nu prea mai era nimic pe zona terestră. Oricum, sunt judeţe în Romania unde nu mai există unităţi militare, în afara inutilelor centre militare.

Nimeni nu ne-a obligat să facem reduceri şi nimeni nu ne-a spus oficial cât să reducem. Dar noi am redus mai mult decât oricine. Interesele au fost mari. Practic, au fost vizate terenurile si clădirile armatei. A urmat jaful la drumul mare, fiecare şmecher implicat servind o felie cât mai mare din acest tort primit gratis. Din păcate, aceste terenuri şi clădiri sunt iremediabil pierdute. Şi nu numai acestea. A fost jefuit stocul de mobilizare, astfel că, la această data, armata română, efectiv, nu mai are stocuri de mobilizare viabile. Dar are structuri care mănâncă, încă, pâine albă gestionând şi ţinând evidenţe fantomă.

ARMATA ROMÂNĂ NU MAI ARE CE MOBILIZA. NICI RESURSE UMANE, NICI MATERIALE!

F. Avem structuri expandate, gen Brigada 30 Gardă şi Protocol, care se ocupă de spectacolul drag capilor politici ai României, gen „Onorul, Zgomotul şi Focul", deoarece avem o droaie de doritori de astfel de spectacole, care nu ar înfiinţa o companie de infanterie în plus, dar ar avea nevoie de o divizie de protocol. Această structură de protocol era suficient să aibă dimensiunea unui batalion, dar, atunci, nu mai putea presta pentru toţi clienţii politici şi s-ar lăsat cu supărare mare. În locul unei astfel de structuri costisitoare şi total inaptă în caz de război (unde nu se fac spectacole cu arma, ci se moare cu adevărat) putea fi creată o mare unitate de luptă.

G. Nu avem industrie de apărare. *A fost distrusă cu bună ştiinţă, dotându-ne cu ce nu mai trebuie altora.* Şi mai facem şi ceremonii când introducem în dotarea armatei române *second handurile refurbişate* ale altora. Orice încercare de producţie internă este strivită în faşă. Importurile sunt prioritare. Şi de aici, veşnicele scandaluri şi amânări şi refaceri ale planurilor de dotare. De exemplu, de peste 20 de ani vrem să dotăm forţele navale cu corvete. A văzut cineva vreuna? Să nu mai vorbim de şpăgile enorme încasate de tot felul de „patrioţi" Îşi mai aduce aminte cineva de generalul Croitoru care a fost demis pentru un motiv de doi lei, dar motivul real era că s-a opus cu tărie achiziţionării de avioane second hand. Şi exemplele sunt multe.

H. Nu există o concepţie de dotare a armatei stabilă şi viabilă. Noi ne dotăm funcţie de ce ne cer alţii, nu de ce avem noi nevoie. Practic, orice schimbare în spectrul politic sau în conducerea armatei, duce la schimbări de opţiuni şi, practic, totul se ia de la capăt. Practic, aceşti decidenţi politici şi militar îşi bat joc de apărarea ţării. Dacă se răsfoieşte istoria modernă a armatei române, se va vedea că politicienii, indiferent de partid, în cârdăşie cu unii generali şi cu cel din fruntea statului, au subminat apărarea naţională. Două războaie mondiale ne-au prins nepregătiţi şi rezultatul au fost masele mari de militari morţi pe câmpul de luptă. Şi nimeni nu a plătit pentru această gravă trădare de ţară. Cum nu va plăti nici acum. Vinovaţi vor fi morţii.

I. Conducerea armatei este politizată şi falsificată. Dacă armata română are, în majoritate, generali meritorii, patrioţi şi cu conştiinţă de neam şi ţară, există o categorie de falşi generali, a căror singură raţiune de a exista este de a parveni. Pentru asta, execută orbeşte decizii politice care sunt evident dăunătoare ţării, deşi au jurat ca ţara şi neamul asta amărât să fie stăpânul lor suprem. Aceste false valori se strecoară prin viaţă şi carieră pândind orice oportunitate şi valorificând-o la maxim, bineînţeles că numai în interes personal. Orice încercare de a te ridica împotriva lor este sortită eşecului. Scutul politic al acestora, este mai ceva decât cel de la Deveselu.

J. Există o structură în cadrul Universităţii Naţionale de Apărare de o nocivitate extraordinară pentru armata naţională, aşa zisul Colegiu Naţional de Apărare. Aici,

coloneii predau viitorilor generali pe filiera scurtă, lecții sterile și fără să contribuie cu nimic la formarea unor generali adevărați, ci la formarea unor viitori ocupanți de funcții. Tot aici, găsești cursanți cu diferite ocupații – politicieni, popi, cârciumari, actori etc. Admiterea se face pe baza prezentării unui referat teoretic, dar practic, pe baza unei decizii politice. Când hotărăști politic cine va deveni general, este clar că nu vei avea generali, ci slugi sau, în cel mai bun caz, dar tot nefericit, vei avea complici la diferite măgării politice. Aici se incubează viitoare găști care se vor sprijini și ridica unii pe alții pentru a parazita această țară. Aici nu există selecție, ci clientele. Aici nu există școală, ci plimbări de acolo-colo, chermeze și chefuri, uneori monstruoase și se nasc cumetrii politico-militare. Nu există examene și nu există prezență. Bineînțeles că nu toți viitorii generali care trec pe aici sunt corupți sau coruptibili, mulți dintre aceștia fiind oameni de valoare, dar contactul cu mocirla politică, cu tot felul de interlopi care fac acest colegiu, bineînțeles că alterează. Dau un singur exemplu din mlaștina atât politică, cât și interlopă – Elena Udrea, deși sunt foarte multe exemple. Acești indivizi și individe, după absolvirea acestui colegiu, au dreptul să se înscrie la doctorat în cadrul Universității Naționale de Apărare. Aici intervine fabrica de doctori, care a scos pe bandă rulantă un număr uriaș de falsuri grosolane care nici măcar nu știu titlul tezei lor de doctorat, iar conținutul este făcut de fabricanți de profesie de doctorate și abundă în plagiate și literatură de proastă calitate științifică. Ancheta declanșată în acest sens, cu sunete și trâmbițe, nu numai că nu a rezolvat nimic, dar de ani buni nu se mai știe nimic despre ea și, mai ales despre concluziile ei. Aproape toți escrocii politici ar fi rămas fără doctorate și asta nu permite sistemul.

Exista și un Colegiu de Război, unde viitorii candidați la gradul de general erau admiși în baza unui examen extrem de greu și care învățau la greu, dând tot timpul examene și întocmind o mulțime de documente de stat major la nivel strategic, corespunzătoare diferitelor viitoare funcții de acest nivel, până la cea de șef al Statului Major al Apărării. Acum, acest colegiu nu mai există. A rămas numai un curs în cadrul Facultății de comandă și stat major. De ce? Răspunsul este simplu – nu se vrea generali adevărați, ci generali politici.

Normal este ca la un curs de pregătire pentru viitorii generali să predea generali, nu niște colonei care în toata cariera lor s-au ocupat de latura didactică, mulți dintre ei necomandând nici măcar la nivel batalion. Norocul este că armata română are destui ofițeri capabili care sunt în stare să se pregătească singuri, mai ales prin exercitarea practică a comenzii la diferite eșaloane ierarhice. Și, mai ales, are destui oameni cu caracter, cu educație înaltă și care își iubesc țara și poporul necondiționat.

Educația primită în Liceul Militar, care nu a avut nimic politic în ea, nu poate fi dislocată de nicio pregătire politico-militară și adevărul, deși acoperit de gunoiul politic și de ofensiva masivă contra ființei naționale și spiritualității acesteia, va fi păstrat, ocrotit și scos la iveală de acești oameni.

Deși există excepții și acestea se cațără cât mai sus, în cârdășie cu gunoaiele politicii și jefuitorii economici ai țării, adevărul există și va învinge! S-a mers prea departe!

România este singura țară unde se fac avansări ale militarilor aflați în rezervă sau retragere. Ba, mai mult, se dau grade și civililor.

K. Gradele în rezervă se acordă, în toate țările, numai militarilor care parcurg diferite forme de perfecționare, sunt activați pentru o perioadă sau sunt vizați pentru conducerea anumitor structuri în caz de război.

Avem generali-fotbaliști, generali-tenismeni și generali Onțani. Rivalul din tinerețe al golanului fals general Năstase, americanul Stan Smith, era caporal în armata SUA și așa a rămas. Năstase, care este un analfabet, pur și simplu, a ajuns general. Pe când și Simona Halep general? Că Lipă a ajuns chestor!...

Trebuie terminată golănia asta cu generali de operetă. Armata este armată și generalii sunt generali. Pentru sport sunt destule alte recompense.

Avem o armată de generali în rezervă şi retragere, majoritatea dintre aceştia necomandând niciodată o structură al cărui comandant să aibă funcția de general. Nu avem armate, dar avem făcuți, după revoluție, cel puțin 60 de generali de armată.
Practic, în toată România, nu trebuie să existe decât un general activ cu gradul de general de armată şi acela să fie şeful Statului Major al Apărării.

Numai la Cotroceni sunt două funcții de general și ambele cu stele multe, când normal, secretarul CSAT trebuie să fie cel mult general de brigadă, atribuțiile sale fiind profund birocratice, de secretariat. Consilierul pe probleme de apărare națională al președintelui poate să fie orice general în rezervă sau retragere, fiind dreptul președintelui de a-l alege. Am luat exemplul președinției, deoarece peștele de la cap se împute. Și Iliescu a fost primul crap. După care, după el, toți ceilalți.

L. O altă boală gravă în armata română, este împuternicirea. Invenție pur românească și de certă sorginte comunistă. O împuternicire durează 6 luni, după care trebuie reînnoită sau trebuie făcută numirea pe funcție. Armata română este plină de împuterniciți. Unii sunt la a treia sau chiar a patra împuternicire consecutivă. De ce? Din trei motive. Unul – Incompetența de a găsi omul potrivit a unor decidenți militari și politici, Doi - neîncrederea în subordonați a unor decidenți militari și politici, derivată din propriile tare de caracter și din incompetență și Trei – teama ca cel numit să nu ia locul decidentului. Toate trei, în concluzie, au ca bază incompetența celor care generează împuternicirea.

Ar mai fi şi o a patra variantă, care nu este imposibilă, deşi refuz să o accept, şi anume aceea a faptului că împuternicitul nu face parte din gașcă (numită frumos echipă) sau nu a înțeles că trebuie să cotizeze, să sensibilizeze decidentul (decidenții).

https://www.activenews.ro/stiri-politic/Amiralul-Romulus-Haldan-Romania-o-tara-ocupata-Armata-Romana-nu-mai-are-ce-mobiliza-nu-mai-are-resurse-umane-si-nici-materiale.-Nu-avem-variante-de-aparare-si-nici-industrie-de-armament-dotandu-ne-cu-ce-nu-le-mai-trebuie-altora-155037?fbclid=IwAR2MuXyWarEsrWf2BCRNcdYOIk7MHYZI8dTsRfQOwFHbvEmo3criP9X055k

Jr. Col.(rtr) Dr. **Eugen-Nicolae Rotărescu**

„Trecut-au anii...!”
Acum, după 30 de ani, cum arată România?

Motto: *„Iar în lumea asta mare, noi copii ai lumii mici,*
Facem pe pământul nostru muşunoaie de furnici”
(Scrisoarea1-Mihai Eminescu)

Marx şi Engels, filozofi occidentali, întemeietori ai teoriei socialismului ştiinţific, au apreciat şi susţinut că: „***românii sunt un popor fără istorie***” iar „***dispariţia lor de pe faţa pământului va fi un pas înainte***”. Marele istoric, Nicolae Iorga, a ripostat şi a scris: “***dacă vitregia soartei ne va face să pierdem vreodată istoria şi credinţa vom dispărea ca neam***”.

Cine a avut sau va avea dreptate legat de destinul ţării noastre, România?

La puţin timp după împuşcarea preşedintelui României şi a soţiei acestuia au apărut în peisajul politic, partidele istorice dar şi alte zeci de partide noi, federaţii sindicale, organizaţii nonguvernamentale etc. şi „*binevoitori*” veniţi din străinătate care au fost primiţi cu ospeţie de către noii lideri ai României pentru a-i învăţa pe aceştia cum să reformeze ţara în noua direcţie de tip occidental.

Astfel, în decursul celor 30 de ani, în România au avut loc reforme în toate domeniile, schimbări profunde în economie, agricultură şi nu în ultimul rând, în organizarea instituţională şi administrativă, învăţământ, sănătate, justiţie, armată, biserică etc.

În anul 2005, România a fost primită în Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) iar în anul 2007, în Uniunea Europeană (UE), pentru asigurarea şi garantarea securităţii şi apărării naţionale a României, precum şi a prosperităţii poporului român.

Rezultatele de mai sus ar putea fi considerate bune intenţii, dar, după 30 de ani, **abundenţa materială şi spirituală nu s-a revărsat peste România**, deşi românii şi-au dorit şi au aşteptat cu ardoare şi îşi mai doresc încă, o viaţă nouă, mai bună în toate dimensiunile ei.

Dacă, la început de drum nou, majoritatea cetăţenilor români au avut încredere în noii lideri ai României, pe parcurs au constatat că aceştia au răspuns servil şi fără responsabilitate patriotică la comenzile din exterior şi s-au detaşat de aspiraţiile, de interesele şi nevoile individuale ale lor cât şi de interesul naţional al României.

Eminentul economist Ilie Şerbănescu a ajuns la concluzia că România a devenit o *colonie*, că "***românii au pierdut proprietatea asupra ţării lor, iar capitalul de stat sau privat nu mai deţine controlul asupra resurselor şi pârghiilor economice***", întrucât economia naţională a fost lichidată, astăzi, doar industria auto, informatica şi consumul mai funcţionează.

Se pare că, principalele resurse strategice, inclusiv sistemul energetic, sunt în mâna străinilor, ceea ce poate conduce la pieirea statului naţional unitar român şi a naţiei române.

Circa 40 % din suprafaţa arabilă a ţării este cumpărată de străini, iar marile magazine ale companiilor multinaţionale aflate pe teritoriul românesc vând produse agroalimentare în proporţie de circa 80%, ceea ce a condus la o dezvoltare anemică a agriculturii româneşti, rămânând doar la stadiul de subzistenţă şi nu pe drumul unei dezvoltări impetuoase cum ar fi fost posibil.

În România există câteva sute de oameni bogaţi şi foarte mulţi săraci, aceştia din urmă vor deveni însă inutili, odată cu generalizarea puternică a inteligenţei artificiale.

Emigraţia se află la un nivel ridicat, circa 17% din populaţia activă, respectiv 1/5 din întreaga populaţie, ceea ce a creat un vid demografic greu de refăcut în condiţiile actuale sau într-un timp rezonabil, iar diaspora nu este organizată şi în măsură să promoveze interesele României, dimpotrivă, mulţi români au acceptat principiile de muncă şi de viaţă după modelul ţărilor primitoare, unii dintre aceştia şi-au pierdut identitatea naţională sau au îmbrăţişat cu uşurinţă un comportament atipic moralei creştine şi bunelor practici româneşti.

Indiferenţa şi chiar dispreţul faţă de educaţie şi cultură a unei părţi din noua generaţie, au condus la creşterea analfabetismului, la distrugerea sentimentului naţional-patriotic, religios, chiar la unele acte de laşitate şi de trădare a valorilor şi interesului naţional al României.

În opinia unor contemporani „*România este deja sub ocupaţie străină şi nici măcar nu ştim*" sau „*România va fi oferită vecinilor fără nici o rezistenţă*".

Desigur, acestea ar trebui să rămână în stadiul de opinii şi să constatăm cu încredere în viitor, aşa cum s-a demonstrat în istoria poporului român, că, indiferent de vicisitudinile vremurilor, seva, matricea etnică şi vibraţia energetică a spiritualităţii poporului român nu au dispărut şi nu vor dispărea pentru că „*nu mor caii când vor câinii*".

TOTUŞI:
Cum se va descurca România în viesparul contrastelor şi intereselor globaliste?

Ar fi soluţii, dar cea mai importantă, **ATENŢIE**, cât de curând, poporul român va conştientiza mai bine că este o comunitate specială şi, condus de oameni luminaţi, curaţi şi sinceri iubitori ai neamului, îşi va găsi drumul bun în această lume contorsionată de interese diametral opuse.

*Prof.univ.dr.**Gheorghe Funar***

PRINCIPESA ELENA L-A SFĂTUIT PE FIUL EI, REGELE MIHAI, SĂ INSTAUREZE COMUNISMUL ÎN ROMÂNIA ŞI SĂ-I DECOREZE PE HITLER, STALIN, RIBBENTROP ŞI MOLOTOV?!

În timpul campaniei electorale pentru alegerea Președintelui României și cu scopul de a-i susține pe candidații adepți ai răposatei monarhii a fost deshumată din Elveția (în ziua de 10 octombrie 2019) și a fost adusă în țara noastră (în ziua de 18 octombrie a.c.), după 37 de ani de la deces, principesa Elena, fosta soție (pentru scurtă vreme) a principelui moștenitor Carol de Hohenzollern.

Televiziunea Română a repetat de nenumărate ori, în zilele de 18 și 19 octombrie a.c., că „Regina-mamă Elena s-a întors acasă". Decedata s-a întors în România cu un avion militar al Armatei Române și a fost primită cu înalte onoruri, ca un răposat șef de stat, cu toate că aceasta nu a avut cetățenia română, ci pe cea elenă și nu a fost niciodată regină! Alte televiziuni centrale i-au dezinformat pe telespectatori în legătură cu demult răposata intrată acum în campania electorală pentru alegerile prezidențiale din România, se pare că pentru a-l sprijini pe candidatul alogen Klaus Werner Iohannis.

Pe crucea provizorie de lemn era scris: „ELENA REGINA", iar în timpul slujbei de reînhumare de la Curtea de Argeș, preoții au vorbit despre Regina Elena a României.

Pe crucea definitivă din cimitirul din Elveția de la Lausanne, unde a fost înmormântată, într-un total anonimat, la sfârșitul lunii noiembrie 1982, era scris: „Principesa Elena a Greciei." Dar, acum mincinoșii științifici oficiali au schimbat identitatea și biografia răposatei strămutate, ascunzând prin omisiune multe dintre faptele sale săvârșite împotriva Poporului Român și Armatei Române.

Adevărurile în legătură cu demult răposata Elena (la 28 noiembrie 1982), principesă a Greciei și Danemarcei, din neamul lui Israel, sunt următoarele:

-Aceasta s-a născut la 3 mai 1896, în familia regală a Greciei.

-Ea s-a căsătorit, la 10 martie 1921, cu principele moștenitor Carol de Hohenzollern și a venit grea în România. Legenda spune că în conceperea fiului ei s-a implicat șeful gărzii de la Palatul regal din Atena.

-La 25 octombrie 1921 s-a născut prematur, cu o greutate de 4,6 kilograme, copilul ei Mihai, pe care cunoscutul Pamfil Șeicaru l-a numit în presa vremii: „Mihai viteză" și „Mihai pripitul".

-La 21 iunie 1928, după ce a aflat adevărul despre tatăl natural a lui Mihai I, principele Carol a divorțat de principesa Elena.

-La 13 iunie 1930, regele Carol al II-lea a decretat că fosta lui soție Elena nu are voie să poarte niciodată titlul de regină!

-Principesa Elena nu a fost încoronată niciodată și nu a domnit nicăieri ca regină!

-Principesa Elena, fără să fi făcut Armata (i-a plăcut gradul de sub-colonel) a primit gradul de colonel al Regimentului 9 Roșiori.

-Principesa Elena nu a cunoscut limba română la fel ca evreul prusac Karl Eitel Friedrich Zephyrinus Ludwig von Hohenzollern-Sigmaringen, în traducere liberă domnitorul și regele Carol I, care în perioada 1866-1914 a condus România, împreună cu soția sa Elisabeta cu ajutorul unor translatori pentru limba română. Amândoi au refuzat să învețe și să vorbească în

limba română! Având doar patru clase şi fără nicio operă, Carol I a fost ales Preşedintele de onoare al Academiei Române şi protectorul acesteia.

-La 17 februarie 1932, principesa Elena s-a înțeles cu regele Carol al II-lea ca să plece în străinătate, în Italia, la Florența, unde i-a cumpărat uriaşul palat (cu peste 30 de camere) numit Vila Sparta şi unde aceasta a beneficiat de o listă civilă, respectiv de o finanțare anuală din Bugetul Statului Român.

-La Florența, principesa Elena a scris despre România că este țara pe care a urât-o cel mai mult. Cunoscând acest adevăr, regele Carol al II-lea a alungat-o din România şi nu a acceptat-o lângă el nici în mormânt.

-Principesa Elena nu a fost niciodată în exil. Ea a fost evreică şi s-a aflat în diasporă. Numai pentru evreii răspândiți în lume se folosește termenul de diaspora, de aproape 2.000 de ani, după Răstignirea Fiului lui Dumnezeu.

-Toate televiziunile centrale şi toți invitații lor alogeni au subliniat şi repetat faptul că: „regina mamă Elena a fost principalul sfătuitor şi confident al regelui Mihai", în perioada 8 septembrie 1940-30 decembrie 1947, până la abdicarea lui şi la abolirea definitivă a monarhiei în România.

-Principesa Elena a insistat la conducătorii Statului Român să-i acorde fiului ei, regele Mihai, gradul de general de divizie (în ziua de 14 septembrie 1940, când se apropia de 19 ani) şi de mareşal (în ziua de 10 mai 1941) când el a avut vârsta de 20 de ani.

-Principesa Elena s-a întâlnit de două ori cu Hitler şi a colaborat cu conducătorul Germaniei fasciste, în perioada septembrie 1940- aprilie 1945.

-După ce România Mare a fost dezmembrată în vara anului 1940, în urma Tratatului Ribbentrop-Molotov, principesa Elena l-a sfătuit pe regale Mihai să-i decoreze pe Hitler, Stalin, Ribbentrop şi Molotov şi a participat la festivitățile de înmânare a decorațiilor călăilor României.

-Principesa Elena, împreună cu regele Mihai şi în colaborare cu autoritățile comuniste de la Moscova şi cu conducătorii Partidului Comunist din România, a participat la lovitura de stat din 23 august 1944, la redactarea Proclamației către țară şi la actul de trădare națională în urma căruia aproape 200.000 de soldați şi ofițeri români au fost predați ca prizonieri la ruşi.

-Principesa Elena l-a sfătuit pe regele Mihai ca să accepte semnarea la Moscova, în ziua de 12 septembrie 1944, a actului de capitulare a României, denumit Convenția de armistițiu, precum şi plata uriaşelor datorii de război către Uniunea Sovietică,

-Principesa Elena l-a sfătuit pe regele Mihai să trimită la Moscova, în ziua de 14 septembrie 1944, cele 300 plăci mari din aur din Tezaurul de la Sinaia, pe care este scrisă Istoria Poporului Primordial Get, strămoşul real al Poporului Român, în primele două milenii înaintea de Naşterea Domnului nostru Iisus Hristos.

-Principesa Elena a colaborat cu tovarăşa Anna Pauker, trimisa specială din Uniunea Sovietică a lui I.V.Stalin în România, pentru instaurarea Regimului comunist împotriva Poporului Român.

-Principesa Elena l-a sfătuit pe regele Mihai să-l numească pe Dr.Petru Groza ca să formeze primul Guvern comunist şi a participat, la 6 martie 1945, la instaurarea comunismului în România de către fiul ei, regele Mihai.

-Principesa Elena, împreună cu regele Mihai, a patronat acțiunile Securității comuniste (condusă de alogeni) împotriva a peste trei milioane de români, dintre care câteva sute de mii au fost torturați şi au murit în închisori şi la Canalul Dunăre-Marea Neagră.

-Principesa Elena şi regele Mihai au negociat cu Guvernul Dr.Petru Groza condițiile abolirii monarhiei în România, respectiv: să plece din țară cu două trenuri (în noiembrie 1947 şi 4 ianuarie 1948) cu peste 20 de vagoane pline cu bunuri din averea Poporului Român; să primească fiecare o rentă viageră de 10.000 de dolari pe lună.

-În luna mai 1948, principesa Elena şi fostul rege Mihai care a abdicat de bunăvoie la tronul României la 30 decembrie 1947, au renunțat la cetățenia română, rămânând cu cetățenia

greacă.

-Principesa Elena nu a reuşit să-l convingă pe regele Greciei ca să accepte, prin decret regal, căsătoria fostului rege Mihai cu principesa catolică daneză Anne Antoinette Françoise Charlotte Zita Marguerite de Bourbon Parma. Ca urmare, cei doi nu s-au căsătorit legal niciodată, iar cele cinci fete ale lor s-au născut (începând cu anul 1949) în afara căsătoriei. Cele cinci fete ale principesei Anne Antoinette Françoise Charlotte Zita Marguerite de Bourbon Parma nu s-au născut în nicio familie regală! Pe cale de consecință, titlurile regale cu care sunt acestea apelate nu au niciun temei legal.

-Începând cu vara anului 1948, principesa Elena a refuzat să-l primească și să-l găzduiască pe fiul ei Mihai, împreună cu concubina acestuia, la Vila Sparta din Florența. Mincinoșii științifici oficiali și discipolii lor le-au vorbit românilor despre „regina-mamă”, dar fără nicio acoperire în adevăr.

-În anul 1966, principesa Elena l-a convins pe fiul ei Mihai să renunțe la religia ortodoxă și, la Vatican, el a trecut la religia catolică.

Acestea sunt doar câteva adevăruri ascunse despre fosta principesă Elena a Greciei și Danemarcei, o străină de Neamul Românesc care nu a avut cetățenie română și ale cărei oseminte au fost scoase la plimbare din Elveția în România, pe cheltuiala poporului român, pentru a participa la campania electorală prezidențială din țara noastră.

Cu prilejul împlinirii venerabilei
vârste de 95 de ani
urăm colegului nostru
mr.(rtr) MIRCEA D. ȚAȚA
împliniri alături
de frumoasa familie a domniei
sale şi să ne vedem cu toții
sănătoşi şi la trecerea pragului
de 100 de ani.

LA MULȚI ANI!

Dr. Mircea Dragoteanu
- Cluj -

Noul pavilion al Sanatoriului Militar, ridicat în 1929. Prima clădire din Păltiniș cu structură din cărămidă și ciment.

Necesitatea extinderii Sanatoriului Militar. Planuri și demersuri. Activitatea curentă din sezoanele de vară 1927, 1928 și 1929

Clădirea din lemn a Sanatoriului Militar ridicată în 1897-1898 și cele câteva anexe ale sale, dintre care unele fuseseră construite după Primul Război, deși frumoase și bine amenajate, nu mai corespundeau cu cerințele în creștere pentru sejururi în stațiune venite din partea corpului ofițeresc din Sibiu și a unor personalități civile. Mansardarea din 1925 a vechii clădiri reușise să atenueze parțial și pentru un scurt răstimp puținătatea la vârful de sezon a spațiilor de cazare. În plus, încăperile pentru servirea mesei și pentru agrement erau mici și deficitare ca utilități.

Prin contractele de înființare semnate în 1896 cu S.K.V. și comuna Cristian, Sanatoriul Militar fusese atașat din punctul de vedere al acestor activități Sanatoriului civil al S.K.V. Decuplarea celor două instituții după Primul Război Mondial crease destule probleme militarilor. Colaborarea cu Asociația Carpatină a rămas destul de amiabilă, dar apăreau și asperități. O adresă din septembrie 1928 a Direcțiunii de la „Kurhaus Hohe Rinne” către Sanatoriul Militar atenționa de pildă că intrarea în sala de muzică și în „casino” (vechiul pavilion Monaco, n.n.) nu era permisă decât oaspeților stabili ai S.K.V., neincluzându-i astfel pe cei cazați în Sanatoriul Militar sau la Schit.

Generalul Henri Cihoski (1872-1950)

Generalul Henri Cihoski, comandantul Corpului 7 Armată își dăduse deja concursul la renovarea și reutilarea construcției din lemn a Sanatoriului Militar, susținând în anii anteriori strângerea de fonduri pentru remedierea pagubelor din timpul războiului și dezvoltările parțiale care urmaseră. A fost rezolvată atunci ridicarea unei popote și a unor spații pentru personal, care nu existaseră în perioada austro-ungară, când Sanatoriul Militar funcționase contractual ca o extensie a Casei de cură a S.K.V.

Generalul Cihoski, o personalitate foarte influentă în Sibiu la jumătatea anilor 1920, își exprimase în mai multe rânduri dorința de a se extinde spațiile de cazare la Păltiniș printr-o nouă și modernă clădire a Sanatoriului Militar. El era un oaspete tradițional al Sanatoriului în vacanțele de vară, obișnuind totodată să-l inspecteze personal în sezon pentru a se asigura că întreaga activitate se desfășura conform ordinelor. O astfel de vizită a comandantului Corpului VII Armată a avut loc în 10-11 august 1926, când a fost însoțit de colonelul Carl Jüstel, cel care superviza în mod direct activitățile de la Păltiniș în calitatea sa de șef al Serviciului Construcții și Domenii Militare al C. 7 A.

Corpul 7 Armată
Serv.Constr.şi Dom.mil.

Se certifică,că serviciul s'a executat în trei zile.
Comandantul Corpului VII. Armată
Generalul de divizie

C O N T

de misia cuvenită Colonelului Jüstel Carol pentru serviciul executat în contul Ministerului de Războiu.

Felul serviciului	Numărul zilelor	Suma în parte Lei b.	Suma totală Lei b.	Observaţiuni
Însoţeşte pe Domnul Generol Comandant al C.7 A. în inspecţia ce face Sanatoriului militar Păltiniş. (Conf.ordinului de serviciu Nr.119303 din 9 August 1926)	2	200.-	400.-	
		T o t a l	400.-	

4/p. 1927
Verificat la suma de lei patru sute.-

Certific prezentul contract,care se ridică la suma de 400 (patrumute) lei,care am primit-o din fondul de întreţinere al Sanatoriului militar Păltiniş.-

Sibiu,la 13 August 1926.

Colonel

Decont pentru colonelul Jüstel după o misiune de a-l însoți pe generalul Henri Cihoski în inspecția efectuată la Sanatoriul Militar Păltiniș în 10-11 august 1926

Un eveniment care a marcat intensificarea campaniei de colectare de fonduri pentru modernizarea şi extinderea Sanatoriului Militar a fost balul ofițeresc organizat la 29 ianuarie 1927 în saloanele Cercului Militar din Sibiu. Circulara nr.73/1927 trimisă la 8 ianuarie de Cercul de Recrutare Sibiu sub semnătura comandantului garnizoanei, colonelul Radulian, dispunea ca tuturor ofițerilor din Sibiu să li se comunice faptul că în luna ianuarie 1927 urmau să aibă loc la Cercul Militar două serbări, prima dintre ele fiind o seară dansantă, programată la 15 ianuarie. În 29 ianuarie s-a programat *„un mare bal mascat, cu intrarea de 40 lei de persoană, în folosul Sanatoriului Păltiniş”*, la care ofițerii erau rugați să ia parte împreună cu familia. O a doua circulară, cu nr. 303, datată în preziua balului detalia scopul serbării de a doua zi:

„Se reamintește circulara nr.73 din 8 ianuarie 1927, prin care comitetul Cercului Militar din localitate face cunoscut că dă un bal mascat costumat în seara zilei de 29 ianuarie, sub patronajul D-lui General de divizie Cihoschi, Comand. Corp. 7 Arm., cu frumosul scop ca, cu venitul realizat, să se facă îmbunătățiri radicale sanatoriului Păltiniș, loc de recreație al tuturor ofițerilor, care după un an de muncă simt nevoia de a respira un aer curat și a profita de liniștea din această pitorească localitate.

După cum D-l General Comandant al Corpului 7 Armată pune tot sufletul pentru a strânge cât mai multe fonduri pentru acest sanatoriu, tot asemenea și D-nii ofițeri cu familiile D-lor sunt rugați a-și da toată silința pentru reușita balului, ținând seama că balul se dă nu numai de Comitetul Cercului, ci și de întregul Corp Ofițeresc al Garnizoanei. Avem dară datoria ca nu numai să luăm cu toții parte la bal, dar (și) să procurăm o seară frumoasă tuturor acelora care vin să petreacă cu noi. Comitetul Cercului roagă pe D-nii ofițeri și familiile D-lor să aibă în vedere următoarele recomandări:

1) Fiecare D-n ofițer să-și amintească (faptul) că Cercul Militar este gazdă pentru lumea care ia parte la bal. Urmează dar că toată lumea trebuie întreținută și distrată.

2) Tinerii ofițeri care dansează să caute a dansa cu toate Doamnele și D-rele dansatoare. Pe cele care nu le cunosc, să le facă cunoștință.

3) Este de dorit ca Domnii care nu dansează să nu mai stea în sala de dans, unde prin ocuparea unei părți din sală împiedică pe cei ce dansează. D-lor pot sta și petrece în celelalte camere.

4) Locurile pentru fumat sunt: Camera țărănească și salonul de lângă camera de lectură.

5) Domnii ofițeri - în ținuta de bal.

Este de dorit ca toți D-nii ofițeri să ia cunoștință de aceste recomandări.”

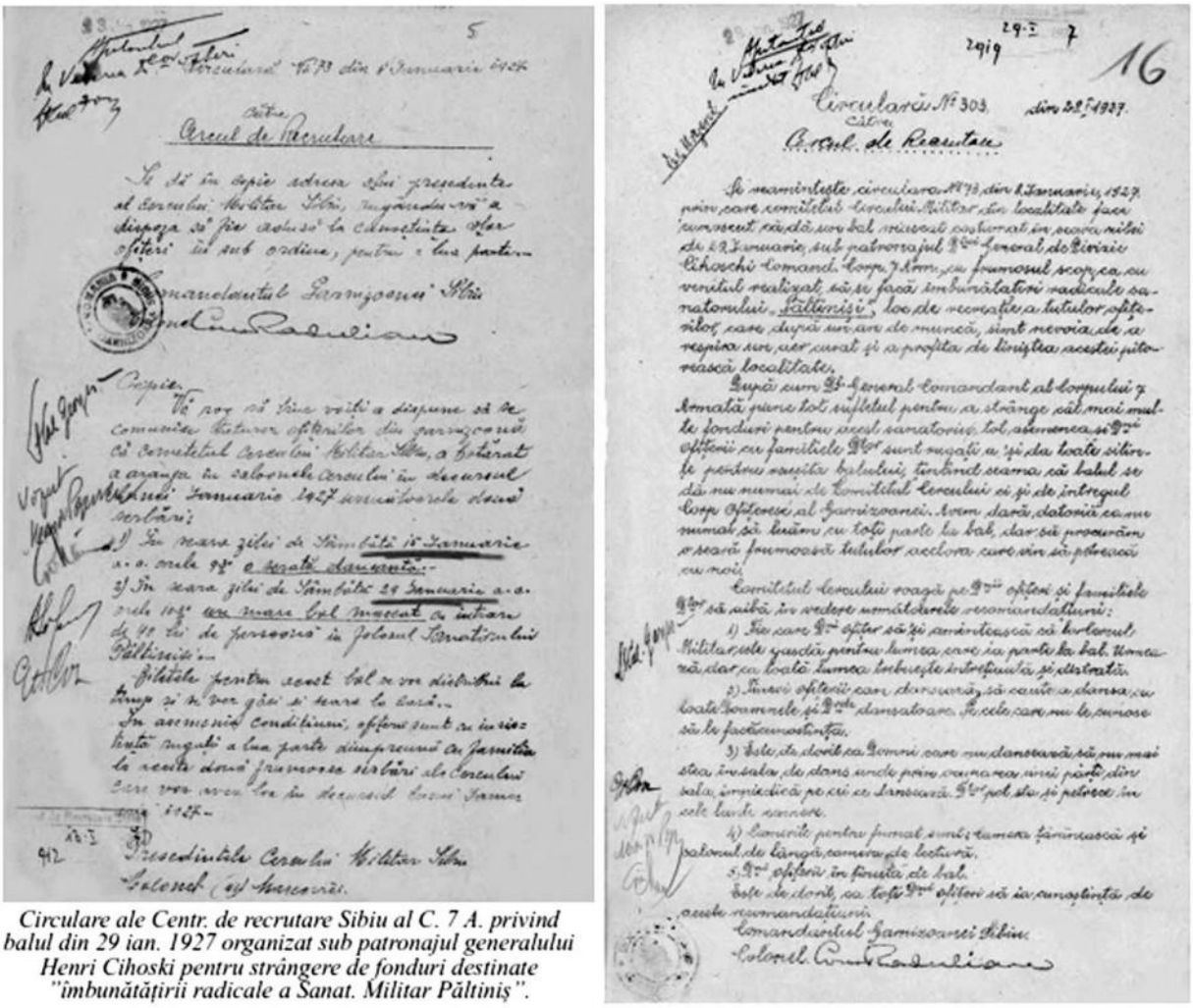

Circulare ale Centr. de recrutare Sibiu al C. 7 A. privind balul din 29 ian. 1927 organizat sub patronajul generalului Henri Cihoski pentru strângere de fonduri destinate "îmbunătățirii radicale a Sanat. Militar Pălținiș".

Implicarea generalului de divizie Henri Cihoski a fost decisivă pentru succesul campaniei de strângere de fonduri, iar apoi pentru lucrările de modernizare şi mai ales de extindere desfăşurate în 1928-1929.

Până la 1 iunie 1927, generalul Cihoski a comandat Corpul 7 Armată, pentru ca apoi să fie înaintat în funcția de Inspector general al Armatei, pe care a exercitat-o până la 10 noiembrie 1928, când a fost numit Ministru de Război. Decizia sa de a sprijini Sanatoriul Militar Pălținiș cu fonduri şi forță de muncă pentru ridicarea unei noi clădiri a fost luată din câte se poate vedea încă de la sfârşitul lui 1926.

Punerea ei în aplicare a fost accelerată de discuțiile avute cu înalții oficiali guvernamentali prezenți în 6 august 1928 la sfințirea Schitului şi la inaugurarea Sanatoriului bisericesc aferent acestuia. După prezentarea problemei către oficialități cu ocazia festivităților de la Schit, a obținut aprobarea cedării din rezerva de stat *spre perpetua folosință* a instituției militare de la Păltiniş a unei suprafețe de 5 iugăre de teren (peste 2.7 ha), adiacentă celei pe care se aflau primele sale clădiri. În acest context, încă din toamna lui 1928 au început pregătirile pentru ridicarea unui noul pavilion lângă clădirea inițială inaugurată în 1898 a Sanatoriului Militar. Lucrările de construcție aveau să se desfăşoare pe fundalul continuării unei utilizări turistice apropiată de cea normală a spațiilor şi utilităților pavilionului din lemn. Numirea generalului Cihoski la 10 nov. 1928 în funcția de Ministru al Apărării avea să-i aducă şi mai multă influență în sprijinirea planificatelor lucrări de la Păltiniş.

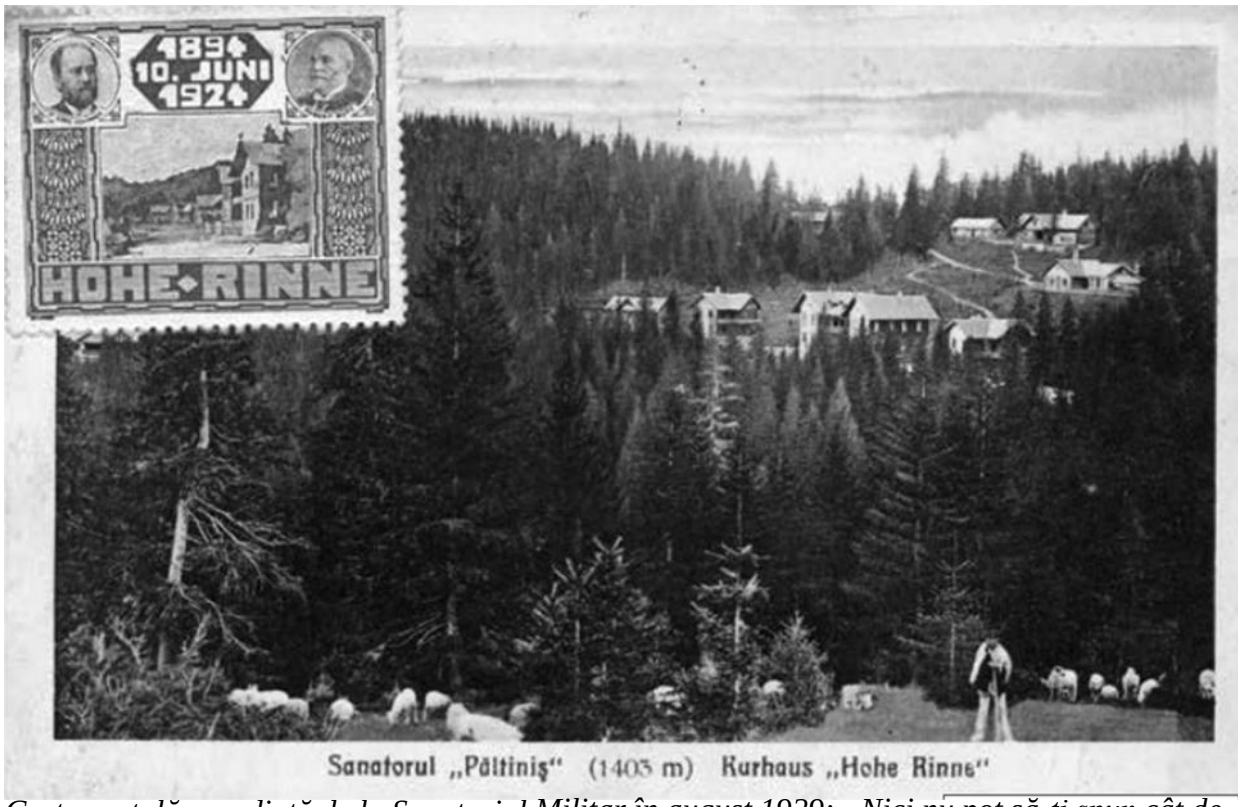

Carte poştală expediată de la Sanatoriul Militar în august 1929: „Nici nu pot să-ţi spun cât de mult îmi place aici! Am venit numai pentru două zile, dar cred că mai rămânem vreo săptămână. Aer bun, linişte, odihnă, aşa cum vreau eu, cum doream să-mi petrec toată vara... Ce poziţie de drumuri prin pădure! O splendoare! Stăm la Sanatoriul Militar, care deşi nu e luxos, e ieftin şi bun pentru punga noastră..."

Prima Fabrică Sibiană de Stampile
„FELD"
SIBIU, (Transilvania)
Tipografie — Instalaţie de gravură
Table emailate, tot felul de şabloane şi vignete, ştanţe etc.
Numai fabricate Primul rang!
Sibiu, 11 Mai 1926
Onor. SANATORIUL MILITAR PĂLTINIŞ
FACTURA
1 Buc.Ştampilă
10 Cifre 1-0
3 Buc. l.A. B. C. /
1 Şticlă cu tuş p.semnarea haine
Lei 390.-
Suma primită cu mulţumire

Clădirile existente în exploatare înainte de extinderea din 1929 au fost menţionate într-un proces-verbal de predare-primire a Sanatoriului încheiat la 1 iunie 1928 între delegatul Serviciului Construcţii şi Domenii Militare al Corpului 7 Armată, lt. Ioan Guip şi custodele interimar Traian Petrescu (care l-a înlocuit pe sublocotenentul Dobre Caşolţeanu, cel care avea să îndeplinească efectiv funcţia de custode al instituţiei până la sfârşitul sezonului de vară al acelui an).
Sanatoriul Militar consta la acel moment din:

A. Pavilionul principal, cu 14 camere, 3 coridoare, o baie, 3 grupuri sanitare, 2 magazii şi pod.
B. Pavilionul popotei, cu verandă, sală de mese, bucătărie, 3 camere şi pod.
C. Bucătăria trupei (realizată rudimentar, din lemn).

D. Grajdul (în bună stare), incluzând şi remiza pentru trăsură plus două încăperi pentru îngrijitori.

Factură din luna mai 1926 pentru livrarea ştampilei biliniare administrative SANATORIUL MILITAR PĂLTINIŞ, *folosită rareori şi pe trimiteri poştale*

În primăvara lui 1927, complexul Sanatoriului Militar fusese electrificat. Unele probleme rămăseseră în rezolvare la sistemul de aducțiune a apei potabile, unde mai trebuia încă lucrat. Vechea clădire era aprovizionată cu apă din prea-plinul rezervorului S.K.V. pentru Casa de Cură şi Casa Turiştilor, dar această sursă îşi va dovedi insuficiența pentru noul pavilion, în anii imediat următori.

Înainte de a vedea cum a avut loc extinderea Sanatoriului Militar, trebuie aruncată o privire asupra activității din 1927 şi 1928, pentru a înțelege modul de funcționare, situația la zi şi problemele existente în acele ultime veri ale primului deceniu scurs după Marea Unire.

În 1927, s-a mers pe ideea numirii unui custode separat pentru fiecare dintre lunile de sezon, ceea ce a condus la multe probleme, în special pentru subofițerul detaşat la Păltiniş în prima parte a verii. Acesta a fost nevoit să folosească pentru aprovizionarea Sanatoriului avansul de 5.000 lei pe care îl primise pentru cheltuieli, plus o sumă din propria soldă, pentru care la sfârşitul lunii în cauză i s-a refuzat rambursarea. Raportul de control înaintat la 15 februarie anul următor detalia numeroasele impedimente ale sistemului delegării lunare a conducerii: *„Ofițerii custozi ai Sanatoriului fiind numiți numai pe câte o lună şi nu pe întregul sezon, au inconvenientul că nu se pot deprinde cu toate dificultățile ce se ivesc şi mai cu seamă cele de la început.(...) Pe prima lună, iunie* (în 1927, n.n.)*... localul era necomplet amenajat pentru a primi pensionarii săi, căci lucrările de lemnărie, zidărie, văruire şi ce era mai principal, lumina* (n.n. electrică)*, nu existau. Din cauzele de mai sus, cei mai mulți dintre vizitatori au ezitat a se duce, aşteptând terminarea lucrărilor, pentru a putea beneficia de un confort civilizat, fără zgomotul bătăilor de ciocane, fără a fi expuşi a înghiți praful reparațiilor etc.*

Sezonul zarzavaturilor fiind abia la început, scumpetea alimentelor nu putea permite hrănirea personalului permanent (ajutorul de custode şi bucătăreasa) numai din hrana pensionarilor, a căror alocație de 80 lei pe zi este prevăzută pentru toate lunile sezonului la fel, fără să se fi ținut socoteala de cei ce au întocmit acest tarif, că alimentele de tot felul (pui, zarzavaturi) la început sunt foarte scumpe şi apoi se ieftinesc cu cât se înaintează spre toamnă. Pe lângă aceste cheltuieli, tot din costul meselor (a trebuit, n.n.) *să se plătească şi salariul bucătăresei de lei 2.500 lunar, precum şi costul lumânărilor de stearină ce trebuiau să ardă în întreg localul, în lipsa luminii electrice."*

Custodele din iunie 1927, un locotenent de administrație pe nume Ioan Popescu, a luat inițiativa de a cumpăra cu suma modică de 225 lei un fier de călcat, eliminând spălatul şi călcatul la spălătorii particulare din Sibiu, unde se făceau plăți de 300-400 lei la fiecare transport. Personalul a fost obligat să spele rufăria imediat, pentru a nu lăsa petele să se permanentizeze, înlocuindu-se mai des fețele de masă şi şervetele. Economia făcută nu i-a fost însă de folos custodelui respectiv în problema iluminatului, care i-a adus multe necazuri.

În primăvara lui 1927 se sperase că racordarea la rețeaua electrică se va încheia înainte de începutul verii, dar dificultăți neprevăzute au amânat evenimentul până la jumătatea lui iulie. Nemaiavând fonduri alocate pentru lumânări, custodele a trebuit să le cumpere de la prăvălii din piața Sibiului pe cont propriu, cheltuiala atingând 2.016 lei pentru iluminatul din perioada respectivă. Cum nu se ştia când anume va fi introdus curentul electric, lumânările s-au cumpărat în tranşe succesive, pe măsură ce întârzia branşarea, fără a se putea obține facturi pentru deconturi de la micii comercianți. Improvizarea unei facturi (altminteri corecte) pe numele propriului frate pentru lumânările efectiv cumpărate şi arse în Sanatoriu l-a făcut pe custode să nu primească banii dați din buzunar şi să fie totodată acuzat de *"indelicatețe financiară"*. Abia la recomandarea şefului serviciului intendenței avea să i se ramburseze suma, după nouă luni de insistențe şi rapoarte, în martie 1928...

Jumătatea lunii iulie 1927 a marcat racordarea Sanatoriului Militar la reţeaua de electricitate. Un eveniment nefericit a întunecat însă bucuria acelor zile de întâlnire cu modernitatea. Cu totul neaşteptat a plecat la cele veşnice colonelul Carl Jüstel, timp de mulţi ani după război coordonator al activităţii Sanatoriului Militar, în calitatea sa de şef al Serviciului Construcţii şi Domenii Militare al C. 7 A. Dispariţia lui a lăsat toate activităţile din subordine fără un sprijin deosebit de serios şi competent. În memoria colonelului Jüstel a fost instalată o placă de marmură în clădirea iniţială a Sanatoriului, la a cărei renovare după distrugerile războiului îşi adusese o contribuţie deosebită.

Oaspeţii Sanatoriului Militar erau din ce în ce mai doritori să ia parte la excursiile ce se organizau în împrejurimile staţiunii, pe potecile deschise şi bine întreţinute de S.K.V. Pentru astfel de grupuri de excursionişti, în ianuarie 1928 Corpul 7 Armată a achiziţionat la preţul de 60 lei de la firma fraţilor Trigarszky din Sibiu o hartă a Păltinişului şi a împrejurimilor, depusă apoi spre folosinţă în arhiva Sanatoriului Militar.

Sezonul de vară din 1928 a găsit pavilionul „vechi” curat, atent îngrijit şi din nou bine utilat. În măsura în care permiteau fondurile existente, se acorda atenţie atât dotării cu aparatură modernă, cât şi gospodăririi proprii. Noutăţile de ordin tehnic nu erau neglijate, împletindu-se cu amenajările tradiţionale. Prin adresa nr.

119.256 din 8 august 1928, biroul de profil al Corpului 7 Armată anunţa trimiterea la Păltiniş a unei maşini de înghetată, a două vaci de lapte, dar şi a unei frânghii cu diametrul de 15 mm şi lungimea de 10 m, *„pentru a se face din ea un leagăn”*. Este de remarcat faptul că tot atunci s-au adus *„din vale”* cinci tone de lemn de fag pentru foc, cumpărate de la comuna Cristian, fiind interzisă folosirea de lemn de brad ce s-ar fi putut strânge din pădurea adiacentă. Vara lui 1927 fusese caldă, consumându-se puţin combustibil pentru încălzire. În schimb, sezonul estival ploios şi rece al lui 1928 ridicase consumul la o medie de 24 kg de lemn/zi pentru fiecare sobă.

Unităţile militare contribuiau şi ele la dotări, pe măsura posibilităţilor, fie cu bani, fie cu obiecte. La 18 august 1928, Regimentul 10 Roşiori a trimis ca donaţie o cutie pentru scrisori şi două tablouri cu tematică istorică. În privinţa transportului corespondenţei, trebuie precizat că, spre deosebire de sezoanele estivale anterioare (Thois), din vara lui 1928 se cunosc scrisori adresate la Sanatoriul Militar pe care nu s-au aplicat la sosire timbre locale Hohe Rinne. Această procedură denotă faptul că trimiterile spre Sanatoriul Militar au fost la acel moment transportate prin curier militar, nemaifiind aduse în staţiune sau distribuite prin poşta locală administrată de S.K.V. Corespondenţele din sezonul estival 1928 au căzut în sarcina unui caporal pe nume Crişan Baciu, care semna de primirea lor la Sibiu în baza unui borderou şi le preda tot sub semnătură custodelui la Păltiniş. Convorbirile telefonice se efectuau prin oficiul P.T.T. Răşinari, către care Sanatoriul Militar achita apoi costurile, în baza unor avize de plată.

Personalul civil era bine plătit, salariul bucătăresei Emelya Lazar, angajată numai în sezon (iunie- septembrie), ridicându-se spre exemplu în 1928 la 2.500 lei/lună (comparativ cu 1.000 lei lunar în 1925 şi în 1926), plus hrană, cazare şi iluminat gratuite. Cu toate acestea, lipsa unor angajaţi calificaţi a fost o problemă aproape cronică la sfârşitul anilor 1920 şi începutul anilor 1930, făcându-se apel de mai multe ori la suplinirea lor cu personal selectat dintre militarii în termen aflaţi în Sibiu. Prin comparaţie cu salariul bucătăresei, subofiţerul care avea în inventar bunurile Sanatoriului primea o indemnizaţie „de misie” de 4 lei / zi, iar cei 15-16 soldaţi detaşaţi la Sanatoriu - câte 1 leu/zi. La 16 august 1928 au fost ceruţi de la Corpul 7 Armată *„doi soldaţi pentru lucrările necesare la instalaţia apei (...) cu hrană asupra lor pentru 3 zile”*. În septembrie 1928 a fost solicitată trimiterea unui soldat de meserie chelner (care însă nu s-a putut pe moment găsi şi trimite din Sibiu), în timp ce un bun meşter lemnar, pe nume Johann Holtzmenger a fost retras de la Păltiniş de către batalionul administrativ din

garnizoană, el fiind neapărat necesar acolo *„pentru repararea trăsurilor de subzistență”*. Readucerea în stare bună a celor două trăsuri ale Sanatoriului, foarte încercate în anii precedenți pe drumul greu dinspre Răşinari, a condus la o cheltuială importantă în 1928, din conturile instituției militare de cură fiind plătiți atunci pentru repararea lor peste 10.600 lei.

Kurhaus „Hohe Rinne“ Lei 100.–

Einnahme

sage Lei Einhundert

für Tennisabonnement vom

10/9 - 25/9. 928

von Herrn Leutnant Casoltean

beeinnahmen.

H. R. Hermannstadt, am 10 Sept. 192

Direktion des Kurhauses „Hohe Rinne“

Konto:

Kereker

Chitanță eliberată în 10 sept. 1928 de Kurhaus Hohe Rinne către lt. Caşolțeanu, custodele Sanatoriului Militar, pentru abonamentul la tenis pentru două săptămâni, în perioada în care venise la odihnă împreună cu soția sa.

Constatându-se că sistemul de schimbare lunară a custodelui nu se dovedise deloc performant, în luna august 1928 Corpul VII Armată a publicat un anunț în presa locală, atât de limbă română, cât şi de limbă germană, prin care se solicita depunerea de candidaturi pentru un post stabil de administrator la Sanatoriul Militar Păltiniş, în cele patru luni ale sezonului ”de vară”. Anunțul specifica gratuitatea cazării şi a iluminatului pe parcursul angajării, precum şi faptul că era de preferat un fost subofițer a cărui soție să ştie să gătească.

În septembrie 1928, au apărut şi impedimente insolite legate de soldații din contingentul ce urma să fie lăsat la vatră, deoarece în stațiune nu exista un fotograf care să le realizeze pozele pentru livrete. Ei au trebuit coborâți pentru fotografiere la Sibiu şi apoi readuşi în Păltiniş.

Sanatoriul Militar având în planul apropiat clădirea popotei, construită la începutul anilor 1920 şi demolată în 1929 pentru a face loc noului pavilion (foto Emil Fischer, ilustrată circulată în 1928).

O problemă destul de delicată pentru administrație o constituia masa oferită oaspeților, cei mai mulți dintre ei ofițeri cu grade înalte şi generali, obişnuiți cu standarde deloc joase. „Lista de mâncare” se întocmea săptămânal sau cel puțin pe trei zile de către un comitet al „oaspeților” cazați la Sanatoriul Militar, tot ei controlând modul de preparare a alimentelor. Plata mâncării se făcea zilnic, la sfârşitul mesei de seară, neadmițându-se amânări sub niciun motiv (vizitatorii achitau la sosire un acont pentru masă, pe care îl completau apoi, pe măsura consumației). Peste prețul mâncării se plăteau cheltuieli de regie de 10 lei/persoană/zi. Până la începutul lui iunie 1928, costul meselor pentru o zi însuma 80 lei (incluzând 10 lei cafeaua de dimineață, 35 lei prânzul, 10 lei cafeaua de după-amiază şi 25 lei cina). O solicitare a administrației Sanatoriului Militar înaintată către Corpul 7 Armată de a se ridica prețul la 110 lei/persoană/zi (cu prânz de 50 lei, cină de 30 lei şi câte 10 lei cele două cafele, plus regia zilnică de 10 lei) nu a fost aprobată. S-a optat, cel puțin formal, pentru costuri care să fie potrivite cu conținutul meselor şi nu fixe pe fiecare zi, ceea ce a creat probleme suplimentare administrației (cf. adresei nr.

119.139 din 8 iunie 1928 a Corpului 7 Armată). La sfârșitul sezonului estival 1928, serviciul de control al Corpului VII Armată avea să constate inclusiv lipsuri și deteriorări ale veselei în număr neașteptat de mare, impunând ca pe viitor cine produce stricăciuni să trebuiască a le plăti pe loc.

Lista vizitatorilor din luna iulie 1928 oferă o imagine asupra publicului care frecventa la acel moment Sanatoriul Militar: lt.col. Ioan Popescu, cpt. (r) Ioan Linz, lt. Daniel Locu, lt.col. Raimond Gold, lt.-col. Oscar Scheinz, col. R. Sâmboteanu, preot evanghelic Ioan Maguer, maior C. Luca, soția de general de divizie Ioana Mangesius, maior Alfred Lerner, cpt. Alex Enache, mr. (r) Ludovic Kreuzer, mr. (r) Ioan Martinock, lt.col. (r) Bruno Jikeli. Prezența semnificativă a ofițerilor de naționalitate germană este ușor de sesizat. În august au fost găzduiți ofițeri de diferite grade, de la generalul de divizie Henri Cihoski, împreună cu soția sa, Henriette, la ofițeri cu grade mai mici, precum lt.-col. Stroia sau cpt. Marinescu.

Începutul toamnei lui 1928 a înregistrat de asemenea o afluență ridicată a publicului de limbă germană, demonstrată și prin borderourile păstrate în arhive cu obiectele de corespondență aduse de curier la Sanatoriu. La 14 septembrie a primit un pachet „d-ra Spiess” (n.n. - fiica cea mare a colonelului August von Spiess, maestrul regal de vânătoare), iar mai multe scrisori, cărți poștale sau ziare au fost aduse colonelului Metze, soției colonelului Klimke, unui fiu al regretatului col. Jüstel și d-rei Strasser. Un caporal pe nume Dumitru Pop a preluat în sezonul 1928 la oficiul poștal din Sibiu corespondențele adresate la Sanatoriul Militar, trecute pe un borderou zilnic, predându-le în baza acestuia administrației din stațiune. Conducerea Sanatoriului a fost prezentă *in corpore* la Păltiniș în luna septembrie 1928, incluzându-i pe colonelul (r) Th. Lassy și custodele slt. Cașolțeanu (venit la odihnă împreună cu soția sa, Ida).

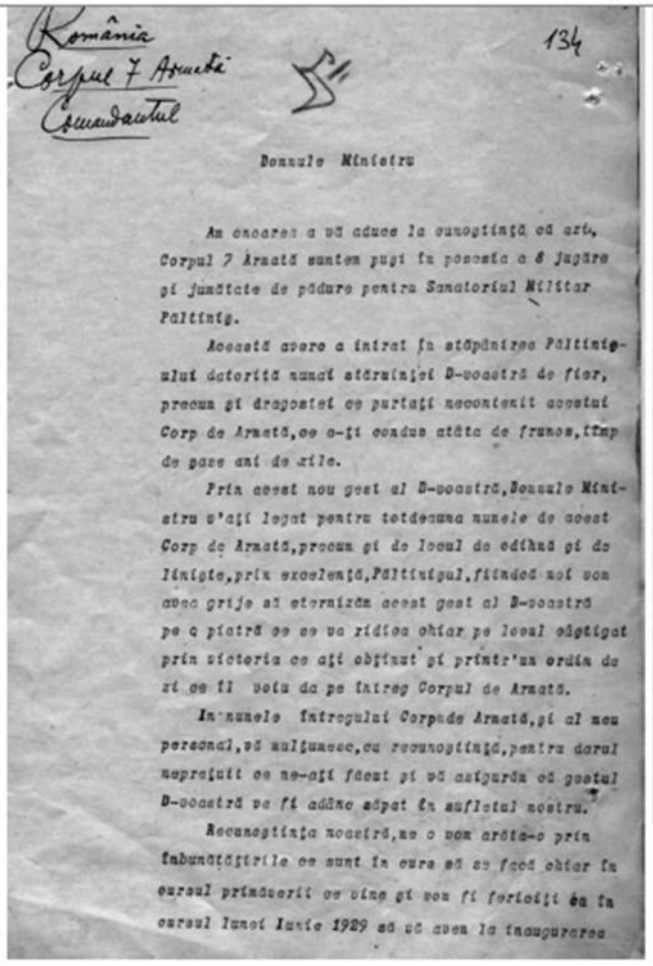

România
Corpul 7 Armată
Comandantul

134

Domnule Ministru

Am onoarea a vă aduce la cunoștință că azi, Corpul 7 Armată suntem puși în posesia a 6 jugăre și jumătate de pădure pentru Sanatoriul Militar Păltiniș.

Această avere a intrat în stăpânirea Păltinișului datorită numai stăruinței D-voastră de fier, precum și drapostei ce purtați necontenit acestui Corp de Armată, ce o-ți condus atâta de frumos, timp de șase ani de zile.

Prin acest nou gest al D-voastră, Domnule Ministru v'ați legat pentru totdeauna numele de acest Corp de Armată, precum și de locul de odihnă și de liniște, prin excelență, Păltinișul, fiindcă noi vom avea grijă să eternizăm acest gest al D-voastră pe o piatră ce se va ridica chiar pe locul câștigat prin victoria ce ați obținut și printr'un ordin de zi ce îl veți da pe întreg Corpul de Armată.

In numele întregului Corp de Armată, și al meu personal, vă mulțumesc, cu recunoștință, pentru darul neprețuit ce ne-ați făcut și vă asigurăm că gestul D-voastră va fi adânc adpat în sufletul nostru.

Recunoștința noastră, ne o vom arăta-o prin înbunătățirile ce sunt în curs să se facă chiar în cursul primăverii ce vine și vom fi fericiți ca în cursul lunei Iunie 1929 să vă avem la inaugurarea

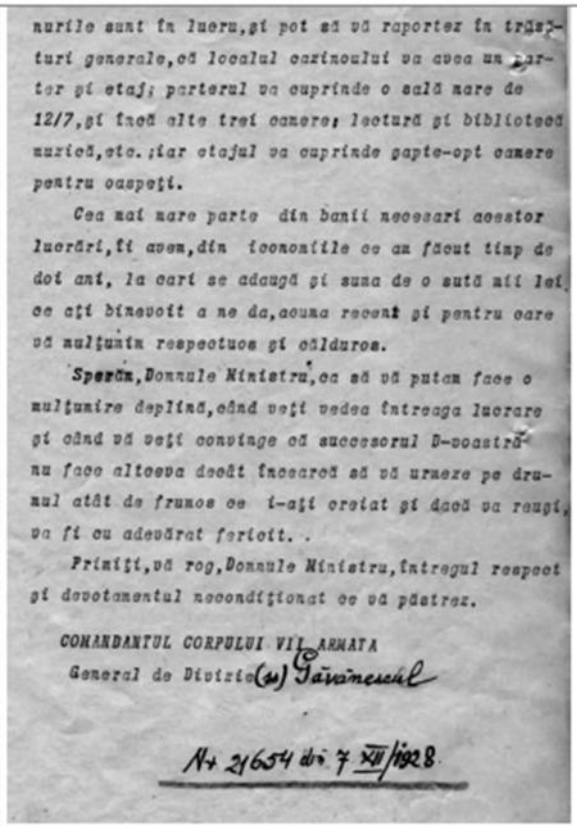

nurile sunt în lucru, și pot să vă raportez în trăsături generale, că localul cazinoului va avea un parter și etaj; parterul va cuprinde o sală mare de 12/7, și încă alte trei camere; lectură și bibliotecă muzică, etc.; iar etajul va cuprinde șapte-opt camere pentru oaspeți.

Cea mai mare parte din banii necesari acestor lucrări, îi avem, din economiile ce am făcut timp de doi ani, la cari se adaugă și suma de o sută mii lei ce ați binevoit a ne da, acuma recent și pentru care vă mulțumim respectuos și călduros.

Sperăm, Domnule Ministru, că să vă putem face o mulțumire deplină, când veți vedea întreaga lucrare și când vă veți convinge că succesorul D-voastră nu face altceva decât încearcă să vă urmeze pe drumul atât de frumos ce i-ați creiat și dacă va reuși, va fi cu adevărat fericit.

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, întregul respect și devotamentul necondiționat ce vă păstrez.

COMANDANTUL CORPULUI VII ARMATA
General de Divizie (ss) Găvănescul

Nr 21654 din 7 XII/1928

Scrisoare de mulțumire către Ministrul de Război, general Henri Cihoschi, trimisă la 7 dec. 1928 de generalul Constantin Găvănescul, comandantul Corpului 7 Armată.

Revenind la problema extinderii spațiilor de cazare, trebuie reamintit că un ajutor determinant pentru extinderea de mai mult timp intenționată a Sanatoriului Militar a fost cel intervenit la 6 august 1928, cu prilejul festivităților inaugurale de la Schit. În cadrul discuțiilor cu înalți oficiali veniți de la București, generalul Cihoski a obținut atunci de la Ministrul Agriculturii și Domeniilor, Constantin Argetoianu, acordarea către Sanatoriu a unui teren în suprafață de 5 iugăre (aprox. 2.89 ha) din rezerva de stat constituită prin expropriere de la comuna Cristian, în condițiile reformei agrare. Terenul reunind porțiuni din parcelele cu nr. top. 182/1/24 și 182/2/6 a fost cedat Sanatoriului *"spre folosință perpetuă"* imediat după aranjament, prin hotărârea Comisiei de ocol Sibiu nr.375/1928 din 15 august 1928. Ulterior, prin ordinul Direcției financiare nr.29772/1928 s-a aprobat Sanatoriului Militar un supliment de 3 iugăre și 1.368 stânjeni pătrați (aprox. 2.23 ha), ridicând totalul la puțin peste 5 ha. Lucrurile au evoluat apoi cu rapiditate în privința preluării terenului de către S.M.P. Deja la 19 august Corpul 7 Armată solicita Sanatoriului Militar prin adresa cu nr.119297 ca *„în vederea precizării celor 5 iugăre pădure în ziua de 21-22 august, vă rugăm a confecționa până atunci 40-50 bucăți de țăruși de aproximativ 1 m lungime și a se pregăti două lopeți și târnăcoape, toate necesare pentru pichetajul limitelor".*

Activitățile curente au continuat fără sincope. Între 16-18 august, atelierul de reparații al Corpului VII Armată a trimis „cu hrană asupra lor pentru 3 zile" doi meșteri care trebuia să lucreze la „instalația apei în pavilionul Domnului General Inspector *Cheltuielile Sanatoriului Militar în 1928. Se observă sumele mari achitate pentru repararea căruțelor deteriorate la transportul din 1927 al stâlpilor pentru rețeaua electrică. Cihoski".*

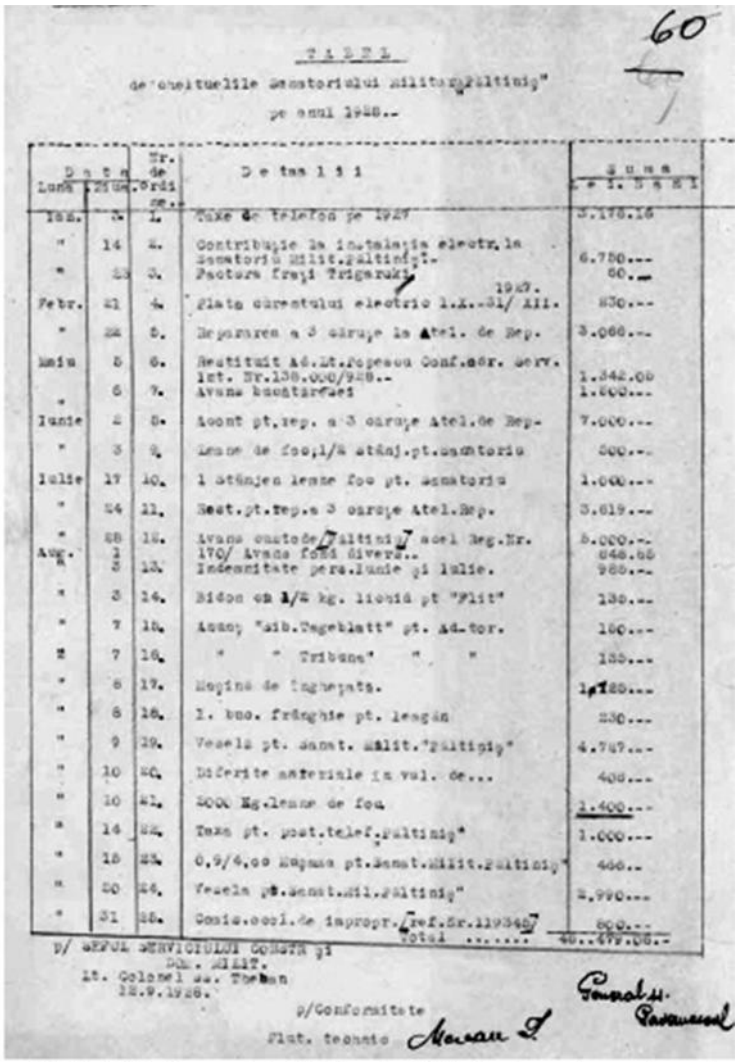

TABEL

de cheltuelile Sanatoriului Militar „Păltiniș"

pe anul 1928..

Data Luna	Ziua	Nr. de ordine	Detaliu	Suma lei bani
Ian.	31	1.	Taxe de telefon pe 1927	3.178.16
"	14	2.	Contribuție la instalația electr. la Sanatoriu Milit. Păltiniș.	6.750.—
"	23	3.	Factura frați Trigaruki 1927.	60.—
Febr.	21	4.	Plata curentului electric 1.I..31/ III.	830.—
"	28	5.	Repararen a 3 căruțe la Atel. de Rep.	3.060.—
Maiu	5	6.	Restituit Ad.Lt.Popescu Conf.ord. serv. int. Nr.138.000/928.—	1.342.00
"	6	7.	Avans bucătăresei	1.000.—
Iunie	2	8.	Acont pt.rep. a 3 căruțe Atel.de Rep.	7.000.—
"	3	9.	Lemne de foc,1/4 stânj.pt.Sanatoriu	800.—
Iulie	17	10.	1 stânjen lemne foc pt. Sanatoriu	1.000.—
"	24	11.	Rest.pt.rep.a 3 căruțe Atel.Rep.	3.819.—
"	28	12.	Avans custode Păltiniș conf. ord. Reg.Nr. 170/ Avans fonti divers..	5.000.— 648.00
Aug.	1 3	13.	Indemnitate pers.Iunie și Iulie.	980.—
"	3	14.	Bidon cu 1/4 kg. lichid pt "Flit"	130.—
"	7	15.	Anunț "Sib.Tageblatt" pt. Ad.tor.	160.—
"	7	16.	" " Tribuna" " "	135.—
"	8	17.	Mașina de înghețata.	1.280.—
"	8	18.	1. buc. frânghie pt. leagăn	330.—
"	9	19.	Vesela pt. Sanat. Milit. "Păltiniș"	4.747.—
"	10	20.	Diferite anteriale în val. de...	400.—
"	10	21.	3000 Kg.lemne de foc.	1.400.—
"	14	22.	Taxa pt. post.telef.Păltiniș"	1.000.—
"	18	23.	0,9/4,oo Benzina pt.Sanat.Milit.Păltiniș"	400.—
"	20	24.	Vesela pt.Sanat.Mil.Păltiniș"	2.990.—
"	31	25.	Comis.ocol.de impropr. Ref.Nr.119369	600.—
			Total	40..479.00

p/ ŞEFUL SERVICIULUI CONTR. şi Sub. Milit.
Lt. Colonel Ad. Tobian
18.9.1928.

p/Conformitate
Șef. tehnic

Cheltuielile Sanatoriului Militar în 1928. Se observă sumele mari achitate pentru repararea căruțelor deteriorate la transportul din 1927 al stâlpilor pentru rețeaua electrică.

Datorită repunerii în funcțiune, mansardării și bunei întrețineri a primei clădiri a Sanatoriului Militar sub comanda la C. VII A. a generalului Cihoski, acest pavilion a fost apelat neoficial câțiva ani sub numele său. Construcția care i s-a datorat în mare măsură a fost însă cea ridicată în timpul ministeriatului său, în 1929, aceasta fiind cea care i-a purtat apoi cu deplin merit, dar neoficial, numele. Trebuie amintit că, în întreaga lună august 1928, generalul Henri Cihoski s-a aflat în concediu la Păltiniș, fiind cazat împreună cu familia la Sanatoriul Militar și achitând pentru cameră aceeași sumă ca oricare alți oaspeți - 1.680 lei/lună. La acel moment, generalul Cihoski îndeplinea o funcție de importanță deosebită la nivel național, fiind Inspector General al Armatei. În această calitate, ar fi putut merge în vacanță în locații mult mai luxoase și mai

scumpe, dar deja vechea sa dragoste pentru Păltiniș și dorința de a evalua amănunțit la fața locului variantele de extindere a Sanatoriului Militar au fost cele care i-au determinat alegerea.

Membrii comisiei de împroprietărire au fost prezenți la Păltiniș conform programării, iar la 22 august comandantul Sanatoriului Militar confirma prezența lor și solicita Corpului 7 Armată plata unei sume de 730 lei reprezentând costul mesei timp de două zile pentru respectiva comisie (în final, s-au decontat 800 lei).

Județul : .....
Comuna : Alba — Scapătă pe baza raport
No. 3 al recepisei
No. 32 al jurnalului
Subsemnatul Perceptor încredințez că am primit
dela Sanatoriul militar Păltiniș
următoarele sume :

	Lei	B.
Pentru întreținerea drumului vicinal, Păltiniș	8150	-
(Art. ..... din buget)		
Pentru		
(Art. ..... din buget).		
TOTAL . .	8150	-

Adică peste tot Lei Opt mii una sută cincizeci
Anul 1928, luna Septembrie, ziua 13
Perceptor
(L. S.)
Văzut de noi
Primar:

Taxa de 8.150 lei, achitată de S.M.P. pe anul 1928 către Pretura Plasei Sibiu, pentru întreținerea drumului „vicinal” Rășinari - Păltiniș.

Poziționarea terenului, măsurătorile și delimitarea acestuia s-au făcut așadar în prezența generalului Cihoski.

Perspectivele de dezvoltare deveniseră evidente prin aprobarea folosinței sau cumpărarea de noi terenuri, așa încât începerea lucrărilor la construirea din temelie a unui nou și modern imobil nu a mai fost amânată. Materiale de construcție au fost parțial comandate încă la începutul verii, în același an, dovedind că decizia de a se ridica noul corp de clădire fusese adoptată încă din primăvară. La 13 iunie 1928 fabrica din Turda elibera o factură pentru ciment Portland în valoare de 29.400 lei, iar alte comenzi în domeniu au fost expediate unor firme din Sibiu cu care Corpul 7 Armată avea mai vechi relații contractuale.

Noul imobil a necesitat fonduri importante, deloc ușor de obținut. Un eveniment important în acest context a avut loc la 10/11 noiembrie 1928, când generalul Henri Cihoski a fost numit la solicitarea Principelui regent Nicolae în funcția de Ministru de Război, în guvernul condus de Iuliu Maniu. Din această înaltă poziție, generalul Cihoski a sprijinit, între alte acțiuni de interes social pentru armată, punerea la punct a unor obiective balneare pentru odihna și recreerea membrilor corpului ofițeresc. S-au realizat atunci sanatorii militare la Sinaia, Tekirghiol și Govora, iar lucrările la Păltiniș au beneficiat de un sprijin deosebit.

O primă măsură prin care ministrul Cihoski a ajutat lucrarea de la Păltiniș a fost preluarea rapidă a posesiei de către Sanatoriul Militar a celor aproximativ 8.5 iugăre de teren aflate în imediata vecinătate, operațiune finalizată la începutul iernii. Comandantul Corpului VII Armată, i-a adresat imediat mulțumiri oficiale pentru ajutorul de excepție. Arhivele militare păstrează scrisoarea adresată de generalul Constantin Găvănescul către ministrul Henri Cihoski la 7 decembrie 1928 (fig. XXX):

„Domnule Ministru, Am onoarea a vă aduce la cunoștință că azi, Corpul 7 Armată suntem puși în posesia a 8 jugăre și jumătate de pădure pentru Sanatoriul Militar Păltiniș. Această avere a intrat în stăpânirea Păltinișului datorită numai stăruinței D-voastră de fier, precum și dragostei ce purtați necontenit acestui Corp de Armată, ce ați condus atât de frumos, timp de șase ani de zile.

Prin acest nou gest al D-voastră, Domnule Ministru, v-ați legat pentru totdeauna numele de acest Corp de Armată, precum și de locul de odihnă și de liniște, prin excelență, Păltinișul, fiindcă noi vom avea grijă să eternizăm acest gest al D-voastră pe o piatră ce se va ridica chiar pe locul câștigat prin victoria ce ați obținut și printr-un ordin de zi ce îl voi da pe întregul Corp de Armată.

În numele întregului Corp de Armată şi al meu personal, vă mulţumesc cu recunoştinţă pentru darul nepreţuit ce ne-aţi făcut şi vă asigurăm că gestul D-voastră va fi adânc săpat în sufletul nostru.

Recunoştinţa noastră ne-o vom arăta-o prin îmbunătăţirile ce sunt în curs să se facă chiar în cursul primăverii ce vine şi vom fi fericiţi ca în cursul lunii iunie 1929 să vă avem la inaugurarea noului cazin pentru ofiţeri. Pentru acest cazin, planurile sunt în lucru şi pot să vă raportez în trăsături generale, că localul cazinoului va avea un parter şi etaj; parterul va cuprinde o sală mare de 12 / 7 şi încă alte trei camere: lectură şi bibliotecă, muzică etc, iar etajul va cuprinde 7-8 camere pentru oaspeţi.

Cea mai mare parte din banii necesari acestor lucrări îi avem, din economiile ce am făcut timp de doi ani, la care se adaugă şi suma de o sută mii lei ce aţi binevoit a ne da, acuma recent şi pentru care vă mulţumim respectuos şi călduros.

Sperăm, Domnule Ministru, ca să vă putem face o mulţumire deplină, când veţi vedea întreaga lucrare şi când vă veţi convinge că succesorul D-voastră nu face altceva decât încearcă să vă urmeze pe drumul atât de frumos ce l-aţi creat şi dacă va reuşi, va fi cu adevărat fericit.

Primiţi, vă rog, Domnule Ministru, întregul respect şi devotament necondiţionat ce vă păstrez. COMANDANTUL CORPULUI VII ARMATĂ, General de Divizie (ss) Găvănescul (Nr. 21654 din 7 XII 1928)

În iarna 1928/1929, la Sibiu s-a iniţiat în mediile militare o campanie de strângere de fonduri pentru noua construcţie de la Păltiniş. În data de 12 februarie 1929, după ora 21, în prezenţa şi sub autoritatea generalului Constantin Găvănescul, a avut loc în saloanele Cercului Militar din Sibiu un ”festival” în folosul Sanatoriului Militar Păltiniş, organizat de o comisie special constituită. S-au trimis circulare către unităţile din zonă, sub semnătura colonelului Schnell, fiind invitaţi să participe toţi ofiţerii şi *„onor. familii”*. A fost un *”bal costumat”* pe care generalul Găvănescu l-a iniţiat în demersul său de a obţine finanţările atât de necesare la Păltiniş în 1929:

„Domnul General Comandant nu se îndoieşte că apelul călduros al Domniei-Sale de mai sus va avea rezultatul dorit, cu atât mai mult că vom fi onoraţi de public select şi numeros civil din Sibiu, precum şi în interesul reuşitei festivalului şi scopului urmărit: de a strânge fonduri atât pentru întreţinerea clădirilor Sanatoriului, cât şi pentru completarea lor în acest an...”

Sanatoriul Militar avea nu numai un scop utilitar, ci şi putere de simbol. Era o vreme a întemeierilor, a unui nou început românesc în Ardealul unde timp de secole românii fuseseră ”toleraţi”, unde nu avuseseră voie să-şi construiască biserici din piatră, ci numai din lemn, unde nu avuseseră voie să se stabilească în centrul marilor oraşe, ci numai în afara acestora, la porţile lor. Păstrarea de către armată în stare de funcţionare a unei instituţii balneare în cea dintâi staţiune din Carpaţi, totodată situate la cea mai mare altitudine, era şi rezultatul unei dorinţe de a menţine vii simbolurile legăturilor de veacuri ale românilor ardeleni cu munţii, cu libertatea şi măreţia lor. Ar fi fost mai uşor pentru Corpul VII Armată să ridice la Păltiniş în 1929 o a doua clădire din lemn, aşa cum tocmai o făcuse cu mult succes Mitropolitul Nicolae Bălan la Sanatoriul său bisericesc. Armata a dorit însă să arate în munţii Cibinului că venise vremea pentru români să nu mai construiască doar din materialele tradiţionale, cândva „tolerate”, ci să zidească pentru veacuri, cu trăinicia betonului şi a cărămizii.

(Va urma)

Cpt. c-dor av. (rtr) **Nicolae Munteanu**

Membru al Filialei Județene Sibiu „Gl. Ilie Șteflea" a ANCMRR

ÎN NOAPTEA DINTRE ANI

„Vreme trece, vreme vine",
După cum spunea poetul,
Şi încetul cu încetul
Totul merge de la sine.
Pleacă un an şi altul vine
Cu nădejdea de mai bine.
Anul vechi cu ale sale,
Să se-nece în pocale
Celui nou, după un rit,
Îi vom spune "Bun venit"!
Noaptea asta să nu treacă
Fără ca să se petreacă,
Să petreacă cum vă spui,
Fiecare cu ai lui.
S-o luăm mai bărbăteşte,
Să vedem cam cum gândeşte
Omul, ce îşi spune-n sine
Despre anul care vine,
De e vesel ori e trist:
lată dar,

UN PESIMIST

Face-ntâi o analiză
Amintindu-şi despre criză
Cât de mult ne-a sărăcit.

Dacă nu s-ar fi ivit
Ce departe ajungeam,
Doamne, câte nu făceam.
Amintindu-şi fără rost
Despre relele ce-au fost.
A-nceput, ca-n inventar
Să le-adune-ndată, dar,
Când la viitor gândi,
Parcă nici nu îndrăzni
Să îşi facă vreun plan
Pentru viitorul an.
S-a lăsat în voia sorţii,
Că-i aproape zoia morţii,
Va veni o vreme, a ciumii
Şi cu ea sfârşitul lumii,
De-aia vrea ca-n urma lui
Să rămână sus pe grui
Preotul din Cetăţuia
Ca să-i cânte aleluia.

Mai departe nu insist,
lată şi

UN OPTIMIST

El gândeşte sănătos
Şi începe sănătos,
Într-o ordine firească,
Cu o vorbă românească:
„Cele rele să se spele,
Cele bune să se adune„
Din ce-a fost să învăţăm,
Răul să înlăturăm
Şi în anul care vine
Să vedem ce e mai bine,
Cum să facem, cum să dregem
Mai întâi să ne-nţelegem
Între noi să fim uniţi
Ca să nu fim umiliţi
De mişei şi paraziţi,
Că ne facem de ocară
Chiar aici la noi în ţară
Că de-o vreme ţara-i plină
De lăcusta cea haină,
De intruşi la noi în casă,
Care pe nepusă masă,
Nechemaţi şi nedoriţi,
Vin ca nişte hămesiţi.
Spun ca ne ajută-n toate,
Dar de fapt ei dau din coate
Şi de orice se agaţă,—
Să se proţăpească-n faţă.
Dacă-i tolerăm, români,
Ne vor deveni stăpâni.
Noi nevoie nu avem
De asemenea blestem.
Leacul cel mai de efect
Este şutul cel tras direct.
Altfel e cu cei loiali
Când cu toţi suntem egali.
Cu aceşti, din orice naţii
Să te ai ca şi cu fraţii
Chiar de-acum din noul an,

Dacă ne bazăm pe-un plan
Poţi porni cu voie bună
După datina străbună
Şi în toată dimineaţa
Îţi întorci spre Ţară faţa
Să saluţi cu-n compliment
Şi îi spui zâmbind "PREZENT"!
Dup-aceia poţi porni
Tot asemenea zi de zi.
Iar acum când toastăm,
Înc-o dată să urăm
Anului căci e grăbit
ANUL NOU, BINE-AI VENIT!

ÎN SINGURĂTATE
(după - Singurătate" de Mihai Eminescu

În căsuţa mea ştiută
E o linişte, încât
Doar singurătatea mută
Îmi mai ţine de urât.

Ispitit de poezie
Şi de dulcile idile,
Am uitat, ea-ntr-o beţie,
Să mănânc, de două zile.

Astăzi însă,cât se poate,
Obligat de-mprejurare,
Las deoparte câte toate
Ca să fac ceva mâncare.

În bucătăria rece
Oale stau pe două rânduri,
Cum nimic nu se petrece,
Le privesc şi cad pe gânduri,

Vasele-s aliniate
Ca soldaţii la paradă,
Lângă cartea de bucate
Stau legumele grămadă.

Vreau mâncăruri felurite
Şi să fie tot ce-mi place.
Le la cele renumite
Pân'la ciorba de potroace

Treaba după ce-am pornit
Felurile rând pe rând,
Liniştea m-a părăsit
Căci mă sâcâia un gând;

Gând rapid ca o săgeată
Mă-ndemna a-mi spune oful
Şi mă pomenesc deodată
Că o fac pe filozoful

Mă întreb, aşa,-ntr-o doară,
Fără niciun gând ascuns,
Nu fac nimănui ocară
Iar aş vrea ceva răspuns;

Creatorul, de ce oare,
A lăsat a ne hrăni
Cât vom exista sub soare
Tot în fiecare zi?

Nu era mai la-ndemână
Să mâncăm după un plan
Doar odat' pe săptămână,
Poate chiar odată-n an?

Pentru-o bună reuşită
Cu de toate,cum să spun,
Cred că cea mai potrivita
Ar fi ziua de Crăciun

Omul cât ar fi de paşnic,
Fie ager,fie bleg,
S-ar hrăni atuncea straşnic,
Să-i ajungă anu'-ntreg

Cufundat 'n acea visare
Parc-aud - ca-n lumea vie –
Printre zgomote neclare
Ţârâit de sonerie

Este Ea. Un zâmbet toată,
Dulce rază luminoasă
Ca de fiecare dată
Rai va fi întreaga casă

Am oprit în loc clipita,
Fug la uşă-n nor plutind,
Tandru să-mi primesc iubita
Şi în braţe s-o cuprind

Dar la uşă-mi stă în cale
Doar pustiul cel hain,
Care-mi toarnă-n suflet jale
Şi în inimă venin.

Cât am stat - nu ţin măsura –
Rezemat de-al uşii toc,
În cuptor s-a ars friptura,
Celelalte-au dat în foc

CALEIDOSCOP REBUSIST

Rubrică de Lt.col.(rtr) **Ioan Augustin Roman**

MEDICALĂ...

DE LA O.R.L. / APARAT
TENTA-TIVĂ / EL ŞI EA
CEI MAI BUNI / DOCTOR DE OASE
STIL VECHI
FRICOS / LA SALON
DORESC / TRATAT / OALĂ
DE TRA-TAMENT / CASE!
LEACURI / TEAMĂ
CIOBANI / LA SORĂ!
BINE EDUCAŢI / PITIC
NETE!
CU MOŢ / CARIE!
ÎN LUME! / ELIPSĂ
IORGA / LA LUCRU! / ÎN FUND!
UŞOR... CENTRAL!
SAU / CU ERITEM
CU MIERE / LA SPITAL
ÎN ATELE
DE NEEVITAT
UNDE NE DOARE / CULESE! / ACŢIUNE
CALMANT
ÎN CHIRIE! / APĂRUT / DE PIATRĂ
O SUTĂ
OS / SIGLĂ / NUME
RADICAL ORGANIC
ARTĂ / PUTERNIC / VIN
DATĂ
PUTER-NICI
FIINŢĂ FA-BULOASĂ / LA CĂŢEL
LEAC / ALBE LA DOCTOR
LA PAT / MEDICAL
ÎN CONT! / ÎNZĂPE-ZIT
USCAŢI DE TOT
PEŞTE ROŞIATIC
SUPRA-FAŢĂ
1/2 LEAC! / DE VIAŢĂ
BOLNAV / MEDICI RENUMIŢI
CUVĂ! / SURORI
CORD
LA SPITAL
RECUNOŞ-TINŢĂ / LA UNGHII
STAN NEAGU
ACRIŢI / LA FIX!
A FACE TABĂRĂ / FIRIŞOR
VESELI
LA SERINGĂ
LEAC AROMAT
ÎN PĂR

1996 MULTIPLA CAMPIOANĂ
RADICAL CHIMIC
PE BANCĂ CRUSTACEU
VEŞNIC
ÎN PLASĂ! ÎN LARG! NUME
... GÖTEBORG
LOCUL 2
1986 ŞI 1987
POZITIV? BUN ÎN TEREN
CU EA MULTE
INFANTERIE
KARATEKA 51!
RECE! 1994 ŞI 1998
STADION HIDROCARBURĂ
LA MADRID! PATURĂ
MOENCHEN 1975 ŞI 1979
ACUTE!
DESE! CULESE!
ALBA 10... DEBUT LA CM '98
INTER 1997 ŞI 1993
... MADRID 0-0
BAZIN GERMAN
UŞOR... LA CENTRU! 1997
BA TOTTENHAM ...1972 ŞI 1985
NELLY ...
SHALKE... ÎN SALĂ!
CUTIE! LOVITURĂ
ÎN FORMĂ!
ÎN BAIE! IFK... 1982
FINAL... LA GRECI SODIU
EXCLAMAŢIE CONCERN PEŞTE MIC
MULTIPLĂ CAMPIOANĂ
ÎN FRIG!
CAIETE!
1995 ŞI 1999
PETE! MECI
ÎN LIGĂ! NEON
CURSIVE NAPOLI LUCRARE
AFLUENT DUNĂREAN
ÎN ZORI!
CĂMĂŞI
MIOARE
JUVE... ÎN AUT!

CUPELE UEFA

RADU ANESTIN

Col. (rtr) **Victor Neghină**
Membru al Filialei Județene Sibiu
„Gl. Ilie Șteflea" a ANCMRR

Două pasiuni gemene – izvorul împlinirilor şi bucuriilor mele de o viață

Cu această destăinuire a răspuns col.(rtr) Nicolae Crăciun camarazilor săi din asociație, când aceștia l-au omagiat la împlinirea frumoasei vârste de 92 de ani, din care 36 de ani i-a dedicat slujirii țării şi armatei, călăuzit de sacra deviză Patrie – Onoare – Demnitate. A doua mea pasiune în aceşti ani a fost şi a rămas, ca și prima, cea de colecționar de valori tridimensionale din diferite domenii ale vieții. Vă invit, dragi camarazi, să-mi treceți pragul apartamentului și să ne bucurăm împreună de strădaniile mele în calitate de colecționar.

Primele felicitări i-au fost adresate de col.(rtr) Ion Părean, președintele filialei sibiene care, încărcat de bucuria momentului, s-a adresat fostului său instructor (lector) în cuvinte răscolitoare: „În numele celor 27 de promoții de ofițeri, la care ați pus câte o picătură din viața dvs., vă adresez mulțumiri pentru pasiunea și înaltul profesionalism cu care ne-ați descoperit secretele obținerii de rezultate foarte bune în poligoanele de tragere. Ați rămas pentru noi un exemplu viu de instructor și educator în pregătirea foștilor elevi. La Mulți Ani! Sănătate! Să vă avem alături de noi și să vă sărbătorim și la 100 de ani!" Încântat de emoția momentului, de spiritul camaraderesc cu care l-au omagiat camarazii din filială, le-a declarat acestora: „Vă mulțumesc din tot sufletul, dragi camarazi, pentru bucuriile ce mi le-ați transmis de ziua mea de naștere și vă declar că dacă va suna goarna voi răspunde prezent, pentru că în venele corpului meu curge sânge de infanterist al armatei române."

După câteva zile trecute de la acest moment omagial, am fost primul dintre camarazi care i-a răspuns invitației de a-i fi oaspeți, trăind împreună clipe de bucurie în ambianța depănării amintirilor de-o viață cât a fost ofițer și să-i admir colecția de valori pentru care a trudit o viață, bucurându-se de sprijinul și încurajările regretatei sale soții, Iolanda. De la primul pas făcut în apartamentul său, am trăit emoția că mă aflu în ambianța unei expoziții sau într-o casă de țărani din Mărginimea Sibiului. Pereții apartamentului, la partea superioară, sunt împodobiți cu farfurii de ceramică pictată, sub acestea aflându-se multe icoane cu scene biblice, reproduceri de pe operele marilor pictori români Nicolae Grigorescu, Ion Andreescu, Theodor Aman, Dumitru Paciurea, colonel Valentin Tănase, directorul Studioului de Arte Plastice al Armatei și alții. Între aceste bijuterii se regăsesc și zeci de fotografii înrămate care îi reproduc și punctează principalele momente din viața militară și de familie, din diferite situații pe care le-a trăit cât a fost ofițer, dar și din cadrul filialei.

După o sumară trecere în revistă a complexului expozițional, ne-am așezat la o masă și mi-a depănat firul vieții sale, cu cele mai importante momente trăite în cei 92 de ani.

Nicolae Crăciun a văzut lumina zilei la 11 noiembrie 1927, în comuna Câmpoiești din plaiul de istorie și legendă vrâncean. Mama sa a fost casnică, iar tatăl său, militar de carieră în legiunea de jandarmi din Tecuci, cu care a participat la luptele purtate de armata română de la 22 iunie 1941 până la 9 mai 1945. A urmat școala primară în comuna natală, apoi a absolvit liceul Ferdinand I din Rm. Sărat. În mediul familiei, tânărul Nicolae Crăciun a beneficiat de o educație aleasă în spiritul dragostei de învățătură, de țară, precum și sentimentul de dragoste pentru armată. Această educație aleasă și-a pus amprenta pe întreaga lui carieră militară, în comportarea în societate și în familie. După absolvirea liceului, dintre toate ofertele vieții și-a ales pe cea de militar, alegere care i s-a potrivit și care i-a adus cele mai frumoase și dorite împliniri de o viață. După absolvirea liceului, pașii l-au purtat spre orașul de pe Cibin. Aici a dat examen de admitere la Școala Militară de Ofițeri Activi Infanterie „Nicolae Bălcescu”. A reușit printre primii patru candidați dintre cei 100 care au fost înscriși la examenul de admitere. Anii de școală militară au trecut repede, precum un vis frumos. În vara anului 1952, a susținut examenul de absolvire, fiind clasat și de această dată printre primii 7 absolvenți, cu întâiul grad de ofițer locotenent. Datorită rezultatelor obținute pe parcursul anilor de școală și la examenul de absolvire al școlii, a fost repartizat în Școala Militară de Ofițeri Activi Infanterie din garnizoana Sf. Gheorghe, încadrat în funcția de comandant de pluton la elevii din anul III de învățământ. În această primă funcție, s-a remarcat prin valențe de foarte bun instructor și educator al viitorilor ofițeri activi. Activitatea desfășurată în această școală i-a fost apreciată cu calificativul maxim de foarte bine. Cum în acei ani, în armată era o mare fluctuație în rândul cadrelor active și o instabilitate a acestora, tânărul locotenent nu a fost ocolit de acest fenomen. Astfel, din anul 1953 până în anul 1962, când a ajuns în garnizoana Sibiu, pașii carierei militare l-au purtat în 6 garnizoane: Iași, București, Mihai Kogălniceanu, Oradea, Jebel și Făgăraș. În aceste garnizoane, cu excepția celei din Făgăraș, a îndeplinit funcția de comandant de pluton în regimente de infanterie.

În garnizoana Făgăraș, a urmat cursul de comandant de companie, la Centrul de Instrucție Infanterie și Vânători de Munte „General Constantin Prezan”. Ca urmare a rezultatelor obținute la absolvirea cursului, de acum locotenent major Nicolae Crăciun a fost încadrat instructor (lector) în catedra de pregătire militară a ofițerilor cursanți. În această funcție a predat disciplinele Instrucția Tragerilor și Topografia. În paralel, a îndeplinit și funcția de comandant de companie a ofițerilor cursanți. Aici, îndeplinind termenul, a fost avansat la gradul de căpitan apoi a absolvit cursul de ofițeri superiori. La începutul anului de învățământ militar 1962, a fost mutat în garnizoana Sibiu, la Școala Militară de Maiștri Subofițeri Activi „Gheorghe Lazăr”. A fost încadrat în catedra de pregătire militară a viitorilor maiștri subofițeri, cărora le-a predat Instrucția Tragerilor. După un an de activitate în această școală, respectiv în anul 1963, la începutul anului de învățământ

militar, a fost mutat în Școala Militară de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu” din garnizoana Sibiu și încadrat în catedra de pregătire militară a viitorilor ofițeri activi. Și aici a fost instructor la specialitatea Cunoașterea Armamentului și Executarea Tragerilor. În această funcție și-a adus contribuția la pregătirea a 27 de promoții de tineri locotenenți. Cât a îndeplinit funcția de instructor în această catedră, a fost apreciat de șefii săi direcți cu calificative superioare (foarte bine). Foștii săi elevi l-au apreciat și l-au iubit ca pe un adevărat frate mai mare sau chiar ca pe un adevărat părinte. În această funcție s-a afirmat atât ca un foarte bun instructor, dar și un distins educator al viitorilor ofițeri activi. În anul 1985, după aproape 40 de ani de carieră militară, a fost trecut în rândurile cadrelor în rezervă. În cadrul catedrei a fost avansat la termeni la gradul de maior și de locotenent colonel. Gradul de colonel în rezervă i-a fost acordat în cadrul Asociatei Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere „General Ilie Șteflea” din Sibiu.

Nu va uita cât va trăi momentul trecerii în rândurile cadrelor în rezervă, moment care s-a petrecut în fața întregului personal al școlii militare, când a fost felicitat de către comandantul școlii și i-a fost înmânată Diploma de Onoare pentru activitatea desfășurată în pregătirea generațiilor de absolvenți ofițeri activi.

Mi-a mărturisit că, dacă ar fi posibil să ia viața de la început, tot carierei militare și-ar dedica-o, pentru că aceasta i-a adus cele mai mari împliniri și bucurii, așa cum a visat în anii adolescenței.

După depănarea firului vieții de militar activ, m-a invitat să-i trec în revistă colecția, rod al unei activități de peste 30 de ani. Pentru a-i prezenta în amănunțime colecția mi-ar trebui mult spațiu tipografic. Aceasta însumează 8 domenii din viața socială. Am căzut de acord cu gazda să mă refer în modul cel mai concentrat în prezentarea colecției.

1. Prima secțiune o reprezintă *colecția de cartografie*. Aceasta cuprinde exemplare de hărți cu organizarea administrativă a teritoriului României din cele mai vechi timpuri, începând cu regatul daco-getic și până în anul 1968, la ultima organizare administrativă a țării, pe raioane, municipii, comune și sate. În cadrul acestei colecții se regăsesc și hărțile geografice ale județelor țării. Județul Sibiu este prezentat și în perioada când era organizat pe „scaune”. La aceasta se adaugă colecția de ghiduri turistice reprezentând județele țării.

2. Următoarea secțiune a colecției o reprezintă cea a revistei Magazin Istoric, de la reapariția lui până în anul 1967, acestea fiind ordonate în 7 volume, legate la tipografie. În 2020 vor fi grupate în alte volume.

3. De pe rafturile bibliotecii care acoperă un perete și ale unei vitrine, îți încântă privirile cu raze argintii colecția de flori de mină. Aceasta cuprinde exemplare de la mărimea unui pumn până la bulgări de 3-4 kg.

4. Într-o altă vitrină se regăsește colecția cu semne onorifice acordate în armata română în timp de pace și de război, începând de la domnitorul A. I. Cuza și până în prezent. În cadrul acestei colecții se regăsește și medalia „Crucea Serviciului Credincios” și alte medalii cu care a fost onorat tatăl său pe timpul cât a participat la campaniile armatei române în cel de-Al Doilea Război Mondial. Și tot în cadrul acestei colecții se regăsesc și cele trei Ordine primite de Nicolae Crăciun în perioada cât a fost ofițer activ, precum și unele însemne onorifice oferite de foștii săi elevi cu prilejul întâlnirilor colegiale în ultimii ani la Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu. Între aceste repere onorifice se regăsesc și peste 10 medalii obținute de Nicolae Crăciun încă din anii cât a fost elev în școala militară, cu prilejul participării la întrecerile sportive aplicativ-militare din armată, la care a fost prezent în loturile de atletism, instrucția tragerii și orientare cu

busola în teren împădurit. Și tot în cadrul acestei colecții se regăsesc și medaliile cu care a fost recompensat cu prilejul concursurilor de alpinism sportiv organizate de Cercul de Alpinism „Cindrelul” de pe lângă Școala Militară de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu”, cerc din care a făcut parte câțiva ani și după trecerea în rândul seniorilor militari.

5. Următoarea secțiune a colecției este reprezentată în cuprinsul a 4 albume, în care se regăsesc zeci de diplome cu care a fost onorat Nicolae Crăciun cât a fost elev și ofițer activ, precum și în cadrul asociației. Și tot în cadrul acestei colecții de diplome se regăsesc și cele oferite de foștii săi elevi cu prilejul întâlnirilor colegiale desfășurate la Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, la care a fost prezent printre cei mai de seamă invitați ai acestora. Aici se mai regăsesc și diplomele obținute în cadrul manifestărilor cultural-artistice la care a participat cât a fost elev în școala militară și în garnizoanele prin care l-au purtat valurile carierei, de la gradul de locotenent până la gradul de căpitan, în cercurile militare (casele armatei), în cadrul formațiilor de dansuri populare, declamator, solist de muzică populară, participant în formațiile de teatru artiști amatori. A fost nelipsit la festivalurile cultural-artistice desfășurate în armată, prilej de a-și pune în valoare și valențele artistice fiind răsplătit cu zeci de diplome.

6. O secțiune a colecției, care încântă prin bogăția ei, este cea de numismatică, care cuprinde monezi și bancnote care au circulat în economia României de la domnia lui A. I. Cuza până la reforma monetară din 15 august 1947. Trăiești un sentiment de bucurie când, de pe bancnote, îți zâmbesc reginele României, învești cu ii cusute cu măiestrie de țărăncile din diferite zone etnofolclorice ale țării. O subsecțiune o colecției se regăsește în câteva albume care reprezintă cetățile, castelele, palatele, mănăstirile și alte edificii de importanță istorico-arhitecturală din arhitectura României. Și tot în cuprinsul unor albume se regăsesc imaginile caselor memoriale ale unor mari scriitori, istorici și alte personalități ale poporului român. În cadrul acestei subcolecții nu lipsesc casele memoriale ale familiei Mihai Eminescu din Ipotești, Ion Creangă din Humulești și bojdeuca din Copou, Iași, Sadoveanu, A. I. Cuza, I. L. Caragiale, Gheorghe Lazăr, Anton Pan, Liviu Rebreanu, Aurel Vlaicu, Traian Vuia, C-tin Noica, C-tin Brâncuși și altele. La această colecție se adaugă și reproduceri ale celor mai importante opere de artă monumentală eroică, aflate pe întinsul țării, care reamintesc de sacrificiile armatei române în războaiele purtate pentru apărarea ființei poporului român și a granițelor României.

7. În bogata colecție de fotografii, se regăsesc și cele care îl reprezintă pe colonelul (r.) Nicolae Crăciun începând cu anii copilăriei și până în prezent. Această colecție însumează peste 200 de fotografii, așezate pe secțiuni în raftul unei biblioteci. Între acestea se regăsesc și fotografiile care îl reprezintă la toate ceremonialele militar-religioase la care a participat după anul 1989, desfășurate în garnizoana Sibiu, precum și în structurile militare din Sibiu. Col.(r.) Nicolae Crăciun este nelipsit de la principalele momente din viața Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, precum deschiderea noilor ani de învățământ militar universitar, depunerea jurământului de către tinerii studenți, sărbătorirea Zilei Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, avansarea promoțiilor și alte momente. De consemnat faptul că, la fiecare ceremonial, col.(rtr.) Nicolae Crăciun își ornamentează umerii cu o eșarfă tricoloră, stând alături de reprezentanții administrației locale.

Prezintă un interes deosebit și fotografiile care îl reprezintă pe col.(r.) Nicolae Crăciun în diferite momente importante din viața asociației, precum excursiile organizate în țară și peste hotare în Bulgaria, Cehia, Ungaria, Serbia, Republica Moldova, Italia și altele.

În încheierea acestei frumoase povești adevărate, consemnăm faptul că, pentru a-și îndeplini în cele mai excepționale condiții obligațiile profesionale cât a fost ofițer activ și în realizarea celei de-a doua pasiuni, cea de colecționar, col.(r.) Nicolae Crăciun s-a bucurat de înțelegerea și sprijinul distinsei sale soții, Iordana, care l-a înțeles, i-a apreciat pasiunea și l-a ajutat în realizarea acestor performanțe, asigurându-i toate condițiile de viață pentru îndeplinirea obligațiilor profesionale. Pentru realizarea bogatei sale colecții, Nicolae Crăciun a parcurs țara în lung și-n lat la volanul Daciei 1300, având alături de el pe distinsa lui soție, Iordana.

Încheiem, afirmând că neobositul col.(rtr.) Nicolae Crăciun constituie o mândrie pentru camarazii săi din filială, dar și un exemplu demn de urmat de generațiile de cadre militare active de azi și de mâine.

Vă oferim câteva fotografii din colecția sa care îl reprezintă în ambianța unor momente importante din viața lui militară, de familie și de senior al armatei române. Îndemn camarazii mei din filială să-i treacă pragul apartamentului și să admire bogata și frumoasa lui colecție.

Pentru aceste împliniri pe plan profesional și în calitate de colecționar, col.(rtr.) Nicolae Crăciun se mândrește că și-a făcut datoria față de țară și armată și că și-a împlinit și pasiunea de colecționar visată încă de pe băncile școlii militare. Această bogată colecție, după cum mi-a declarat, o va lăsa drept zestre fiicei sale și unicului nepot care își vor aduce aminte de tatăl și bunicul lor.

La Mulți Ani, stimate camarad col.(rtr.) Nicolae Crăciun și felicitări pentru tot ceea ce ați realizat în viață, în calitate de ofițer activ, distins familist și demn camarad al asociației seniorilor militari sibieni!

1. Excursia din **26-27 ianuarie 2019** - pe traseul: Sibiu – Sebeș - Deva – Brad - Țebea – Vârfurile - Ștei – Rieni – Chișcău **Peștera Urșilor** // Chișcău - Ștei – Bănița – Arieșeni – Albac – Vidra de Sus (Avram Iancu) – Câmpeni – Lupșa (mănăstirea) – Baia de Arieș - Buru – Rimetea – Cheile Vălișoarei (Aiudului) – Aiud – Teiuș - Alba Iulia – Sebeș - Sibiu;

2. Excursia din **2 martie 2019** - pe traseul: Sibiu – Valea Oltului - Mănăstirea Cozia – Râmnicu Vâlcea – Păușești Măglași – Mănăstirea Sărăcinești – Cheia – Schitul Iezer – întoarcere la Râmnicu Vâlcea – Ocnele Mari (salina) – Mănăstirea Govora – Băile Govora (masa de prânz la restaurantul „Cascade") – Pietrari – Păușești Otăsău – Mănăstirea „Dintr-un Lemn" – Frânceşti – Băbeni – Râmnicu Vâlcea – Sibiu;

3. Excursia din **30 martie 2019** - pe traseul: Sibiu – autostrada – Simeria – Călan – Hațeg – **Mănăstirea Prislop** – Hațeg – Petroșani – Defileul Jiului – Mănăstirea Lainici – **Târgu Jiu** (Monumentele C. Brâncuși) – Mănăstirea Polovragi – Horezu – Mănăstirea Hurezi – Costești – Mănăstirea Bistrița – Râmnicu Vâlcea – Valea Oltului – Sibiu;

4. Excursia din **5-10 aprilie 2019** - pe traseul: Sibiu – Deva – Lipova – Arad – vama Nădlac – Makó- Szeged – S. Budapesta (Zalakaros Hotel „Karos SPA") // – S. Maribor – **Liubljana** – **Peştera Postojna** (Postojnska Jama) – N. Trieste (**Castelul Miramare**) – Padova (Rubano Hotel „La Bulesca") // **Padova – Verona – Milano** – retur la Padova (San Dona di Piave Hotel „Kristall") // Padova – **Veneția** și insula **Murano** – Padova // Padova – N. Trieste – V. Liublijana – S. Maribor **– Pécs** (Hotel „Palatinus") // Pécs – S. Szeged – Arad – N. Lugoj – Făget – Deva – Sebeș - Sibiu;

5. Excursia din **17-19 mai 2019** - pe traseul: Sibiu - (autostradă) - Sebeș -E. Simeria – Hațeg – Sarmizegetusa – Caransebeș - Mehadia – Băile Herculane – Orșova – **Drobeta-Turnu Severin** // Drobeta-Turnu Severin – **Orșova** (croazieră pe Dunăre; mănăstiri) - Drobeta-Turnu Severin // Drobeta-Turnu Severin – Orșova – Dubova – Berzasca – Moldova Nouă – Pojojena - Oravița – Anina – Reșița –Caransebeș - Hațeg – Călan – E. Simeria – (autostradă) – Sebeș - Sibiu;

6 Excursia din **6-11 iunie 2019** - pe traseul: Sibiu – Râmnicu Vâlcea – Pitești – A1 – București – A2 – Drajna – Slobozia - Țăndărei – Podul Giurgeni-Vadu Oii – Hârșova – Topolog – Cataloi – **Tulcea (Hotel „Egreta")** // Tulcea (pe șalupe) – Canalul 36 – Lacul Nebunu' – Rezervație – Tulcea // Tulcea – Babadag – Cemurlia de Jos – Jurilovca – (pe șalupe) Lacul Razim (Golovița) – Gura Portiței – Plaja (Marea Neagră) – Gura Portiței – Jurilovca – Cetatea Enisala – satul Enisala – Sarichioi – Tulcea // Tulcea – Mahmudia – Murighiol – (pe șalupe) – satul Uzlina – Crișan – Letea – Sulina – Plaja Sulina – Murighiol – Tulcea // Tulcea – Mănăstirea Saon – Niculițel – Mănăstirea Cocoș - Niculițel – Telița – Mănăstirea Celic Dere – Cataloi – Tulcea // Tulcea – Hârșova – Podul Vadu Oii-Giurgeni – Slobozia – Urziceni – Ploiești – Sinaia – Predeal – Pârâul Rece – Râșnov – Ghimbav – Codlea – Făgăraș - Sibiu;

7. Excursia din **23 iunie-2 iulie 2019** - pe traseul: Sibiu – Râmnicu Vâlcea – Drăgășani – Craiova – Calafat – V. Vidin – **Sofia** (Hotel Moscow 3*// Sofia – vama Kulata – Serres – V. Salonic (Thessaloniki) – S. Ioannina – Igoumenitsa (portul) – trecerea cu ferry-boat-ul – Corfu Town (Kerkira) – **Roda** (**Hotel Roda Beach 5*)** // Roda – Kassiopi – Ypsos – Corfu – Gastourion (Palatul Achillion) – Corfu – **Roda** // Roda – Sidari („Canal d'amour") – Roda // Roda – Corfu - trecerea cu ferry-boat-ul la Igoumenitsa – S. Ioannina – Serres –

vama Kulata – V. Sofia – Plevna – Ruse – Giurgiu – Bucureşti - autostrada A1 – Piteşti – Râmnicu Vâlcea – Sibiu;

8. Excursia din **13 iulie 2019** - pe traseul: Sibiu – Sebeş - Petreşti - Şugag – Barajul Tău – Mănăstirea Oaşa – Barajul lacului de acumulare Oaşa – cabanele Obârşia Lotrului – Mănăstirea Obârşia Lotrului – E. Stâna din Ştefanu – Creasta Munţilor Parâng – pasul Urdele (cota maximă a şoselei 2145 m) – **staţiunea Rânca** (jud. Gorj) – întoarcere la Obârşia Lotrului – Vidra – Voineasa – Mănăstirea Malaia – Brezoi – Câineni – Sibiu;

9. Excursia din **26 – 31 iulie 2019**. Sibiu – Deva – N. Lugoj – Arad – vama Nădlac – Szeged – **Budapesta** // Budapesta – Krakow (Cracovia) **Castelul Wawel** - Wieliczka (**Salina Wieliczka**) – **Krakow** /2 nopţi/ Krakow - Warszawa (Varşovia) – **Lodz** // - Czestochowa (**Mănăstirea Jasna Gora**) - Brno – Bratislava – **Gyor** // Gyor – Szeged – Nădlac – Arad – Deva – Sibiu;
10. Excursia din **10-11 august 2019**: Sibiu – Avrig – Cârţişoara – Transfăgărăşan (Bâlea Lac, Barajul lacului Vidraru etc.) – Căpăţâneni – **Curtea de Argeş** (Hotel „Posada”+ cămin militar) // Curtea de Argeş - Domneşti – Mănăstirea Corbii de Piatră – Nucşoara – Domneşti - Aninoasa (mănăstirea) – **Câmpulung Muscel** (mănăstirea Negru Vodă) – Nămăeşti (mănăstirea şi casa memorială G. Topîrceanu) – Mausoleul Eroilor de pe dealul Mateiaş – Rucăr – Bran – Vulcan – Codlea – Făgăraş – Sibiu;

11.Excursia din **3-7 septembrie** a.c. a fost pe următorul traseu: Sibiu – Mediaş - Târgu Mureş - Bistriţa – Pasul Tihuţa - Vatra Dornei – Muntele Rarău (Pietrele Doamnei) – Câmpulung Moldovenesc – Gura Humorului (mănăstirile Voroneţ şi Humor) – întoarcere şi înnoptare la **Câmpulung Moldovenesc** (Hotel „Eden”) // Câmpulung Moldovenesc – Sadova – Mănăstirea Moldoviţa – Mănăstirea Sucevița – Marginea – Rădăuţi (mănăstirea Bogdana) – Mănăstirea Putna şi Chilia lui Daniil Sihastru) – înnoptare la Pensiunea „Putna-Dorina” // **Putna** – Rădăuţi – Siret – Vama Siret – Cernăuţi – Boian – Hotin (Cetatea Hotin) – Mănăstirea Bănceni – Cernăuţi (Universitatea; casa şi mormântul lui Aron Pumnu etc.) – înnoptare la Hotelul „Bucovina” din **Cernăuţi** // Cernăuţi – Vama Siret – Rădăuţi – Marginea – Câmpulung Moldovenesc – Pasul Prislop – Borşa – Moisei – Săcel – Bogdan Vodă – Mănăstirea Bârsana – Ocna Şugatag – Cavnic – Baia Sprie – **Baia Mare** (Hotel „Rivulus” // Baia Mare – Târgu Lăpuş - Mănăstirea Rohia – întoarcere la Târgu Lăpuş - Dej – Gherla (mănăstirea Nicula) – E. Cluj-Napoca – Turda – Mănăstirea Dumbrava – Aiud – Teiuş - E. Alba Iulia – Sebeş - Sibiu;

12. Excursia din **9-16 octombrie 2019** a fost pe traseul: Sibiu – Piteşti – Bucureşti (aeroportul Otopeni) – **Tel Aviv** (aeroportul Ben Gurion din Israel) – Golful Jaffa (Tel Aviv-Yaffo) – Lod (Biserica Sf. Gheorghe) – Mănăstirea

Hozeva (Deşertul Iudeii) – Mănăstirea Sf. Gherasim – Râul Iordan (locul botezului Mântuitorului) – Ierihon (Aşezământul Românesc; Muntele Ispitirii etc.) – Qumran – Marea Moartă – **Bethleem** (Biserica Naşterii Mântuitorului; Biserica Sf. Ecaterina; Biserica Câmpul Păstorilor etc.) – Muntele Tabor (Biserica Schimbării la Faţă, Sf. Ilie etc) – Capernaum (Biserica Sf. Petru şi Pavel) – Magdala - croazieră pe Marea Galileii **– Ierusalim** (Biserica Înălţării; Muntele Măslinilor; Grădina Ghețimani, Biserica Tuturor Națiunilor (Agoniei); Biserica Mormântul Maicii Domnului; Cetatea Ierusalimului; Biserica Sionului; Drumul Crucii (Via Dolorosa); Biserica Golgotei; Piatra Mirungerii; Biserica Sf. Mormânt (Învierii); Zidul Plângerii etc.) – **Nazareth** (Biserica Sf.Arh. Gavriil; Fântâna Mariei; Biserica Sf. Iosif etc.) – Cana Galileii (Biserica Nunții) – Cezareea – Haifa (Grădinile Bahai) – Samaria (Templul; Temnița Sf. Ioan Botezătorul; Ruinele Palatului lui Irod cel Mare etc.) – Pustiul Iudeii (Mănăstirile Sf. Teodosie şi Sf. Sava) - Betunia (Biserica şi Mormântul lui Lazăr) Bethleem (locul de cazare în toate nopțile: Hotel „Manoly Plaza”) – Ierusalim – Tel Aviv – Bucureşti – Râmnicu Vâlcea – Sibiu.

13. Excursia din **9 noiembrie 2019** a fost pe traseul: Sibiu- Orlat – Sălişte – Sebeş - Orăştie – Costești – Grădiștea de Munte – **Sarmizegetusa Regia** – Costeşti – Cetățuia Costești – Orăştie – Pianu de Jos – Pianu de Sus – Strungari (Mănăstirea Sf.Ioan) – **Mănăstirea Afteia** – Sebeş - Sibiu;

14. Excursia din **12-17 noiembrie 2019**, la Istanbul, pe traseul: Sibiu – Râmnicu Vâlcea – Piteşti – Bucureşti – Giurgiu – Ruse (Bulgaria) – Veliko Tarnovo – Stara Zagora – Edirne (Turcia) – **Instanbul** – retur pe acelaşi traseu. În Instanbul am vizitat: Croazieră spre Bosfor şi Cornul de Aur; Coloana lui Constantin; Hipodromul bizantin sau Piața Sultanahmet (Obeliscul egiptean; Fântâna Kaiserului Wilhelm; Coloana şerpilor, Coloana lui Justinian etc); Moscheea Albastră; Muzeul Topkapî; Hagia (muzeul) Sf. Sofia; Marele Bazar; croazieră pe Marea Marmara Insula Buyukada (Insula Prinților); Fabrica de haine din piele „EMELDA” etc.

15. Excursia din **27-30 noiembrie 2019**, în Serbia, pe traseul: Sibiu – Deva – N. Lugoj – **Timişoara** (cazare la Hotelul „Aurelia” // Timişoara – Jebel – vama Moravița - Vršac (Vârşeț) – Pančevo – **Beograd** (Belgrad) (cazare la Hotel „Jugoslavia”) // Belgrad – Pančevo – Veliko Gradište – Golubac (Cetatea Golubăț) – Clisura Dunării (malul sârbesc) – Donji Milanovac – vama Porțile de Fier I – **Drobeta Turnu Severin** (Hotel „Traian”) // Drobeta Turnu Severin – Orşova – Mehadia – Caransebeş - Ulpia Traiana Sarmizegetusa – Hațeg – E. Simeria – Sebeş - Sibiu;

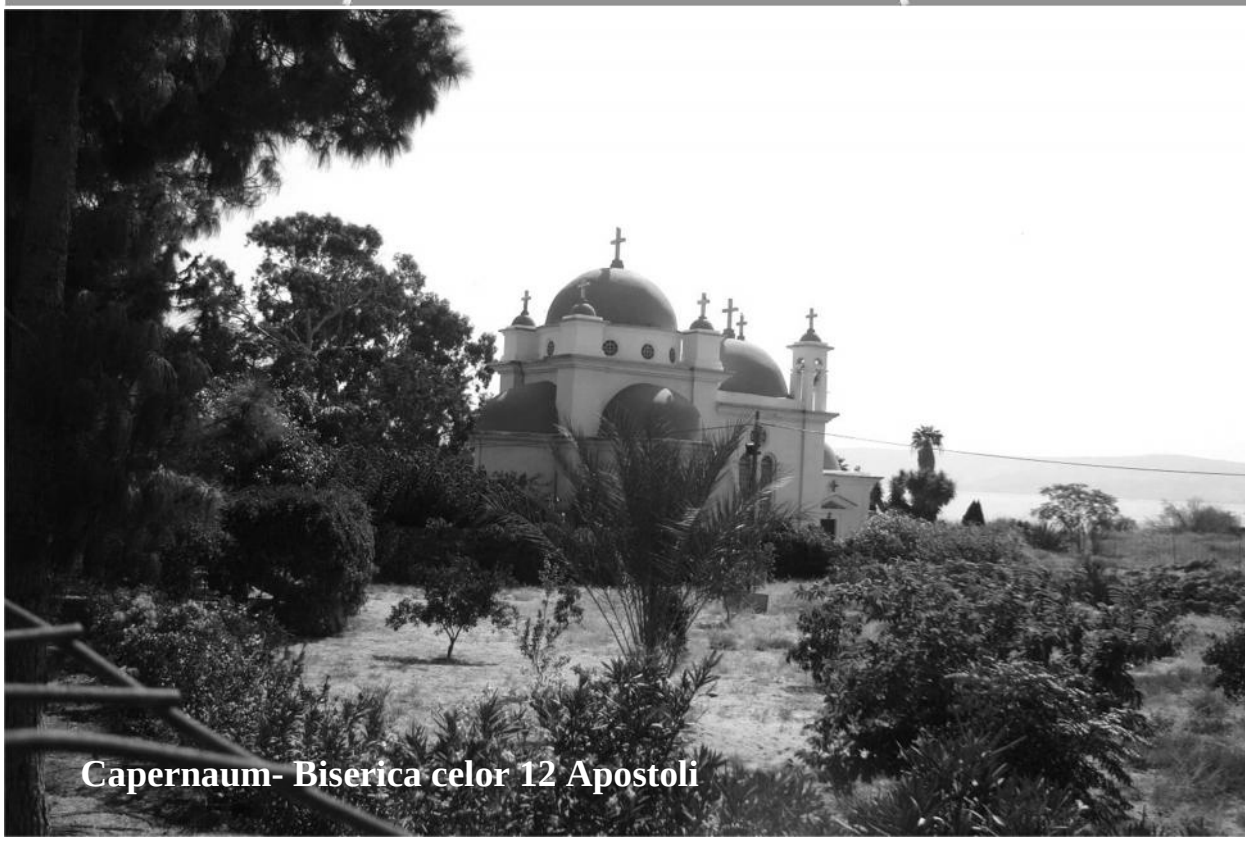

Capernaum- Biserica celor 12 Apostoli

Rezolvare rebus „La pas prin Sibiu” - Rezervistul nr.23 (iulie –septembrie)
international, cartier, ur, po, atac, utilaje, un,arini, ulb, ursi, ostean, r, naiva, te, simu, ill, rn, rati, k, revista, br, te, ape, malamen, anuntata, sat, ari, aun, ta, th, staul, editura, aa, festivalul.

În atenţia colaboratorilor:

POŞTA REDACȚIEI

Stimaţi colaboratori, pentru o bună relaţie a transmiterii şi publicării articolelor dvs., vă rugăm să respectaţi câteva recomandări. Articolele pentru revista nr.25 (1) / 2020 se vor transmite pe adresa de e-mail: **rezervistulsibian@yahoo.com,** până cel mai târziu la **12 februarie 2020**. Este recomandat ca textul să fie scris corect, cu diacritice, în format A4 (coală ministerială obişnuită), cu litere tip Times New Roman, mărimea 12.

Imaginile se ataşează la documentul transmis în format „jpeg”, neinserat în document.

Se primesc (cu prioritate) materiale din partea autorilor din judeţul Sibiu (cu prioritate a membrilor ANCMRR) care vor trata evenimente, locuri, eroi, monumente etc. de pe teritoriul judeţului nostru.

Nu se primesc materiale apărute în alte publicaţii!

Costul revistei: 10 lei / exemplar, respectiv 8 lei / exemplar pentru abonaţi.